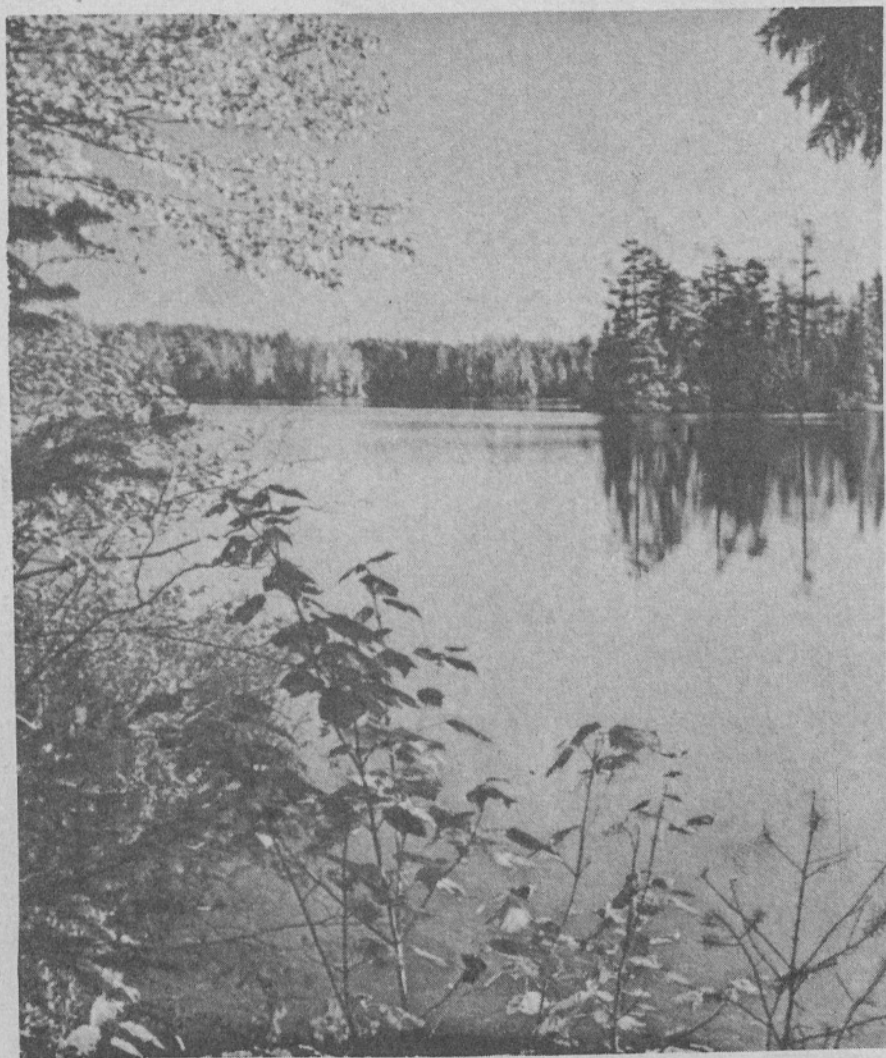

MEDICINA

LAPKRITIS, 1972

Medicina

PLGS ir ALGS ŽURNALAS

Garbės redaktorius
STEPHEN BIEŽIS, M. D.

Redaktorius — Editor-in-Chief
HENRIKAS ARMANAS, M. D.
1934 Wilkens Ave.
Baltimore, Maryland 21223
Phone (301) 947-7565

Redakcinė kolegija:
K. Ambrozaitis, M. D.
V. Avižonis, M.D.
D. Degesys, M.D.
P. Legeckis, M.D., D.M.D.
E. Liatukienė, Prof., D.D.S., M.S.
V. Šaulys, M.D.
V. Tauras, M.D.

Gydytojai bendradarbiai
konsultantai
M. ir St. Budriai, M.D.
F. Kaunas, M.D.

Redakcijos bendradarbiai:
Z. Brinkis, M.D.
J. Gudauskas, M.D.
D. Jasaitis, M.D.
B. Monstavičius, M.D.
R. Nemickas, M.D.
A. Pacevičius, M.D.
J. Valaitis, M.D.
K. Valteris, M.D.
J. Skrinska, M.D.
A. Lukas, M.D.
I. Venclovas, M.D.

Administratoriūs
Business & Circulation Mgr.
Jadvyga Vytuvienė, D. D. S.
85-29 86th Street
Woodhaven, N. Y. 11421
Phone (212) Vi 6-2980

Prenumerata:
\$10.00 metams
Išėina kas keturi mėnesiai

Meninis apipavidalinimas
Henrikas Armanas, M.D.

Spausdina:
Tėvų Pranciškonų spaustuvė
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Nenaudotų straipsnių redakcija ne-
saugo, juos grąžina tik iš anksto su-
sitarus. Rankraščiai spausdinami ir
taisomi redakcijos nuožiūra kalbos,
formos stiliaus atžvilgiu.

Straipsniai su autoriaus pavarde ar
slapyvardžiu nebūtinai išreiškia lei-
dėjo ir redakcijos nuomonę.

Lapkritis, 1972
Nr. 4 (44), XI metai
(buv. Liet. Gyd. Biuletėnis)

TURINYS

Redaktorius laiko mintys: Pragiedruliai — <i>Dr. H. Armanas</i>	2
Medicinos sąlygos Australijoje — <i>Dr. I. Venclovas</i>	3
Medikalinėse konvencijose pasižvalgus — <i>Dr. V. Tauras</i>	5
Baltija — naujoji mirties jūra — <i>Dr. A. Pacevičius</i>	8
Forumas	8
Lietuvių gydytojų moksliniai darbai — Veda <i>Dr. V. Šaulys</i>	14
Ar homocystinuria yra lietuviška liga? — <i>Dr. J. Kregždė</i>	19
Dermatitis Herpetiformis — <i>Dr. K. Pautienius</i>	24
PLGS ir ALGS veikla	24
Odontologija — veda <i>Prof. E. Liatukienė</i> Dantų griežimas (Bruksizmas)	35
Teisė ir medicina — veda <i>Dr. H. Armanas</i>	39
Kronika — veda <i>Dr. P. Legeckis</i>	42
Po pasaulį pasižvalgus — Graikija — <i>Dr. H. Armanas</i>	53
Atžalynas — veda <i>Dr. V. Tauras</i>	62
In Memoriam	63
Viršelio antram psl. — Aesculapius, medicinos ir gydymo dievaitis	

MEDICINA — World and American Lithuanian Physicians Association Journal

Printed in New York

Executive Managing Editor HENRY ARMANAS, M. D., 1934 Wilkens Ave., Baltimore, Maryland
Phone: Area Code 301 - 947 - 7565

REDAKTORIAUS LAIKO MINTYS

Pragiedruliai...

EDITORIAL

Tiek atskiro žmogaus, tiek atskiros bendruomenės, tautos ar valstybės gyvenimas, kaip ir pati gamta, nėra monotoniškas ir pastovus. Gyvenimas tai grandinė tamsių — liūdny ir šviesių — malonių žiedų, kurių kompozicija yra įvairi. Žmogaus, organizacijos ar tautos gyvenimo grandinė gali turėti daugiau tamsių, ar daugiau šviesių žiedų, ar apylygį jų skaičių. Tautos, gyvenančios Šveicarijoje, Švedijoje yra laimingos, ir jų gyvenimo grandinė šviečia daugiausia baltais žiedais; gi Baltijos valstybių, Egipto, Balkanų tautos yra liūdno likimo tautos, ir jų gyvenimo grandinėje dominuoja juodi — liūdesio ir nelaimių žiedai.

Daugybė laisvoje Lietuvoje buvusių garsių žmonių tremtyje susmuko. Tačiau, paradoksiškai, daugybė laisvoje Lietuvoje buvusių visai nežinomų ir prastų žmonių dabar iškilo į savo asmeniško ir bendruomenės gyvenimo viršūnes. Tas pats įvyko ir mūsų gydytojų šeimoje.

Mūsų organizacija prasidėjo ir vystėsi vargingai, kaip ir pati tremtis, apjuosta juodomis grandinėmis. Tokį pat vystymąsi pergyveno ir organizacijos veidrodys — Lietuvių Gydytojų Biuletėnis. Po dešimties metų jis nebeatlaikė grandinių spaudimo ir dramatiškai mirė.

Ypatingomis ambicingos energijos pastangomis, tvirtu nusistatymu išlaikyti Sąjungos garbę ir gyvavimą, tikėjimu į pergalę ir geresnį Sąjungos rytojų, mobilizavimu visų galimų ir turimų žmogui Dievo duotų gabumų, netikėtai gimė MEDICINA.

Pirmieji metai praėjo vargstant ir mušantis, kaip lydekai prieš stiprų nepalankų vandenį. Tai buvo tamsios dienos, juosiančios žurnalo leidėjus ir darbuotojus tamsiomis grandinėmis. Trūko kontaktų, trūko bendradarbių, trūko gerų draugų — kolegų, kurie pasiūlytų savo dešinę MEDICINAI paremti ir redakcinę kolegiją padėrsinti šiame svarbiame, bet daugelio mūsų gydytojų nesuprastame darbe.

Bet, kaip po liūdny ir tamsių rudens ir žiemos dienų ant žemės nusileidžia pavasaris, taip ir MEDICINAI pagaliau dienos pradėjo švisti, padangėje pasirodė pragiedruliai.

Staiga redaktoriaus stalčių pradėjo gausiau užpildyti laiškai su gražiais padėsinimo žodžiais ir siūlymais padėti. Profesiniuose ir visuomeniniuose pobūviuose būriai tautiečių pradėjo spausti redaktoriui ranką, išreikšdami pasitenkinimą žurnalu, siūlydami paramą ir linkėdami nenuvargti.

Pabudo Kanada, Australija, Pietų Amerika, netgi Lenkijos lietuviai. Laiškai rodo, kad mūsų organas pasidarė populiarius. MEDICINA giriama ir prašoma siuntinėti ir ne gydytojų šeimoms. Ji pasidarė žinoma ir mūsų paliktoje tėvynėje ir pradės būti siuntinėjama tiesiogiai lietuviams gydytojams į Kauną ir Vilnių.

Gausus būrys mūsų gydytojų, mokslininkų, visuomenininkų, patriotų, profesionalų su visa energija ir gabumais įstojo į žurnalo bendradarbių, patarėjų ir rėmėjų eiles. Ir, ačiū jiems, MEDICINOS redakcija ir Sąjungos vadovybė tiki, kad mūsų veikla ir mūsų žurnalas eis užtikrintu pažangos ir klestėjimo keliu.

Mano nuoširdi ir lietuviška padėka visiems mieliems gydytojams, jų šeimoms ir tautiečiams Amerikoje ir užjūryje, atėjusiems į šią profesinę - patriotinę talką, kuri tikrai mūsų visai profesijai ir visai tautai atneš gražų derlių.

Dr. Henrikas Armanas

MEDICINOS SĄLYGOS AUSTRALIJOJE

DR. I. VENCLOVAS

Būdamas Amerikoje, turėjau progos aplankyti keletą valstybinių bei privatinų ligoninių ir pamatyti praktikuojančių gydytojų nuosavas klinikas, taip pat pasikalbėti su lietuviais ir amerikiečiais gydytojais. Čia norėčiau suglaustai palyginti Australijos medicinos sąlygas su Amerikos sąlygomis.

Australija ilgus metus turėjo glaudžius ryšius su Didžiąja Britanija ekonominėje, politinėje ir mokslinėje srityje. Visa medicinos tradicija, mokslinis gydytojų paruošimas paimta iš Anglijos. Nors Australija ir turi visoms medicinos specialybėms savo akademijas (Royal Australasian College), kurios paruošia atitinkamas programas, egzaminuoja kandidatus ir suteikia specialybių laipsnius, tačiau daugumas Australijos gydytojų, norinčių įsigyti specialybę, važiuoja į Angliją, kur yra daugiau galimybių atlikti mokslinį darbą, pagilinti žinias ir gauti platesnio patyrimo.

Per paskutiniuosius 10 - 15 metų atsirado glaudesnis ryšys su Amerika, ir vis daugiau Australijos gydytojų pasinaudoja proga pagilinti savo žinias Amerikos medicinos mokslo institucijose. Čia australams didesnės galimybės yra mokslinių tyrimų darbuose (research) ir ne tiek daug kliniškoje srityje. Atsakingas ir savarankiškas ligonių gydymas Amerikoje leidžiamas tik išlaikius egzaminus prie State Board ir atlikus internship stažą. Bet Didž. Britanijoje Australijos universitetų diplomai pripažįstami, ir gydytojai čia iš karto įregistruojami kaip pilnateisiai gydytojai. Tai ypač svarbu chirurginėse specialybose, kur australai gydytojai turi teisę savarankiškai vykdyti visą ligonių gydymą savo nužiūra.

Australijos ligoninės yra dviejų rūšių: valdiškos ir privačios. Valdiškos ligoninės dar skirstomos į mokomąsias (teaching hospitals) ir paprastas ligonines. Mokomosios ligoninės priklauso prie universitetų, ir čia yra mokomi medicinos studentai. Paprastos valdiškos ligoninės aptarnauja vietinius to rajono gyventojus.

Australijos mokomosios ligoninės yra pana-

šios į kai kurias amerikietiškas ligonines. Jos yra didelės, su 700 - 1000 lovų. Yra daug senų ligoninių, pastatytų dar pereinamame šimtmečiuje. Bet yra ir naujų pastatų, pritaikytų naujoms chirurginėms šakoms, kaip širdies ar kitų organų transplantacijai, ir jie yra įrengti gerai ir moderniai. Ligonius prižiūri didelis personalas iš jaunų stažuojančių gydytojų ir specialistai, priklausantieji prie "honorary staff". Šie specialistai dar moko studentus ir jaunus gydytojus. Mokomose ligoninėse daugumas pacientų yra "public", t. y. pacientai, kuriems gydymas nieko neatsieina, jie daugiausia yra gydomi stažuojančių gydytojų, nes specialistai už savo sugaištą laiką atlyginimo negauna. Mokomose ligoninėse yra ir privačių palatų, į kurias gali gulditi savo privačius pacientus specialistai, priklausantieji prie "honorary staff".

Mažesnės valdiškos ligoninės aptarnauja savo rajono žmones. Jos turi apie 200 - 300 lovų. Ten irgi yra privačios palatos, kurias naudoja "honorary staff" ir viešos (public) palatos, kuriose pacientai nemoka už gydymą. Šios ligoninės turi sunkumų gauti pakankamai jaunų gydytojų atlikti stažui, mes visi jauni graduantai nori būti mokomose ligoninėse. Paskutiniu metu šią gydytojų trūkumo problemą bandoma išspręsti, įsileidžiant jaunus gydytojus iš Azijos (kinus, indus). Kadangi mažesnėms ligoninėms trūksta stažuojančių gydytojų, tai daugiau darbo tenka specialistams, priklausantiems prie šie ligoninių "honorary staff". Kaip minėta, "honorary staff" specialistai viešus (public) pacientus turi prižiūrėti už dyką, tad kyla nemaža nepasitenkinimo, nes kai kurie specialistai turi praleisti net dvi tris dienas per savaitę, prižiūrėdami tuos pacientus, už kuriuos negauna jokio atlyginimo. Ši problema nėra tokia aštri mokomose ligoninėse, nes ten yra daugiau patyrusių stažuojančių gydytojų, atitinkančių Amerikos "chief resident", kurie gali savarankiškai prižiūrėti šiuos pacientus. Manoma, kad su laiku bus įvestas atlyginimas specialistams, prižiūrintiems neapsimokančius pacientus (public), bet

tai bus tikriausiai "sessional payment", t. y. užmokestis už praleistas valandas, o ne už padarytą darbą.

Valdiškose ligoninėse nemokamai yra gydomi pensininkai, taip pat ir mažai uždirbantieji darbininkai, kurie nėra apsidraudę ligonių kasose.

Privačios ligoninės daugiausia yra mažos — nuo 30 iki 50 lovų. Jos neturi "resident staff" nei formalaus "medical staff", bet yra atviros visiems daktarams. Privačios ligoninės netinka sunkiai sergantiems ligoniams. Jos neturi ypatingai gerų įrengimų. Didelių privačių ligoninių, kaip kad Amerikoje, čia nėra. Australijoje privačių universitetų, kaip, pavyzdžiui, katalikų universitetas Amerikoje, irgi nėra, ir visos mokomosios ligoninės yra valdiškos.

Skaitoma, kad Australijoje iš privačiai praktikuojančių daktarų apie pusę yra įvairių sričių specialistai, o kita pusė yra šeimos gydytojai (general practitioners). Gi Amerikoje šeimos gydytojų yra skaitoma tik apie 18%. Australijoje šeimos gydytojų skaičius irgi mažėja, ir yra didelis susirūpinimas dėl jų krintančio skaičiaus. Tarp medicinos studentų šeimos gydytojo prestižas yra kritęs, nes studentai yra mokomi specialistų ir daugumas studentų, baigę mokslus, nori irgi specializuotis. Visuomenėje taip pat yra didesnis pareikalavimas specialistų priežiūros, ypač chirurgijoje; net tonsilektomija arba apendicektomija, kurios seniau buvo daromos šeimos gydytojų, dabar jau vis dažniau atliekamos specialistų. Šeimos gydytojai jaučiasi vis labiau išstumiami iš ligoninių, ir jiems paliekamos tik kasdieninės paprastos ligos.

Šis skirtumas tarp specialistų ir šeimos gydytojų buvo užakcentuotas prieš metus, kai Australijos federalinė valdžia įvedė naują medicinos draudimo schemą. Australijoje žmonės gali apsidrausti gydymo ir ligoninės išlaidoms padengti. Yra daug privačių fondų (Hospital and Medical Fund), kurie visi yra dalinai valdžios subsidijuojami. Šie fondai užmoka pacientui didesnę dalį daktarų sąskaitos. Už tą pačią procedūrą, atliktą specialisto ir šeimos gydytojo, yra skirtingas grąžinimas (rebate) iš fondo. Pavyzdžiui, už gimdymą, prižiūrėtą specialisto, fondas moka 95 dolerius (1. Australijos doleris lygus 1,25 Amerikos dolerio), o jeigu gimdymą prižiūrės šeimos gydytojas, tai fondas moka tik 45 dol. Panašiai yra ir su operacijomis, nors skirtumas ne toks didelis. Už apendicektomiją specialistui fondas grąžina 70 dol., gi šeimos gydytojui 60 dol. Už tonsilektomiją specialistui

grąžina 50 dol., šeimos gydytojui — 20 dol. Lygiai tas pats yra ir su konsultacijomis. Už šeimos gydytojo konsultaciją fondas moka 3.2 dol., chirurgo — 8.5 dol., už vidaus ligų specialisto arba psichiatro pirmą konsultaciją — 17.5 dol. (už kitas konsultacijas — po 8.5 dol.). Pažymėtina, kad specialistams pacientus siunčia šeimos gydytojai, išrašydami specialų raštą (referral note), kuris galioja vienerius metus.

Ligoninėse privačioje palatoje kainos yra nuo 25 iki 45 dolerių per dieną, priklausomai nuo patogumų.

Visai šeimai pilnas draudimas fonde (Medical and Hospital Fund) atsieina apie 135 dolerius per metus. Fondai apmoka apie 80 - 90% gydytojų sąskaitos ir beveik visą ligoninės sąskaitą.

Gydytojų honorarai nėra priverčiamai nustatyti, nors pageidaujama, kad būtų laikomasi ne per toli nuo fondo "rebate". Federalinės valdžios buvo įvestas "common fee" konceptas, t. y. vienodas honoraras visiems gydytojams už tą patį gydymą. Gydytojai buvo prašomi savanoriškai laikytis nustatytų skalų, kad pacientui nebūtų per brangu. Pavyzdžiui, už šeimos gydytojo konsultaciją yra nustatyta 4 doleriai, gi fondas apmoka 3.2 dol. ir pacientas pats turi primokėti tik 80 centų. Už visas operacijas, padarytas specialisto ar šeimos gydytojo, pacientas primoka ne daugiau kaip 5 dol. Pavyzdžiui, pagal "common fee" skalę honoraras už apendicektomiją specialistui yra nustatyta 75 dol., ir fondas apmoka 70 dol. Už širdies operacijas fondas apmoka 250 - 300 dol., ir pacientas primoka tik 5 dol.

Gydytojai nėra priversti laikytis "common fee" skalės. Apie 50% šeimos gydytojų už konsultaciją vietoj nustatytų 4 dolerių ima apie 5 dolerius. Daugiausia sunkumų iškyla, kai gydytojai nori pakelti savo honorarus, nes tada ir federalinė valdžia, ir fondai turi pakelti savo "rebate", kad pacientams nereikėtų daugiau primokėti iš savo kišenės. Valdžia yra grasinusi, kad ji gali būti priversta įvesti "participating doctor scheme", t. y. tik tų gydytojų, kurie laikysis "common fee" skalės, pacientai gaus iš fondo "rebate". Jeigu gydytojai ims daugiau, tai jį pacientai iš fondo nieko negaus. Tokiu būdu norima priversti gydytojus laikytis nustatytos honorarų skalės. Šiuo metu vyksta derybos tarp Australijos Gydytojų Sąjungos (Australian Medical Association) ir federalinės valdžios. Stengiamasi surasti kompromisą.

Bendrai, palyginus medicinos praktiką

Amerikoje ir Australijoje, galima pasakyti, kad Australijoje medicinos praktika yra labiau egalitarinė. Geriausias Amerikos ligoninės su savo įrengimais ir patogumais pralenkia Australijos ligonines, tačiau Amerikos pacientui tai atsieina daug daugiau. Bet valdiškose Amerikos ligoninėse gydymas yra panašus į Australijos. Reikia neužmiršti, kad daugumo Amerikos žmonių gy-

venimo standartas — apie du kartus aukštesnis už Australijos standartą.

Visuose kraštuose medicinos finansavimas yra pasiekęs krizės stadiją, nes ryšium su naujų mokslinių atradimų pritaikymu medicinai pakyla gydymo išlaidos. Ši problema bus viena iš sunkiausių ateities gyvenime, ir jai išspręsti turės daug padėti visa medicinos profesija.

Medikalinėse konvencijose pasižvalgus

DR. V. TAURAS

Atostogų metu teko apsilankyti ir pasižvalgyti poroj medikalinių konvencijų: lapkričio 13 - 16 New Orleans, Rivergate konvencijų rūmuose, vyko Pietų Medikalinės Asociacijos 66-toji metinė konvencija, o lapkričio 19 - 21 Miami Beach, Deaville viešbuty — Pan Amerikos Asociacijos 47-toji metinė konvencija.

Pirmoji konvencija turėjo 21 sekciją su daugeliu prelegentų. Buvo suruošta ir įdomi medikalinė paroda su daugelio firmų reprezentavimu ir 72 mokslinėm parodėlėm, skyriais, nušviečiančiais medicinos mokslo progresą. Buvo pademonstruota ir 60 mediciniško turinio filmų.

Iš įdomių pranešimų neurologinėj sekcijoje buvo dr. Murray Sanders referatas apie amistrofinę lateralinę sklerozę, vadinamąją Lou Gehrig ligą, kurios etiologija dar iki šiol nėra žinoma, tačiau jos gydyme jau yra padarytas progresas, naudojant detoksikuotus kobros neurotoksinus. Kaip žinoma, liga prasideda su rankų bei kojų nusilpimu. Vėliau pasireiškia rijimo, kalbos, veiksmo ir juoko sutrikimai. Galop letalinėj stadijoje sutrinka alsavimas, ir ligonis uždūsta, miršta.

Iki šiol tai ligai nugalėti nebuvo vaistų ir priemonių. Daktarai Sanders ir Fellowes savo gydymo metodą pasiekė ryškių ligos pagerėjimų, raumenų sustiprėjimų ir gyvenimo prailginimo net iki 12 metų. Savo tyrimų duomenis konsultavo su neurologais.

Apie minėto gydymo teigiamus rezultatus dr. Sanders jau turėjo pranešimą 1960 Pan Amerikos metinėje konvencijoje, įvykusioje Mexico City.

Naująjį gydymo metodą reikėtų tobulinti,

nes jis duoda vilčių anksčiau nepagydomai ligai nugalėti.

Pan Amerikos Asociacija apima kraštus, esančius Vakarų hemisferoje. Tos draugijos pirmininkas — dr. Emiliano Crespo iš Ekvadoro, gi vicepirmininkai ir sekretoriai — iš Puerto Rico, Brazilijos, Argentinos, Kolumbijos, Peru, Venecuelos, Dominikonų Respublikos, Panamos, Paragvajaus, Čilės, Meksikos, JAV ir t.t.

Konvencijos tikslas — pasikeisti medicinos mokslo patyrimais tarp gydytojų iš kraštų, esančių Vakarų hemisferoje.

Konvencijoje buvo 52 medikalinės sekcijos, kurių prelegentai daugiausia buvo iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Užsieniečiai savo referatus skaitė angliškai, bet jų buvo nedaug.

Aš pasirinkau nudegimų ir chirurginės plastikos sekcijas.

Minėtų sekcijų prelegentai amerikiečiai pranešė apie odos nudegimų šoko, alsavimo komplikacijas, Curlingso opą, vietinį nudegimų gydymą, sepsis išvengimą ir t. t. Prelegentai daugiausia naudojo skaidres, aiškindami debridment, antibakterinį ir priešgrybelinį gydymą. Pabrėžė culture sensitivity testų svarbumą. Pažymėjo, kad, esant nudegimams, intravenoziniai antibiotikai lokaliai mažiau veikia, nes dėl nudegimų ir koaguliacijos indų vaistai nepasiekia odos.

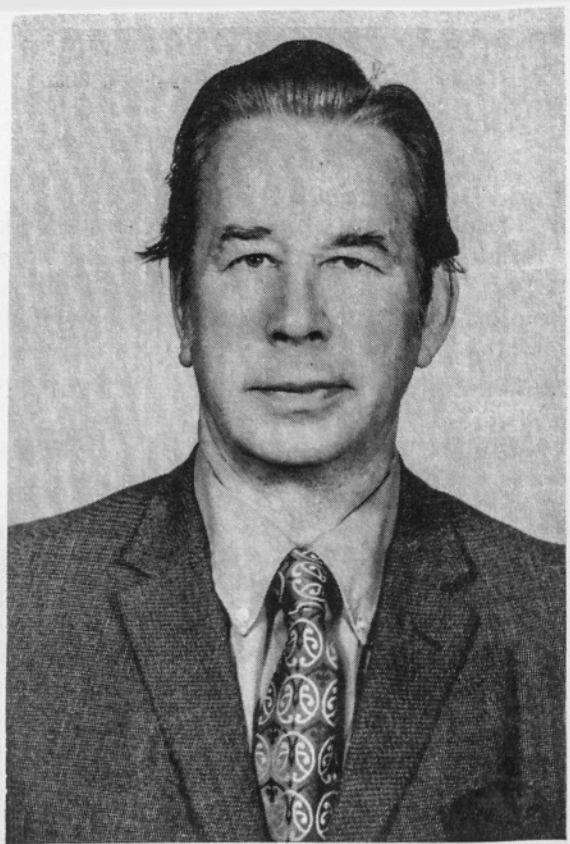
Lokaliai vartojamas Sulfamylon 10% kremas, arba dar geriau — Sulfamylon 5% skiedinys kompresams, kuriuos kartais paroje tenka keisti 2 - 3 kartus. Kai prasideda epitelizacija, gijimas, tai pastarąjį gydymą patartina nutraukti, nes jis trukdo gijimui. Tada geriau vartoti fiziologinio skiedinio kompresus.

BALTIJA — NAUJOJI MIRTIES JŪRA

DR. ANTANAS PACEVIČIUS

*Esu nuo Baltijos krantų,
Sūnus Jūratės ir Kastyčio,
Karys eilinis Balto Vyčio,
Taip pat, kaip tu.*

P. Babickas

Baltijos jūros plotas — apie 386,000 kv. km., ilgis — 1800 km. Plačiausia vieta yra tarp Stockholmo ir Leningrado — 700 km. Tai yra labai negili jūra. Apie 60% jos ploto neturi net 100 metrų gylis.

Baltijos jūros geopolitinis vaidmuo nuolat keitėsi, pradedant 5-tojo šimtmečio vikingų era, vėliau Hansos, Švedijos, Vokietijos išaugimu ir baigiant pokariniu Sovietų Rusijos įsigalėjimu.

Technikos, o kartu ir medicinos nuostabiai didelės pažangos dėka 20-tojo šimtmečio laikotarpyje visos žmonijos gyvenimo vidurkis tapo prailgintas 25 %.

Yra žinomas dėsnis: juo daugiau žmonių, juo labiau teršiama gamta.

Šiandieną Baltijos pakraščiuose gyvena apie 20,000,000 žmonių. Taip kas dieną į jūrą su-

verčiama apie 4,000 tonų atmatų, kurios pūdamos naudoja deguonį. "Detergent" bei trąšos turi didelius kiekius fosforo, kuris skatina nepaprastai greitą algių augimą. Algės pūdamos irgi sunaudoja deguonį. Jūroje puvėsiai gamina vandenilio sulfidą, kuris užmuša gyvybę, o paplūdimiai dvokia supuvusiais kiaušiniiais.

Popieriaus fabrikai, kurių gausu Švedijos bei Suomijos pakrantėse, užteršia jūrą gyvsidabriu. Pavojingi kiekiai gyvsidabrio bei DDT, randami žuvyse bei paukščiuose, yra 10 kartų didesni, negu Šiaurės jūroje.

Po 2 - 3 savaitių gydymo oda paruošiama odos transplantacijai — homografting.

Lokaliniam gydymui dar vartoja Mafeneden acetate 5% skiedinius. Silver sulfadiazine mostys mažiau efektyvios, nes jos mažiau penetruojančios. Taip pat vartojama Neosporin spray ir kremai.

Pseudomonas infekcijos kartais sukelia ir sepsis. Vartojamos specialios vakcinos. Esant candida sepsis, vartojami Mycostatin, Amphoteracin B. Vaikams kartais patariama naudoti Gammaglobuliną. Esant candidiasis diagnozei, culture sensitivity testai imami iš audinių, bet ne iš kraujo. Betadyne taikomas candida infekcijai.

Plastinės chirurgijos dalyvių buvo maža. Daugumas prelegentų naudojo skaidres, aiškindami chirurginius metodus ir jų rezultatus.

Dr. Howard Rasi iš Bostono darė praneši-

mą apie chemikalinę epidermektomiją atnaujinti senstančiai odai. Jis vartojo skiedinį Phenol 5 cc., Croton oil 3 lašus, Septisol 5 lašus ir destiliuoto vandens 4 cc. Skiedinys atsargiai užtepamas ant odos, vengiant paliesti akis. Po 24 val. oda pasidaro raudona, patinus ir išskiria serumą. Po šio gydymo oda atnaunėja.

Apie chirurginį veido atnaujinimą, ritidektomijos metodus, kalbėjo dr. G. B. Snyder iš Miami, Fla. Dr. H. E. Koehnlein iš Freiburgo, Vak. Vokietijos, darė pranešimą apie eksperimentus su įvairiais vaistais, turinčiais įtakos transplantuotos odos prigijimui, ypač lopų ant kojytės (pedicle). Tyrimus darė su žiurkėmis ir vėliau su žmonėmis.

Atrodo, kad pastarąją konferenciją suruošė amerikiečiai, norėdami supažindinti Vakarų hemosferos gydytojus su naujausiais gydymo metodais, nes prelegentų iš anų kraštų buvo maža, nebent jie dalyvavo diskusijose.

Naujas cheminis junginys PCB (polychlorinated biphenyls), randamas įvairiuose industrijos produktuose, kaip popieriuje, rašale ir alyvoje, kuri naudojama elektros transformatoriams, yra žymiai nuodingesnis jūros gyvybei, negu DDT ar gyvsidabris.

Baltijos jūroje yra apie 110 rūšių žuvų, trys rūšys ruonių, o kartais pasitaiko ir delfinų bei banginių. Komercinė žvejyba buvo gan svarbus ekonominis faktorius. Per metus sugautos žuvies vidurkis siekdavo daugiau kaip 50,000 tonų. Pagrindinės žuvis buvo menkės, plekšnės, silkės, strimėlės, lašišos.

Apie 500 km Švedijos pakrantėse žvejoti yra uždrausta.

Baltijos jūra prie Gotlando salos yra jau mirusi. Liko tik gintaro žvejyba... Visame žemės paviršiuje jo gaunama apie 600 tonų, 90% randama Baltijos jūroje.

Baltijos jūra susisiekiama su Šiaurės jūra ir Atlantu Didžiojo ir Mažojo Belto bei Zundo sąsiauriais. Labai pamažu Baltijos jūros vanduo keičiasi su Šiaurės jūros vandeniu. Pilnam pasikeitimui reikia apie 30 metų laiko.

To viso negana.

Baltijos jūrą *persekioja nelemtas užkeikimas.*

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje vokiečiai netoli Danijos krantų suvertė į Baltijos jūrą didelius kiekius mustardinių dujų. Botnijos įlankoje paskandino 7,000 tonų arseniko. Visos tos "gėrybės" guli jūros dugne rūdijančiose metalinėse dėžėse. 7,000 tonų arseniko užtektų nužudyti apie 10 bilijonų žmonių.

Žmonių gyvybė bei sveikata yra išstatyta nuolatiniam pavojui. Jau kai kuriuos Baltijos paplūdimius yra uždrausta naudoti. Manoma, kad po 10 metų neatsiras drąsuočio, kuris drįstų Baltijos jūroje maudytis.

Taip gimsta naujoji *Mirties jūra.*

Padėtis atrodo beviltiška.

Tikėkime, žmogaus įgimtas genijus ras tam beviltiškai sergančiam ligoniui, Baltijos jūrai, vaistus.

Naujoji technologija, moksliniai išradimai, įstatymai, tarptautinis bendradarbiavimas ir žmogaus auklėjimas arba totalinis karas gali išgelbėti Baltiją nuo mirties.

Praėjusią vasarą Jungtinės Tautos susirinko Stockholme. Šimtas dvylika valstybių atsiuntė 1,200 atstovų.

Pagrindinė suvažiavimo tema buvo žmogaus aplinka. Po ilgų kalbų ir ginčų suvažiavimas užbaigtas rezoliucija: "Nepaprastai svarbu į žmogaus galvojimą įjungti naują dimensiją, kuri pakeistų individualų, antagonistinį mūsų žemės išnaudojimą protingu bei racionalių naudojimu brangių ir ribotų išteklių".

Tikėkime, kad tai neliks balsu, šaukiančiu tyruose...

Baigiu Petro Babicko žodžiais:

Per amžius liksime kaip buvę

Prie savo Baltijos krantų,

Ne veltui esame lietuviai

Ir aš ir tu!

FORUMAS

LIETUVIŲ LIGONINĖ AMAZONĖS DŽIUNGLĖSE

Jau 10 metų misionierius dr. T. Bendoraitis ir seselė Marija Ksavera tarnauja Dievui ir medicinai Rondonijos indėnų tarpe Amazonės "žaliojo pragaro" srityje. Juodu stato 40-ties lovų ligoninę. Darbą pradėjo 1970 metais. Tik trečioji statybos dalis yra baigta.

Dr. Bendoraitis mediciną baigė Europoje tuoj po antrojo pasaulinio karo. Į kunigus iššventintas Paryžiuje 1961 metais. Jis yra dermatologijos ir tropinių ligų specialistas. Ligos, su kuriomis reikia kovoti, yra amebinė dizenterija, malarija, parazitinės ligos, džiova, raupai, raupsai, gripas, skarlatina, tymai, trachoma, daugybė odos ligų ir išbadėjimo bei avitaminozės ligos.

Dr. F. Bendoraitis savo darbu sumažino mirtingumą nuo 78% iki 27%. Už šį pasišventimą jam buvo suteikta Bolivijos garbės pilietybė. Taip pat jis gavo medalį ir korvetės kapitono medicinoje laipsnį, nes jis vadovauja plaukiančiajai ambulatorijai — dviejų dienų motorlaviui, su kuriuo lanko savo pacientus ir išvežioja jiems vaistus, maistą ir kitus reikmenis.

Dr. F. Bendoraitis perleidžia per savo rankas iki 100 pacientų per dieną, nes jis yra vienintelis gydytojas 100,000 kvadratinį kilometrų plote.

Pavieniai gydytojai, mūsų draugijos ir pati Sąjunga, užuot aukojus tūkstantines pavieniams lietuviams šiame krašte, pirmoj vietoj turėtų tas tūkstantines paaukoti šiam samaritiečių labdaros ir pasišventimo darbui žmogaus gyvybei ir sveikatai išlaikyti.

Adresas: Dr. Med. F. Bendoraitis, Centro Medico Social, Guajara — Mirim Rondonia, Brazil.

Dr. H. Armanas

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų S-gos
Medicinos žurnalo vyr. redaktoriui
dr. H. Armanui
1934 Wilkens Ave.
Baltimore, Maryland, 21223 U.S.A.

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Ačiū už Jūsų laišką, rašytą rugsėjo mėn. Taip pat dėkoju už Medicinos žurnalą Nr. 3, kurį gavau oro paštu. Paskutinis numeris išlaiko irgi aukštą lygį, kaip kad ir du pirmieji numeriai. Parodžiau žurnalą keletui lietuvių draugų nemedikų, ir jie atsiliepė labai palankiai ir įvertino kaip įdomų aukštos kokybės žurnalą.

Malonu buvo skaityti straipsnius iš didesnio bendradarbių būrio. Juo didesnis bendradarbių skaičius, juo įvairesnis ir įdomesnis bus žurnalas, nes jis turi patenkinti nemažą būrį lietuvių gydytojų, išsklaidytų po visus pasaulio kampus, dirbančių įvairiose medicinos srityse. Nereikėtų mūsų žurnalui daug mokslinių straipsnių iš siaurų medicinos sričių, nes daugumas gydytojų tokius straipsnius skaito savo gyvenamo krašto specialistų žurnaluose. Man patiko dr. Degesio straipsnis, kuriame jis siūlo, kad lietuvių gydytojų draugijų veikla turėtų plačią visuomeninę ir intelektualinę bazę. Manau, kad tai tiktų ir Medicinos žurnalui.

Labai gaila, kad, būdamas Chicagoje, dėl laiko stokos neturėjau galimybės susitikti ir asmeniškai susipažinti su Tamsta.

Būdamas Amerikoje, aplankiau keletą ligoninių Los Angeles, Detroit ir Chicago miestuose ir turėjau progos ten pakalbėti su gydytojais.

Čia įdedu labai suglaustai parašytą straipsnį apie medicinos sąlygas Australijoje, palygindamas jas su Amerikos sąlygomis. Prašau šį rašinį išspausdinti žurnale.

Su geriausiais linkėjimais

Dr. I. Venclovas
Sydney Lietuvių Gydytojų D-jos
pirmininkas

Sao Paulo, Brazilija
1972 lapkričio 4

Gerbiamai Redakcijai ir Administracijai

Brazilijoje yra daug lietuvių, baigusiu įvairių sričių aukštesnįjį ir aukštąjį mokslą. Šiais metais Brazilijos Lietuvių Bendruomenė stengiasi juos suburti į akademinį sambūrį.

Nors, atrodo, Sao Paule neužteks, bent iš pradžių, pakankamai narių sudaryti atskiriems lietuvių profesinių draugijų skyriams, būtų svarbu, kad palaikytume su jais ryšius ir skaitytume profesinę spaudą.

Šių metų gruodžio 8 dieną įvyks pirmoji akademiškų vakarienė, kurion kviečiame ir šiemet baigiančius aukštąjį mokslą. Labai norėtume tos vakarienės metu supažindinti dalyvius su Jūsų leidiniu, kad lig šiol neturėję didesnės nuovokos apie tokią spaudą ir lietuvių profesinių draugijų veiklą būtų sudominti ir vaizdžiau į ją veiklą įtraukti.

Todėl šio sambūrio organizatorių vardu prašau Jus dar prieš minėtą vakarienę atsiųsti bent po vieną pavyzdį Jūsų leidinio (dėl laiko stokos reikėtų pasiųsti oro paštu, nes paprastas paštas eina du mėnesius) ir kokių nors kitų naudingų informacijų, jei galima.

Tikimės, kad vėliau kai kurie šiuos leidinius užsisakys.

Prašome siųsti šiuo adresu:

Pe. Antanas Saulaitis, SJ
Caixa Postal 4421
01000 Sao Paulo, SP
Brasil

Iš anksto Jums nuoširdžiai dėkojame.

Antanas Saulaitis, SJ

Chas. Mindaugas Vygantas, M.D.
1720 Central Ave.
Wilmette, Ill. 60091

1972 lapkričio 14

Mielas Sniego Mėgėjau,

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos žiemos suvažiavimas įvyks 1973 kovo 4 - 11 Alpenhof Lodge, Teton Village, Jackson Hole, Wyoming. Daugėjant žiemos sporto entuziastų lietuvių daktarų tarpe, pirmas ALGS žiemos suvažiavimas bus ruošiamas tokioje vietoje, kur bus galima pasitobulinti ne tik medicinos ir lietuviškos kultūros reikalais, bet ir sportuoti nepaprastai gražioje žiemos gamtoje.

Programos bus suplanuotos taip, kad liktų laiko ir kitiems užsiėmimams. Paskaitų temos bus pritaikytos bendros medicinos ir lietuvių kultūros klausimų nagrinėjimui.

Kadangi tuo pačiu laiku Chicagos lietuvių slidininkų klubas ruošia savo metinę iškylą į Jackson Hole ir bus nusamdytas lėktuvas (United Airline 727 Charter Flight), ALGS žada tuo patogumu pasinaudoti ir prie jų prisidėti. Lėktuvas išskris iš Midway aerodromo kovo 4, šeštadienį, 7:30 v. ryto, ir grįš į Chicago kovo 11, sekmadienį, 7 v. vakaro. Jeigu lėktuvas bus užpildytas, tai atsieis asmeniui už skridimą ir autobuso kelionę į Teton Village maždaug 120 dol. Pigiausias komercinis skridimas iš Chicagos į Idaho Falls atsieina 170 dol. Norintieji skristi šia papiginta kaina prašomi kuo greičiau prisųsti 20 dol. užstatą asmeniui.

Dėl nakvynės — dar yra keletas vietų Alpenhof Lodge (susirinkimų vietovė). Kaina aštuonioms naktims — nuo 72 iki 120 dol., priklausant nuo to, kiek žmonių kambary. Jei pageidautumėt apsistoti Alpenhof Lodge, prašom prisųsti 30 dol. užstatą asmeniui. Pageidaujantiems apsistoti kitur ir bendrai plačiau pasiinformuoti prisųsim brošiūrą.

Visus čekius prašom rašyti Lithuanian American Medical Assoc.

Kad mūsų pirmasis žiemos suvažiavimas pasisektų, kviečiame visus žiemos sporto mėgėjus vykti į Jackson Hole ir praleisti savaitę laiko jaukioje, mediciniškoje, lietuviškoje nuotaikoje.

Viso geriausio,

Mindaugas Vygantas

Lietuvių Žurnalistų Sąjunga
Centro Valdyba

1972 rugsėjo 10, Chicago

Dr. Henry Armanas
1934 Wilkens Ave.
Baltimore, Md. 21223

Mielas Kolega,

Turiu malonią pareigą Jus painformuoti, kad LŽS-gos centro valdyba rugsėjo 6 Jus vienbalsiai priėmė į Lietuvių Žurnalistų Sąjungą.

Ta proga nuoširdžiai Jus sveikiname ir linkime ilgus metus aštria plunksna kalbėti lietuviui ir svetimtaučiu apie mūsų tėvynės nedalią, visų mūsų rūpesčius...

Su nuoširdžiausiais linkėjimais

Jūsų

J. Janušaitis

3500 Dean Drive, G6
Hyattsville, Md. 20782
October 2, 1972

Dr. Henry Armanas
1934 Wilkens Avenue
Baltimore, Md. 21223

Dear Doctor...

...Kindly accept this communication as a request for your Rugpiūtis, 1972, World and American Lithuanian Physician Association Journal; an excellent accomplishment. Presently, graduating from the College of Dentistry, Howard University Health Center.

Studying under Dr. Elena L. Liatukas, your Dental Medicine Advisor. Dr. Liatukas' article was a unique and genuine publication. Grateful for her accepting and publishing my photographs.

Thank you for attending to this matter. Your cooperation is deeply appreciated. Hoping for a prompt reply, I remain,

Respectfully,

Frank P. Di Blasi

LAIŠKŲ IŠTRAUKOS

Dr. D. Degesys: Šis numeris nėra toks geras, kaip antrasis, bet turinys nėra blogas. Spaustuvės darbas turėtų būti geresnis. Kai kurios nuotraukos atspausdintos labai prastai. Nuotraukos pasako daugiau, negu virtinė žodžių.

Nežinau, ar aš turiu moralinę teisę pasisakyti turinio reikalais, nes prie jo pagerinimo mažai esu prisidėjęs. Aš visada abejoju, ar pavyks Mediciną užpildyti tik moksliniais straipsniais, leidžiant ją 3 kartus per metus. Moksliniams straipsniams rašyti tinka tie žmonės, kurie dirba tyrimo laboratorijose arba specialų darbą kokioje nors mokslo srityje. Mes tokių žmonių turime, bet jų yra maža, o iš jų rašančių dar mažiau. Taigi, ar nebūtų tiksliau, jei Medicinos žurnalas būtų mūsų lietuvių gydytojų forumas, kuriame galėtume vaizduoti tiek profesinį, tiek mūsų socialinį gyvenimą, nežiūrint, kokiame pasaulio kampe jis besivystytų. Kitaip sakant, šis žurnalas būtų mūsų lietuvių gydytojų tarpusavio ryšys ir mūsų veiklos veidrodis. Todėl, be mokslinių straipsnių, reikėtų organizuoti ir sutraukti tuos bendradarbius, kurie ne tik kad pajėgtų duoti žinių iš paskirų vietovių bei kitų žemynų, bet taip

pat prisiūtų diskusinių straipsnių, liečiančių mūsų problemas. Taigi reikėtų bendradarbių kadro, bet, kaip jį suorganizuoti, šiuo metu greito atsakymo neturiu. Redaktoriui energijos ir sugebėjimo, kiek matau, netrūksta, bet vienas ant savo pečių visko neišvilksi.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba savo posėdyje nutarė duoti metinę tūkstantinę premiją dr. J. Girmiui. Ši premija yra trečia iš eilės, skiriama Lietuvių Fronto bičiuliui. Man tas nepatinka, nes tuomi vienašališki vienos grupės rėmimai mažina entuziazmą kitaip galvojančiams. Praeityje mes bandėm būti tolerančingi ir davėm premijas įvairių politinių nusistatymų kultūrininkams. Šiuo metu atrodo, kad "nėra" kitų kultūrininkų be Lietuvių Fronto bičiulių. Aš gi galvoju kitaip.

Profesinėm organizacijom, tokiom, kaip gydytojų, stoka tolerancijos kitų atžvilgiu ardo sugyvenimą savo tarpe ir trukdo organizacinę veikimą.

Dr. B. Vingilis (iš Australijos, Lietuvių Dienoms Australijoje rengti komiteto pirmininkas): ... Nuoširdžiai dėkoju Jums už atspausdintą straipsnį Medicinoje Nr. 3 apie Australijoje įvykstančias Lietuvių Dienas ir malonų laišką. Man tai buvo didelė staigmena — nuoširdus ačiū.

L. D. nėra tokios gausios ir meniškai aukštos, kaip kai kurie parengimai JAV ar Kanadoje. Mes čia bandome parodyti patį geriausią, ką turime šiame kontinente. Būtų malonu matyti kolegų grupę iš JAV Kalėdų laiku.

Nuomonę apie Mediciną galiu išreikšti dviem žodžiais: labai gera. Kritikos tikrai nėra. Man įdomiausia skaityti gydytojų veiklą ir Jūsų kelionės išpūdžius. Mano patarimai Medicinai: Keep on going and God bless you!

— o —

— Nuoširdus ačiū visos redakcinės kolegijos vardu gerb. dr. Vingiliui už šiuos padrąsinančius žodžius. Mes visi JAV broliai gydytojai didžiuojamės Jūsų tautine patriotine veikla Australijoje ir linkime sėkmės, laimės ir džiaugsmo šiame darbe mūsų brangios Lietuvos labui.

Red.

Dr. Aldona Baltsch-Gravrogkas: ... Su malonumu skaitau Mediciną ...

Dr. M. Schiff (iš Vokietijos): ... Su malonumu skaitau Medicinoje travelogus.

Dr. Vidai Tumasonienei grįžus iš Lietuvos, Medicinos redaktorius paprašė ją parašyti savo įspūdžius iš tos viešnagės. Gerbiama daktarė atsakė redaktoriui. Laiško mintys ir rašymo stilius tokie įdomūs ir gražūs, kad bus malonu ir visiems kolegoms šį laišką paskaityti. **Red.**

— o —

Mielas Daktare,

Viešėdama Lietuvoje, nemačiau Palangos, ir dabar negaliu užmigti, besigailėdama savęs, kodėl neišdrįsau ten nuvažiuoti. Kiek teko stebėti, visi buvę Lietuvoje vaikščiojome lyg apduję, tėvynės meile springdami. Negi ir vėl atgimsta gyslose baudžiauninkų kraujas: pagyvenę laisvėje 30 metų čia, trokštame būti stumdomi, kratomi, varžomi, nužmoginami, biją kitų ir, svarbiausia, patys savęs, ir maudomės tame jusme, tenai viešėdami.

Bučiuojame žemę, Kopenhagoje ar Paryžiuje išlipę iš lėktuvo, atnešusio mus iš Maskvos, — tačiau nemiegame sugrižę, sapnuodami tėviškės pušynus, Nemuną ir Nerį. Planuojame, ką bepirkdami sau, kad, ot, jiems irgi reikia tai nupirkti ir pasiūsti . . .

Todėl nebus kitų atostogų kitur, tik tėvynėje. Nebus ir krašto už ją gražesnio.

Ačiū.

Vida Tumasonis

Dr. V. Šaulys: Gavau žurnalą. Atrodo gerai. Tikiu, kad vedamasis pajudins užkietėjusius. Įdomios nuotraukos ir rašiniai. Vis dėlto, manyčiau, pasilikit lietuviški. Anglų kalba turime dešimtimis žurnalų. Gal geriau ieškoti profesinio vertėjo ir kalbos taisytojo. Mes mažiau didžiuojamės lietuvių mokslininkais Lietuvoje, rašančiais tik rusiškai. Mūsų jaunieji akademikai randa vieną iš pagrindinių motyvų jungtis į draugiją, kad galėtų bendradarbiauti su lietuviškais mokslininkais ir padaryti pažangą lietuvių kalboje. Netiesa, kad nėra terminų. Gal jų ne tiek gausu, ir ne tiek seni. Lietuvoje medicinos knygas lietuviškai rašo visokiais klausimais, ir žodžių užtenka.

Dr. V. Tauras: Paskutinį numerį gavau. Man atrodo, kad Medicina progresuoja. Jau nesigirdi ir pastabų iš "užkietėjusių" kritikų. Man atrodo, kad vedamieji gal ir per ilgi. Vie- no puslapio, ir tai gal nepilno, užtektų . . .

Dr. J. Gudauskas: Šis medicinos numeris geras, ir maža kas taisytina. Tik išlaikyk jį šioje aukštumoje dar dešimt metų, kol perims atžalynas.

Pavydžiu Tau Tavo darbštumo. Jau iš karto sakiau, kad geresnio redaktoriaus, kaip Tu, nėra. Tu — tai antras dr. Staugaitis. Žiūrėk, kad nepavargtum.

Dr. F. Kaunas: . . . Medicina jau subrendo ir tapo pavydėtina gražuole. Tik reikia vengti anglų kalbos, ypač nepopuliariausiuose straipsniuose . . . Sunkiame redaktoriaus darbe laikykis Adomo Jakšto:

*Ką tau kas skirs — ar peiks ar girs,
Tu nieko nežiūrėk!
Į žmones eik, jiems laimę teik,
Jausk ir mylėk!*

Dr. J. Vytuvienė: . . . Medicinos žurnalą gavau. Perskaičiau — pasidžiaugiau.

Dr. dr. Vida ir Vacys Tumasoniai: . . . Prie puikaus leidinio nieko nebegali žmogus nei pridėti, nei atimti. Mūsų Medicina, turėdama tokių redaktorių, kaip dr. Armanas, auga ir kles- tės ilgas metus.

Dr. Milda Budrienė: . . . Gavau Mediciną. Daug darbo ir laiko sudėta. Kai perskaitai ir peržiūri, klausi, kiek ilgai Henrikas tęsis.

Dr. J. Plikaitis: Daug sėkmės, jums leidžiant tokių įdomų žurnalą. O kartu linksmų švenčių ir laimingų naujų metų.

Dr. Venclovas: . . . Širdingai sveikinu švenčių proga ir linkiu ištvėrmės ateities darbuose. Mes su žmona šiuo metu atostogaujame Tasmanijos salose . . .

— o —

Dr. H. Armanas: Darbininkas, Aidai ir Keleivis išspausdino neigiamą kritiką apie paskutinio "Medicinos" numerio kai kuriuos straipsnius, jų užvardinimą, straipsnių autorius ir redaktorius.

Į tai redakcija tenori atsakyti, kad:

Medicina nėra nei politinis, nei kultūros - literatūros, nei visuomeninis žurnalas. Jis leidžiamas tik tam tikros profesinės grupės žmonių savo nariams glaudiams tarpusavio santykiams palaikyti ir skirtas grynai tik medicinos reikams.

Nuomonės ir kritika apie Mediciną ir lietuvius gydytojus, pareikštos ne gydytojų, nėra svarstybinės ar diskutuotinos, nes jos nėra profesinės kilmės ir verčia žurnalą Mediciną iš-eiti iš savo profesinių nustatytų gairių ir ribų.

Red.

Kas naujo ir įdomaus metinėje 26-toje AMA klinikinėje konvencijoje Cincinnati, Ohio, 1972 lapkričio 26 - 29?

Medicinos redaktorius, lankydamasis ir aktyviai dalyvaudamas minimoje konvencijoje, buvo nustebintas naujienų, kurios greitoje atityje pakeis medicinos praktikos esmę šiame krašte, kartu paliesdamos ir gydytojus, žinoma, ir mus — lietuvius. Noriu trumpai pasidalyti šiomis "naujienomis" su mielais Medicinos skaitytojais.

AMA susirūpino, kad federalinės valdžios įsteigta Professional Standard Review Organization turės milžinišką efektą ne tik medicinos praktikai, bet ir visai organizuotai medicinai. Neseniai priimtas kongreso PSRO įstatymas priėmęs gydytojams vienintelę ir monolitinę biurokratinę sistemą, kuri kontroliuos gydytojų medicinos praktiką. Pagal šį įstatymą mediciną šiame krašte tvarkys Department of Health, Education and Welfare, ir visi gydytojai turės šokti pagal departamento muziką. Kongresas, Nixono spaudžiamas, irgi baigia ruošti įstatymą, pagal kurį tas pats valstybės sveikatos ir socialinės apsaugos departamentas perims savo valdžion Medicare ir Medical Assistance arba Medicaid programą. Ryšium su tuo bus įvestas "national wide health insurance", pagal kurį kiekvienas šio krašto tarnautojas bus apdraustas valdžios be jo noro ar nenoro. Bus įsteigta specialios klinikos — ambulatorijos, kur gydytojas dirbs kaip valdžios tarnautojas. Likęs pats vienas sau gydytojas savo privačioje praktikoje pirmiausia nustos kone 50% visų savo pacientų. Iš kitos pusės, ant jo praktikos bus uždėta tokia kontrolė, kad jis sunkiai galės ją pakelti. Tai bus visapusiška jo praktikos kontrolė,

liečianti ir honoraro ėmimą, santykiuojant su ligoniais.

Studijos parodė, kad Amerikos miestai ir industrijos centrai yra perpildyti gydytojais, bet "ruralinės" (provincijos — kaimo) sritys ir vadinamieji miestų "getai" (negrų bendruomenių lizdai) visai neturi gydytojų. Prezidentui Nixonui ir jo medicinos "štabui" lankantis Sovietų Sąjungoje, Didžiojoje Britanijoje, Vakarų Vokietijoje ir Švedijoje, patiko tų kraštų priverstinis gydytojų paskirstymas pagal reikalą. Planuojamas ir čia toks pat įstatymas, bet, ačiū Dievui, ne priverstinis. Valdžia savanoriui jaunam medicinos studentui apmokės visą mokslą su tikslu, kad jis, gavęs gydytojo diplomą, turės ne tik gražinti tą paskolą, bet ir sutikti praktikuoti mediciną tam tikrą metų skaičių vietoje, kurią jam paskirs valdžia. Jei tokių savanorių neatsiras, bus patvarkyta taip, kaip medicina dabar tvarkoma Sovietų Rusijoje ar kituose panašiuose kraštuose.

Taigi, mieli kolegos, pasiruoškime netolimoje ateityje pradėti praktikuoti mediciną panašiai, nors ir ne visai taip, kaip ją praktikuoja mūsų broliai lietuviai gydytojai mūsų paliktoje tėvynėje.

Apie naujienas grynai mokslinėje ir klinikinėje medicinoje rašysiu kitame Medicinos numeryje.

Dr. Henrikas Armanas

Dalyvaujant AMA klinikinėje konvencijoje lapkričio 26 - 29 Cincinnati ir studijuojant mokslinių gydytojų darbų parodą, dr. Henrikas Armanas, šalia daugelio kitų amerikiečių gydytojų, oficialių AMA asmenų buvo apklauskintas (interviewed); buvo paprašytas išreikšti savo nuomonę apie šią mokslinių darbų naudą eiliniam gydytojui.

Dideliam jo nustebimui, iš visų daugelio amerikiečių gydytojų pareiškimų jo nuomonė, matyti, buvo labiausiai įvertinta AMA žmonių ir atspausdinta konvencijos biuletenyje.

Tai didelė garbė ir padaršinimas ne tik jo asmeniui, bet ir visai lietuvių gydytojų šeimai Amerikoje, kad iš visos eilės amerikiečių gydytojų mažas DP lietuvis gydytojas buvo iškeltas į konvencijos viešumą.

Arčiau susipažinti su šiuo maloniu įvykiu pridėdamas tas viešumos originalas.

daily bulletin

The Daily Bulletin of the American Medical Association is published on each day of the Annual and Clinical Conventions.

Deadlines are 3:30 p.m. the day preceding publication. Editorial offices are in the North Hall, 4th Floor, Netherland Hilton Hotel; phone 421-1886.

Exhibits inform physicians

Flip the tab for diagnosis. Here you have spastic entropion. This is a case of pterygium. This picture depicts traumatic cataract.

These are just three of the more than 1,000 common and rare eye diseases that physicians can diagnose after seeing photographs of the varying conditions.

The exhibit of the department of ophthalmology at the U. of Cincinnati College of Medicine is one of 87 individual scientific exhibits that the conventiongoer can view this week in Convention Center. The scientific exhibit will run through 5 p.m. Wednesday.

This year's exhibits are designed to emphasize "take home" information that will be useful when a physician returns to his practice.

The exhibits run the gamut from complex drug interactions, to space age technology in the operating room, to rehabilitative office procedures for the aging face.

Visitors are exposed to a "tremendous amount of scientific information," according to one observer. Demonstrations and audio-visual presentations highlight many of the exhibits.

For example, there is an educational exhibit on interpreting heart sounds. Physicians were given written self-tests in which they were asked to identify the sounds they heard.

"Information being presented is particularly valuable to general and family practitioners in their local settings," said Henry Armanas, MD, a Baltimore, MD., general practitioner.

Dr. Armanas was particularly interested in a presentation on the art of retropubic prostatectomy.

He added that the scientific displays were quite valuable for the "broad spectrum" of information which they provide. "Through the audio-visual material and literature distributed, the practicing physician is being given a first-hand look at what can be done in treating certain diseases," Dr. Armanas added.

In another area, physicians were receiving an evaluation of various preparations for the rapid degerming of hands.

The intraoperative evaluation of coronary artery surgery was the subject of another display. Physicians were told that a specially designed, permanently installed "C-arm" roentgen tube allows coronary arteriography to be performed in the surgical suite.

The patient with acute or impending myocardial infarction can have coronary arteriograms taken in the operating room to expedite emergency surgery and, if necessary, cardiopulmonary support, demonstrators said.

Another exhibit, "Cardiovascular Surgery and Cardiovascular Surgery and Cardiology in a Community Hospital," related the experiences of a medical and surgical team at Good Samaritan Hospital, Dayton, Ohio.

Other visitors strolled the exhibit area examining such displays as "Lasers in Otolaryngology," "The Metabolic Abnormalities of Obesity," "Headache—A Symptom of Depression," and "Brain Lesions: Early Diagnosis of Cytologic Examination of Cerebrospinal Fluid." ■

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ MOKSLINIAI DARBAI

Veda Dr. V. ŠAULYS

MOKSLO TYRIMO IR IŠRADYBINIS DARBAS KAUNO MEDICINOS INSTITUTE

V. Sadauskas, V. Pūkienė

Institute dirba 32 mokslo daktarai, 200 m. kandidatų ir 216 kitokių profesionalų. Ypatingas dėmesys širdies ir kraujagyslių fiziologijai ir patologijai. Nuo 1969 tam reikalui suorganizuotas to vardo mokslinio tyrimo institutas, susiskirstęs į keliolika katedrų. Medikams padeda matematikai, fizikai, chemikai, elektronikos inžinieriai. Bendradarbiaujant sukurta nemaža naujų aparatų. Z. Januškevičius ir J. Blužas sukūrė tromboelastografą, demonstruotą Anglijoj, JAV, Prancūzijoje ir kitur. 1961 pirmą kartą Sovietuose panaudojo distancinį elektrokardiogramos perdavimą originalia aparatūra. J. Brėdikis — eletr. širdies stimuliacijos (pacemaker) pradininkas Sovietuose. Instituto klinikose atliekamos įvairios širdies operacijos. A. Smailys vienas pirmųjų pradėjo naudoti reanimacijos metodus, padaryta keletas išradimų defibriliatorių srityje. Daugelis instituto mokslininkų apdovanoti premijomis, apginta keletas disertacijų, paskelbta virš 500 mokslinių darbų.

Institute daug dirbama reumato tyrimo srityje. Traumatologijos, urologijos chirurgija turi išradimų. Vedami tyrinėjimai akušerijos - ginekologijos ir naujagimių susirgimų, diagnostikos ir gydymo srityse. Veikianti viena moderniausių elektroencefalografijos laboratorijų su pačių pagamintais aparatais. Sukurtas nauju principu pagrįstas automatinis narkozės gylio reguliavimo aparatas, patentuojamas užsieny. Sintetizuojami nauji vaistai, tobulinami jų analizės metodai. Nuo 1967 patentai registruojami. Parengti albumai išleidžiami atskirais leidiniais (liet. ir rusų kalba).

Sveikatos Apsauga, 1972, 8, 45-50 p.

POSLINKIAI MAŽINANT KŪDIKIŲ MIRTINGUMĄ

J. Sadauskas, V. Grigaitė

(Sanitarinės statistikos biuras)

Lietuvos nacionalinės pajamos 1969, palyginus su 1960, padidėjusios daugiau kaip 2 kartus. Gydymo įstaigoms prisidėję 11,630 naujų lovų, vaikams jų padaugėję daugiau negu dvigubai. 1959 buvę 510 gydytojų pediatrų, o 1969 — 1040. Sumažėjęs kūdikių mirtingumas 2.7 karto. 1959 iš 1000 mirdavo

52.3 jaunesni negu 1 m. amžiaus, o 1970 — tik 19.4 (miestuose nuo 45.5 iki 16.3, kaimuose nuo 56.9 iki 22.9). Miestų kūdikiai gimsta silpnais, ir jų daugiau miršta pirmomis gyvenimo dienomis, o kaimuose — praslinkus 1 - 5 mėnesiams. Miršta nuo plaučių uždegimo ir gimdymo traumų. 3 kartus mažiau kūdikių miršta nuo infekcinių susirgimų. Labai retai nuo tbc. Linkęs didėti mirtingumas nuo įgimtų nenormalumų. 100 gimusių mergaičių tenka 105 berniukai, po vienerių metų 130 ir daugiau berniukų. Didžiausias kūdikių mirtingumas būna žiemą — paskutiniųjų dvejų metų bėgyje vasario mėn. 27.8, o rugsėjo — 17.8. Labai sumažėjo mirtingumas Vilniaus ir Panevėžio zonų rajonuose, didžiausias mirtingumas — Šiaulių ir Klaipėdos zonose. 1970 Zarasų rajone mirė tik 9.1 iš 1000 gimusių.

Sveikatos Apsauga, 1972, 8, 42-45 p.

PNEUMOCISTINĖ PNEUMONIJA KAUNO KŪDIKIŲ NAMUOSE

A. Vaičėnienė

(Kauno kūdikių namai)

Ši pneumonija dar vadinama pneumocistoze, pneumocistine ar atipine pneumonija ir pneumonitu. Sukėlėjas — parazitas pneumocystis carinii. Dažniausia susergera 1 - 6 mėn. kūdikiai. Užsikrečiama nuo ligonių ir parazitų nešiotojų, naminių ir laukinių gyvulių graužikų. Kauno kūdikių namuose susirgimų buvo 1965, 1970 metais. 1971 susirgimas pasireiškė epideminiu pobūdžiu — vienu metu susirgo net 16 kūdikių, iš kurių 4 mirė 1965 ir 1970 mirė po 2).

Rašoma apie pneumocistinį plaučių uždegimą Kauno II-joj klininėj ligoninėj (M. Baltrūnienė). Ten per tris 1971 mėnesius buvę atvežta 19 kūdikių. Mirtingumas — 23%. Gydymas — antiparazitiniais preparatais ir organizmą stiprinančiais vaistais (vitaminais, gama globulinais, kraujo transfuzijom ir pan.). Užsikrėtimo procentas didelis, bet kliniškai liga pasireiškia tik 40 % užsikrėtusių kūdikių. Prieš simptomams išryškėjant, sumažėja apetitas ir nustoja augęs kūdikiam svoris. Inkubacija — 8 - 50 dienų.

Sveikatos Apsauga, 1972, 9, 18 - 24 p.

Skaitomas Rūtos laiškas

Iš k.: Varnas, Varnienė, Šalčiūtė, Vaitoška, Pečiulytė, Ralys, Milevičiūtė (skaito), Pukas, Paulauskas, Zubovo žmona, Liaugminaitė, Grigaliūnaitė

Vytauto Didžiojo Universiteto medicinos fakulteto XVIII laidos gydytojų suvažiavimas, surengtas tos laidos trisdešimtmečio proga. Suvažiavimas vyko praėjusią vasarą Birštone ir Trakuose.

30-čio susitikimo vakarienė

Iš k.: Pečiulytė, Sučila, Ralys, Milevičiūtė (skaito sveikinimus), Pukas, Valičkaitė, Paulauskas, Šeibelis

Viso Lietuvoje 30. Susitikom 26.

Tomsaitė, Milevičiūtė, Zailskaitė, Dalilapaitė, Zubovas, Vaitiekūnas, jo žmona, Šalčiūtė, Milaknis, Varnas, Valičkaitė, Kunigėlis, Varenienė, Pečiulytė, Vasauskas, Paulauskas, Ralys, Vasauskienė, Petkevičius, Pukas, Steponėnas

PESTICIDAI — VIENA SVARBIAUSIŲ HIGIENOS PROBLEMŲ

P. Lazutka

(Eksperimentinės ir klininės med. m. t. institutas)

Autorius iškelia pesticidų pavojus žmonėms, augalams, ir gyvūnijai dėl jų paplitusio naudojimo, užteršiant vandenį ir dirvožemį. Autorius panaudoja įvairių kraštų tuo klausimu sutelktą statistiką, įterpdamas šiek tiek turimų duomenų iš Lietuvoje darytų tyrimų.

Visiems žinomas ypatingas DDT ir kitų chlorinių chemikalų — pesticidų paplitimas net vietovėse, kur jų nenaudojama, pvz. Aliaskos ir Antarktikos vandenyse ir jų gyvūnijoje. (Aliaskos upėtakiai net 40, o Antarktikos ruoniai ir pingvinai iki 15 mikrogramų/kg DDT audiniuose). Lietuvos Nemuno ir Neries vandenyse randama šimtosios mg/l DDT ir heksachlorano. Vandens gyvūnų ir žmogaus audiniuose, naudojant užterštą vandenį, per laiką susitelkia didesnė pesticidų koncentracija negu vandenyje, ypač riebaliniuose audiniuose. Pvz., JAV gyventojai turi sukaupę nuo 10 iki 20 mg/kg, Vengrijos ir Prancūzijos — virš 5 mg/kg., o Vilniaus ir Kauno gyventojuose iki 0% mg/kg. DDT. DDT ir kitus pesticidus aptinkama moterų piene: JAV moterų virš 0,8 mg/kg. Vengrijos — iki 0,26 mg/kg. Vilniaus ir Kauno maitinančių moterų piene DDT siekia 0.3 mg/kg koncentraciją.

Sveikatos Apsauga, 1972, 6, 29-33.

KAIMO GYVENTŲJŲ SVEIKATOS APSAUGOS VYSTYMO PERSPEKTYVOS 1970-1985 M.

V. Kleiza, J. Žilinskas

1970 m. Lietuvoje gyveno 3,146.600 žmonių, 1,599.300 miestuose ir 1,547.300 kaime. 1980 m. numatoma — iš 3,373.000 kaimuose liks 39 proc. gyventojų. Kaime lieka didesnis procentas pagyvenusio amžiaus, natūralus prieauglis mažesnis, mirtingumas dvigubai didesnis (mieste — 6,5, kaime — 11.4). Didesnis procentas priemiesčių gyventojų dirba miestuose, pvz., Vilniaus — 17 proc., Kauno priemiesčių — net 20 proc.

Kaimo gyventojams medicinos pagalba teikiama etapine tvarka. Pirmas etapas — felčerių - akušerių punktuose gyventojai gauna medicinos pagalbą ir profilaktines procedūras.

Antras etapas — kaimo gydytojo ambulatorija ir apylinkės ligoninė, kur jau diagnozuojamos ir gydomos nesudėtingos ligos ir teikiama nesudėtinga stacionarinė pagalba.

Trečias etapas — rajoninė numerinė ligoninė — gydomos kai kurios ligos.

Ketvirtas etapas — rajono centrinės ligoninės, kur ligoniai gauna visų pagrindinių rūšių kvalifikuotą medicinos pagalbą.

Penktas etapas — respublikinė ligoninė ir konsultacinė poliklinika, kur teikiama beveik visų rūšių specializuota med. pagalba. Kaimo ambulatorijose apylinkinėse, rajonų numerinėse ir centrinėse ligoninėse 1971 m. dirbo 2893 gydytojai (37 proc. visų

gydytojų). Kaimo gydymo įstaigos ateity numatomos sumažinti: mažės kaimo gyventojų skaičius, gerės susisiekimas, tobulės medic. pagalbos teikimas. Sumažės felčerių - akušerių punktai. Dideliuose ūkiuose (kolchozuose) bus akušerė ir med. sesuo. Kaimo ambulatorijos pakis — išaugs. Ten bus stomatologas, terepeutas ir pediatras. Aptarnaus apie 6000 gyventojų, aptarnavimo spindulys 10 - 20 km. Tokių ambulatorijų ateity (1985) numatyta 173. 1980 m. 10,000 gyventojų numatoma 128 lign. lovos. Kaimo rajone vidutiniškai 45 tūks. gyventojų reikėtų 400 raj. centr. ligoninės. Numerinių ligoninių liks tik Akmenėj, Dauguos, Elektrėnuos ir kelios kitos. Tbc ligoninių Lietuvoj 1980 m. liks tik 3000 lovų; psichiatrinių — 9000 lovų, kaimo gyventojams 5000 lovų. 1980 m. kiekvienas gyventojas vidutiniškai lankysis 11 kartų pas gydytoją, gydytojas turės aptarnauti per metus 6400 apsilankymų ir t. t.

Sveikatos Apsauga, 1972,6,33-40

— **Med. dr. Vlada Ivanauskaitė - Čipkienė**, Vilniaus ligoninės rentgenologijos skyriaus vedėja, nuo birželio 14 iki liepos vidurio lankėsi Jungtinėje Amerikos Valstybėse ir susipažino su šio krašto medicinos įstaigų veikla.

— **Dr. Vytautas Girdzijauskas** mirė Vilniuje, sulaukęs 69 metų amžiaus, ilgai ir sunkiai sirgęs. I-sios bolševikų okupacijos metu, 1940 - 41 m., jis buvo Maskvos paskirtas Sveikatos apsaugos komisaru.

TRIUKŠMINGŲ DARBO SĄLYGŲ KENKIMAS KLAUSAI

R. Šimaitis

(SAM Epidemiologijos, mikrobiologijos ir higienos m. t. inst.)

Didinant fabrikuose mašinų galingumą, didėja jų skleidžiamų į aplinką virpesių srautas, triukšmo intensyvumas nuolat didėja, kas kenkia organizmui, ypač klausos organams. Autorius 1971 m. padarė tyrimus Vilniaus skaičiavimo gamykloje, kur triukšmas sukliamas šlampavimo presų iki 92 dbA su 500-1000-8000hz dažnumo tonų. Buvo ištirti 69 darbininkai, dirbą nuo 1 iki 13 metų, 18 iki 57 metų amžiaus. Iš jų tik 6 neturėjo nusiskundimų. Kitų pablogėjo klausia — virš 10 %, padidėjo jautrumas virš 14%, padidėjo prakaitavimas ir gavo nuolatinius galvos skausmus — 12%, ypač išdirbusių virš 10 metų. Triukšmas yra impulsinio ir ištisinio pobūdžio. Klausai kenksmingesnis impulsinis triukšmas. Rekomenduotina geriau izoliuoti mašinas, darbininkams dėvėti šalmus, ausinius arba akytos medžiagos ausų kamštelius. Triukšmingose vietose neturėtų dirbti asmenys, sirgę ausų uždegimais. Darbininkai turi būti pakartotinai tikrinami.

Sveikatos Apsauga, 1972,7,29-34 p.

Kurso trisdešimtmetis. Trakai, 1972

Milevičiūtė, Smolinskienė, Liaugminaitė, Ralys, Grigaliūnaitė, Valičkaitė, Milaknis, Steponėnas, Paltanavičius, Petkevičius, Šalčiūtė, Tomsaitė, Vaitiekūnas, Dalilapaitė, Pečiulytė, Varnas, Kačanauskaitė, Kojelis, Zubovas

Kurso trisdešimtmetis
"Tylos minutė"

MEDICINOS MOKSLŲ DRAUGIJOS 1971 METAIS

J. Neniškis

Lietuvoje veikia 30 medicinos mokslų draugijų. Jų veiklą prižiūri ir skatina Sveikatos ministerija per medicinos mokslo tarybą. Veiklios pagiriamos. Suminėtoms chirurgų, neuropatologų ir psichiatrų, teismo medikų ir kriminalistų, gydytojų laborantų, oftalmologų, matologų, pediatrų, akušerių - ginekologų, fizioterapeutų ir kurortologų, kardiologų, anatomų - histologų - embriologų, epidemiologų - mikrobiologų -infekcionistų, anesteziologų - reanimatologų, terapeutų, farmakologų, onkologų, patologoanatomų, fti-ziatru, reumatologų, higienistų, rentgenologų - radiologų ir farmacininkų mokslinės draugijos. Kai kurios išleido savo darbų monografijas, kitos parengia sanitarinio tipo brošiūras, atspausdina narių straipsnius žurnaluose. Draugijose svarstomos kandidatų disertacijos. Per draugijas gydytojai įgyja kvalifikacines atestacijas. Kiek toje srityje pasitarnaus, neaišku, nes tas reikalavimas įvestas paskutiniaisiais metais.

Sveikatos Apsauga, 1972, 7, 58-61

PLAUČIŲ TUBERKULIOZĖS IŠAIŠKINIMO KELIAI IR JOS KLININĖ DEMOGRAFINĖ STRUKTŪRA

V. Minius, S. Karabačius

(SAM tuberkuliozės m. t. institutas)

Proporcingai dabar padaugėjo tuberkulioze sergančių vyresnio amžiaus asmenų. Priežastys: "gyventojų pasenėjimas", medicinos apsauga menkesnė vyresnio amžiaus gyventojams. Žymiai sumažėjęs t b sergamumas vaikų ir jaunų žmonių tarpe.

Autoriai padarė statistinę studiją Vilniaus ir Klaipėdos miestų ir šių rajonų kaimų gyventojų, sergančių tuberkulioze 1969 - 1970 laikotarpyje. Susirgimai suskirstyti į židininę, infiltracinę, diseminuotą, fibrokaverninę, tuberkulomės, pleuros tb ir kitas retas tbc formas. Židinine tbc daugiau serga moterų ir miestų gyventojų (43 ir 42%), o diseminuota — vyrų ir kaimų gyventojų (19 ir 20%). Tarp pastarųjų daugiau atvirų ir fibrokaverninių formų. Moterys ir miestų gyventojai beveik 2 kartus dažniau sergą pleuritais bei kitomis tbc formomis (pirminiu kompleksu, bronchadenitu). Apribota (židininė) tbc forma dažnai užtinkama jaunesnio amžiaus asmenyse, labiau išplitusi — senyvo amžiaus asmenyse. 60 m. ir vyresni dažniausiai sergą infiltracine, pneumonine, diseminuota ir fibrokavernine forma. Toje amžiaus grupėje, ypač vyrų, dažniau būna baciliari ir toli pažengusi tbc. Tbc surandama daugiausia padarius profilaktinius tyrimus. Taip išaiškintų kaimo gyventojų procentas yra daug mažesnis negu miestų; vyrų mažesnis negu moterų. Užtat, manoma, kaimuose daugiau randama pavėluotų ir pažengusių tbc formų; upač vyresnio amžiaus asmenyse. Sergančių be ryškesnių klininių simptomų; tai prisideda prie diagnozės sunkumų ir klaidų.

Sveikatos Apsauga, 1972, 9, 15-17 p.

MEDIKŲ IR GYDYTOJŲ MENO BŪRELIAI

Šiais metais Katyčiuose, netoli Šilutės, įvyko medikų literatų šventė, pavadinta Poezijos pavasariu. Daugumoje buvo skaitoma sava kūryba, gydytojų iš įvairių Lietuvos vietovių, išrinkti konkurso laimėtojai. Tokia medikų literatų šventė jau ketvirtoji. Sekančią šventę organizuos Alytuje.

Vilniuje medikai turi savo ansamblį "Rūtą", kuris jau net koncertavęs R. Vokietijoje keliose vietovėse.

Šiaip ligoninės miestuose turi savo choras, šokėjų grupes, orkestrus ir pn.

AR HOMOCYSTINURIJA YRA LIETUVIŠKA LIGA?

JONAS KREGŽDĖ, M. D.

Homocystinurija yra prigimtas metabolinis defektas, surištas su sisteminiais sutrikimais, ypačingai rištiniuose (connective tissue) audiniuose. Klinikiniai homocystinuria pasirodo vaikuose kaip silpnaprotystė ar psichinis atsilikimas, sutrukdytas vaiko augimas ir išsivystymas, akių lešio luksacija (ectopia lentis), skeleto abnormalumai ir pakitimai centralinės nervų, kardiovaskularinės ir rištinės audinių sistemos. Liga paveldėjama autonominiu recesyviniu būdu. Vaikai su homocystinuria laike gimimo atrodo beveik normaliai. Motorinės funkcijos išsivystymas dažnai yra sulėtintas. Pavyzdžiui, vaikas pradeda vaikščioti tik nuo 20 mėns. Kalba dažnai yra sutrukdyta ir atsiranda vėliau, kaip kitų normalių vaikų.

Veidas turi charakteringą raudoną spalvą. Ektopia lešiuko įvyksta paprastai vėliau.

Dr. Schimke ir kiti¹ surado, kad 5 % iš jo pacientų su actopia lentis turėjo homocystinuriją. Kitos akių ligos, surištos su homocystinurija, yra kataraktai, aklumas, optinio nervo atrofija, microphthalmus ir glaucoma.² Homocystinurija klinikiniai yra panaši į Morfano ligą.

Iš literatūros: klinikiniai ir rentgeno pažymiai:

Ektopia lentis	100%
Psichinis atsilikimas	77%
Raudonas veidas	44%
Epilepsija	16%
Kojų spastingumas	14%
Marfano ligos (ūgis) panašumas	34%

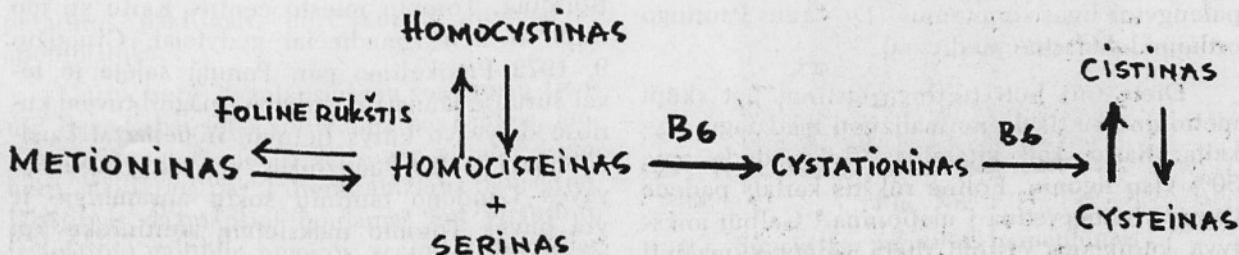
Genų valgum	37%
Skoliosis	27%
Osteoporosis	31%
Fraktūros	14%

Viso 79 ligoniai buvo aprašyti literatūroj.³

Pagrindinis ligos defektas yra vieno enzimo arba fermento stoka cystationino syntetaras vardu. Pirmą kartą šio cystationinio syntetaro (cystathionine synthetase) stoka pasirodo kepenyse. Dr. Mudd⁴ ir jo kolegos demonstravo 8 metų lietuvių kilmės mergaitę. Klinikiniai ji buvo psichiniai atsilikusi, turėjo abiejų akių ektopia lentis posterior, plonus blondinius plaukus, kas irgi charakterizuoja homocystinuriją, mėlynakė ir su genu valgum. Dr. Barber ir Dr. Spalth⁴ surado amininės rūkšties pakilimą šlapume (aminoaciduria).

Vėliau Dr. Mudd⁴ surado, kad homocystinas (amino rūkštis) daugiausia pasirodo šlapume ir labai jautriais cheminiais enzymų analizais įrodė, kad čia yra cystationino sintetazos stoka. Liga pasirodo vienos molekulės stokos dėlei — kaip molekulinė liga. Tokios molekulinės ligos, su vienos molekulės stoka, sudaro pilną ligos kompleksą ir mirtingumas yra aukštas. Dr. Linus Pauling gavo Nobelio premiją už tokios ligos cheminį išaiškinimą. Tai "sicle cell" anemija arba negrų anemija, kur vienos molekulės iškeitimas hemoglobine sudaro šios ligos pagrindą.

Dr. McKusick⁵ John Hopkins Universitete tyrinėjo homocystinuriją dar nuodugniau. Anot jo, ligos metabolinė eiga arba kelias yra toks:

Dėlei cystationinės sintetazos stokos pasidaro molekuliarinis blokas ir homocysteinas kaip ir homocystinas negali būti iškeistas į cystationiną. Inkstų tubuliariniai enzymai šioje ligoje yra normalūs, tik homocystino kraujo lygis perplūdina inkstus ir homocystinas pasirodo šlapume. Tokiu būdu metabolinė įgimta klaida pasirodo šlapume cheminėje formoje. Oriento (Tolimųjų Rytų) žmonės šia liga neserga. Ji daugiau pastebėta tarp baltosios rasės žmonių, kaip anglų, vokiečių, airių, švedų, škotų, olandų ir lietuvių. Dr. McKusick⁵ 37 ligonių grupėje buvo vienas lietuvis, ir vienas maišytas italų - airių - lietuvių kilmės ligonis. Kadangi Amerikoje yra apie milijonas lietuvių, tai, atrodo, kad lietuvių skaičius statistiniai būtų per didelis: turėtų būti mažiau vieno. Kadangi iš šių davinių tikslią genetinę statistinę analizę sunku padaryti, autorius išvadoje negali pasakyti, kad homocystinurija būtų lietuviška liga, pavyzdžiui kaip Tay-Sach's liga yra aškenazi žydų liga. Ši liga paveldima kaip autosominė recesyvinė liga ir pasirodo kaip liga tik chromozomupse homozigotinėje padėtyje.

Darant didesniai lietuvių skaičiui šlapumo homocystino analizės, būtų galima nustatyti statistiniai šios ligos geno kiekybę. Ypatingai įdomu būtų patirti dabartinės Lietuvos psichiniai atsilikimai kai kurių vaikų namuose, sudarant homocystinurijos statistinę frekvenciją. Ši liga dar mažai yra ištirta ir vakarų pasaulyje dar yra tyrimo stadijoje. Doktorai Carson ir Neil⁶ pastebėjo homocystinuriją pas psichiniai atsilikusius vaikus vaikučių namuose Airijoje. 1960 metų pradžioje metabolinio defekto mechanizmas buvo ištirtas Amerikoje iš ankščiau minėtos lietuvaits.

Ligos prognozė bloga: pacientai mirė tarp vienu ir 28 metų amžiaus, nors 7 iš Dr. McKusiko serijos išgyveno iki 40 metų.

Kraujo takų thrombozas daugiausiai yra mirties priežastimi.

Ligos gydymas yra daugiausia simptomatinis. Paskutiniu metu vitamino B-6 masinės dozės palengvina ligos simptomus. (Dr. Linus Paulingo orthomolekulinė medicina).

Dieta turi būti turtinga cistinu, bet skūpi metioninu su tikslu normalizuoti medžiagų apykaitą. Rasta, kad vitaminas B-6 padeda apie 50% visų ligonių. Folinė rūkštis kartais padeda išversti homocystiną į metioniną.⁸ Galbūt ankstyva kūdikiams cistino dieta galėtų sumažinti

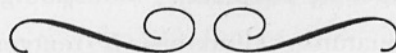
homocystinurijos vaikučių psichinį atsilikimą. Turint omenyje genetinės medicinos davinis apie homocystinuriją, gydytojai turėtų nepatarti vestis jaunikams, iš kurių abu turi heteroziginį geną. Orthopedai, pediatrai, oftalmologai ir internistai turėtų turėti visada homocystinuriją omenyje.

Summary:

A clinical, biochemical and pathological description of homocystinuria was presented. Increased genetic frequency among the Lithuanians suggestive, but not conclusive. Prognosis and treatment discusses.

BIBLIOGRAFIJA

1. Schimke, R.E. et al: Homocystinuria. Studies of 20 Families with 38 Affected Members I.A.M.A 193: 711-719, 1965.
2. Presley, D. G. et al. Homocystinuria at the North Carolina State School for the Blind. Am. J. Ophthal. 66: 884-889, 1968.
3. Beals, R. K. et al. Homocystinuria. A report two cases and review of the literature. J. of Bone a. Surg. 51A, 1570; 1969.
4. Mudd, H. S. et al.: Homocystinuria: an Enzymatic Defect. Science 143: 1443-44, 1964.
5. McKusick V. A. Heritable Disorders of Connective Tissue 3rd ed. 156, 1966.
7. Carson N. A. J. Biochemical Response to Oral Pyridoxine in Homocystinuria. Arch. Dis. Child. 43: 747-748, 1968.
8. Carey M. C. et al. Homocystinuria II. Subnormal Serum Folate Levels, Increased Folate Clearance and Effects of Folic Acid Therapy. Am. J. Med. 45:26-31, 1968.

DR. E. PUODŽIUKAS

Dr. J. Puodžiukas, atlikęs stažą Šv. Mykolo ligoninėje, atidarė savo kabinetą Commerce Building, Toronto miesto centre. Kartu su juo dirba ir keli kanadiečiai gydytojai. Gruodžio 9, 1972 Prisikėlimo par. Parodų salėje jo tėvai suruošė jaunajam gydytojui pagerbtuves, kuriose dalyvavo būrys lietuvių ir nemažai kanadiečių. Dr. E. Puodžiukas yra aktyviai dalyvavęs Londono tautinių šokių ansamblyje ir yra buvęs Toronto moksleivių ateitininkų kp. pirmininku.

DERMATITIS HERPETIFORMIS

K. PAUTIENIS, M. D.
Santa Monica, Calif.

Dermatitis herpetiformis yra chroniškas dermatozas, kuriam yra charakteringos gyjančios ir nuolat vėl atsirandančios vesiculos, bulos, papulos ir pustulos. Šiuo odos išbėrimu serga dažniausiai 20 - 50 metų žmonės. Liga yra nežinomos etiologijos. Pirmą kartą ji buvo aprašyta dr. Duehringo 1884 metais. Klasinis pirminis odos išbėrimas yra vesicula ant eritematозinio pagrindo, bet vesico-bulozinis, papularinis ar net nodularinis išbėrimas taip pat gali pasirodyti kaip pirminis odos išbėrimas. Smarkus niežėjimas lydi šį odos išbėrimą, ir antrinė infekcija daro visą vaizdą polimorfiniu. Gyja su pigmentacija.

Klasiškai išsivysčiusio dermat. herp. vaizdas yra toks:

1. Nepaprastas chroniškumas su laikiniais pagerėjimais.
2. Simetrinis odos išbėrimas paprastai ant abiejų galūnių, sacrum, scapula, nugaros ir kitur.
3. Subjektyvinis simptomas yra smarkus niežėjimas, net deginimas, dažnai pajaučiamas dar prieš odos išbėrimą.
4. Po daugelio metų liga baigiasi, padariusi savo ciklą, tačiau pigmentacija lieka.

Mikroskopiškai dermis yra infiltruotas pradžioj su limfocitais, eozinofilais, o vėliau su mono- ir polimofrinėm celėm. Epidermis yra edermatozinis, vesiculos yra subepidermalinės, pripildytos serozinio skystimo su daugybe eozinofilų, bet neturi acantholytinių celių. Acantholysis yra charakteringas kitiems odos išbėrimams. Kraujas turi eozinofiliją.

Pradžia dažnai būna staigi. Prodromaliniai simptomai būna tokie: bendras negalavimas, temperatūros pakilimas, nerviškumas, nemiga ir apetito stoka.

Derm. herp. dažniausiai yra suaugusių žmonių liga. Labai retai sutinkama pas vaikus, jaunesnius negu 6 metai. Wilsonas aprašė dermat. herp. atsitikimą pas 3 dienų amžiaus naujagimį. Išbėrimas dažniausiai randamas ant viršutinių ir apatinių galūnių, nugaros, scapula, sacro-iliac

srityje. Gali taip pat pasirodyti bet kurioje mūsų kūno paviršiaus vietoje. Visuomet būna simetriška išbėrimo lokalizacija: iš dešinės ir iš kairės pusės. Aktyvios fazės metu išbėrimas būna įvairioj evoliucijos ir involiucijos formoj: randame odos erythemą, urticarią, papulas, vesiculos, bulas, pustulas, o taip pat, kaip rezultatą nepaliaunamo niežėjimo, odos ekskoriacijas, šlapias ir apšasėjusias, ir odos lichenifikaciją, hiper- ir hipopigmentaciją. Mukozinės membranos visuomet būna ligos nepaliestos, ir tai padeda atskirti dermat. herp. nuo pemphigus.

(Žiūr. fig. Nr. 1 ir Nr. 2)

Pas vaikus ir senus asmenis dermat. herp. dažniausiai būna atipiškas: čia odos išbėrimas susideda iš vesiculų ir bulų, kurios būna susi-

Fig. Nr. 1

Simetriškas dermatitis herpetiformis

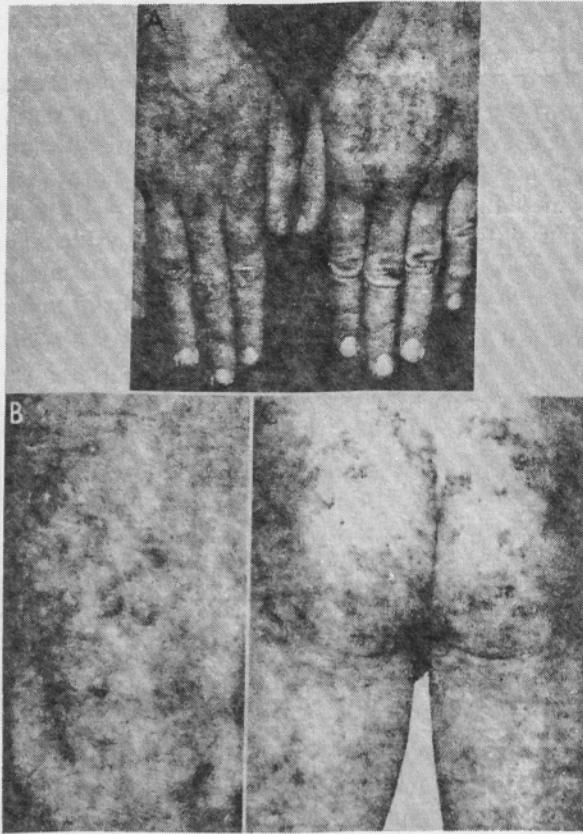

Fig. Nr. 2. Klasiškas dermatitis herpetiformis visose savo formose

grupavusios ir randamos bet kuriame kūno paviršiuje.

Liga turi pablogėjimų ir pagerėjimų. Pablogėjimas trunka kelias savaites, kelis mėnesius, net ir keletą ar daugelį metų. Pagerėjimai iki visiško išbėrimo pranykimo trunka nuo kelių savaičių iki kelių mėnesių. Smarkus odos niežėjimas yra pagrindinis subjektyvinis simptomas. Ligoniai kartais jaučia lyg deginimą. Bendras sveikatos stovis būna ligos nepalietas. Derm. herp. neturi jokio ryšio su sisteminėm kūno ligom.

Diagnozė tipinguose atsitikimuose lengvai nustatoma, nors klasiški ligos simptomai ne visi kartu pasirodo. Kardinaliniai ženklai yra išbėrimo polimorfizmas, chroniškumas, pagerėjimai ir pablogėjimai, kraujo ir vesiculų serozinio skystimo eozinofilija, geras bendros sveikatos stovis ir pagerėjimas po gydymo sulfapyrinu. Pigmentacija, odos išbėrimui pasibaigus, visuomet pasilieka. Nėra jokio specifinio kraujo tyrimo, nėra jokios odos reakcijos, kurie patvirtintų diagnozę. Abejotiniais atsitikimais odos biopsija yra labai naudinga procedūra.

Derm. herp. gali būti lengvai supainiotas su dermatitis medicamentosa, epidermolysis bulosa hereditaria, eczema chronicum, pemphigus vulgaris, erythema multiforme ir bulozine forma impetigo contagiosa. Atidi charakteringo išbėrimo studija ir išbėrimo lokalizacija padeda nustatyti diferencialinę diagnozę.

Herpes gestationis yra derm. herp. atskira forma. Šis odos išbėrimas, kuris neaplenkia nė vienos kūno paviršiaus dalies, paprastai prasideda iš odos erythematozinių dėmių, papulų, vesiculų, bulų, kurie atskirom grupėm pasirodo bet kur ant kūno paviršiaus ir labai niežti. Prapuola tuoj po gimdymo ir nepalieka jokios pigmentacijos, kūdikis gimsta sveikas. Liga pasikartoja kito nėštumo metu ir gali turėti endokrinologinį pagrindą.

Ligos etiologija nežinoma. Ji turi pereiti per savo ciklą. Gydymas yra simptomatiškas, ir gydytojo pareiga yra laikyti ligonį asimptomatiniu. Ligoniai, beieškodami pagalbos, pereina per kelių ar keliolikos gydytojų rankas. Ir tas paskutinis, kuris gydo pacientą prieš pat ligos pabaigą, nusipelno gero therapeuto titulą. Liga ir be jo pastangų būtų pasibaigusi.

Lokalinis gydymas mažai turi reikšmės, bet būna labai naudingas aštraus vesico-bulozinio išbėrimo metu. Sol. Burowi (atskiestas 1:20) arba sol resorcini 1-2% kompresai yra labai naudingi. Jeigu išbėrimas yra ekstensyvus, vonios yra pageidaujamos labiau, negu kompresai. Aveeno, kalium hypermanganicum arba sulfur vonios yra naudingos. Jeigu odoje yra šlapios ekskoriacijos arba apšašėjusios emulsijos, suspensijos arba kremai yra naudingi. Galima vartoti Calamine lotion su mentholu, fenolu ir liquor carbonis detergens. Taip pat tinka Benzocaine, Quotane, Nupercainal, Enarax ir kitokie panašūs kremai. Tie vaistai, žinoma, negydo, bet pacientas būna dėkingas, nes jie nors laikinai apramina niežėjimą.

Dr. Duehring, kuris, kaip jau minėta, pirmas aprašė šią ligą, buvo įsitikinęs, kad sulfur turi specifinį gydymo efektą. Daugelis dermalogistų anais laikais patvirtino tą jo nuomonę. Dabar yra žinoma, kad sulfur turi tik supresyvinį efektą, t. y. perveda ligą iš aktyvios fazės į neaktyvią, bet ligos neišgydo. Sulfur oint. U.S.P. gali būti vartojama, bet tik gydytojo priežiūroje, nes gali sukelti sulfur dermatitą.

Sulfapyridin, Dapsone (diaminodiphenylsulfone) arba Diasone (sodium sulfaxone) tabletės

turi dramatinį supresyvinį efektą. Inicialinė dozė turi būti pakankamo stiprumo tam, kad galėtų pervesti ligą iš aktyvios į neaktyvią stadiją. Paskui ta dozė palaipsniui mažinama, kol pasiekama palaikymo dozė. Palaikymo dozė palaiko ligonį asimptomatinį. Sulfa vaistai gali būti ilgai vartojami (net ištisais metais) be jokio pašalinio efekto, bet pacientas turi būti gydytojo priežiūroje. Optimalinė pradinė dozė Sulfapyridinui yra 4 Gm dienai. Ligos kontrolė pasiekama per maždaug vieną savaitę. Tuomet pradinė dozė mažinama po 0,5 Gm dienai, kol palaikymo dozė 0,5-2,0 Gm būna pasiekta. Pašaliniai efektai, kaip anorexia, depresija arba exfoliatyvinis dermatitas, yra labai reti. Dapson tabl. yra duodamos pradžioje po 200 - 400 mgr dienai. Po maždaug vienos savaitės ta dozė yra mažinama 50 mgr dienai, kol palaikymo dozė 50-200 mgr dienai yra pasiekta. Diasone 165 mgr tabl. yra duodamos 4 tabl. dienai, kaip supresyvinė dozė. Palaikymo dozė yra 2 tabl. dienai. Jeigu pacientas dėl kokių nors priežasčių negali imti sulfa vaistų, tai jam reikia duoti arseniko lašų (sol. arsenicalis Fowleri) arba subkutaninių injekcijų formoj. Bet arsenikas yra labai toksiškas.

ACTH ir steroidai nėra ypatingai naudingi. Tik ypatingais atsitikimais aštraus odos išbėrimo metu jie sukontroliuoja ligą ir paruošia kelią kitų vaistų vartojimui.

Liga trunka metais, bet sveikata lieka gera. Naujas išbėrimas pasirodo, kada senas baigia išgyti. Odos išbėrimas ligos pradžioj būna pats

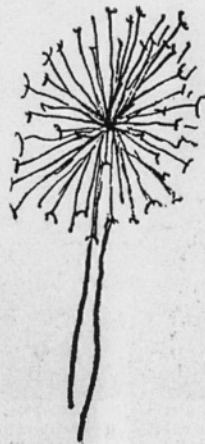
blogiausias, paskui, laikui bėgant, jis palaipsniui gerėja, kol pagaliau visai prapuola. Pas kai kuriuos ši liga pasireiškia sunkioj formoj, pas kitus ligos eiga būna švelni. Patyrimas rodo, kad daugelis derm. herp. atsitikimų išgyja savaime po to, kai liga padaro savo ciklą, kuris užtrunka kartais daug metų. Gydytojo pareiga dabartiniu laiku yra stebėti ligos eigą ir palaikyti pacientą asimptomatinį.

Čia noriu trumpai paminėti du dermatitis herpetiformis atsitikimus, kuriuos aš mačiau savo praktikoje:

1. Pacientė Ann P., 50 metų amž. Pirmą kartą atėjo į kabinetą 1969.2.27. Polimorfinis išbėrimas ant abiejų galūnių, pigmentacija ir baisus niežėjimas. Nė karto nesikreipė į gydytoją. Diagnozė buvo nustatyta iš kliniško vaizdo, nes buvo tipiškas atsitikimas. Vesiculų ir kraujo eosinofilija patvirtino diagnozę. Gydyta su Diasone sodium tabl. Liga perėjo į asimptomatinį stovį. Ligonė ima tabletes visą laiką.

2. Pacientė Patricia T., 30 metų amž. Turi odos išbėrimą jau 2 metai. Atėjo į kabinetą 1970.12.21. Matė du dermatologistus, kurie abu diagnozavo jos ligą kaip "neurotic excoriations". Išbėrimas svarbiausiai ant jos ab abiejų galūnių buvo patvirtintas vesiculų ir kraujo eozinofilija. Diazonas labai padėjo, bet liga tuoj grįždavo, kai tik ji sustabdydavo gydymą, nes ji buvo labai ne kooperatyvi.

Du herpes gestationis atsitikimus mačiau Venice, Calif., prenatal klinikoje. Išbėrimas prapuolė tuoj po gimdymo.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos

VEIKLA

Pirmininkas

FERD. VYT. KAUNAS, M.D.
1407 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
(312) 652-1381

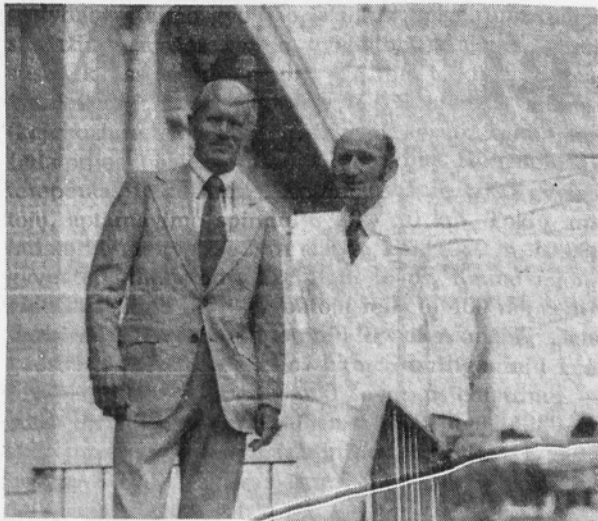
Dr. F. KAUNAS yra šiuo metu Laisvojo Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas. Be įvairių kitų pareigų lietuvių veikloje, jis yra Cicero miesto sveikatos vedėjas — commissioner.

Australijos savaitraščio “Mūsų Pastogės” atsiliepimai ir aprašymai dr. F. Kauno vizito Melbourne ir Sydnėjūje

Pereitą savaitę Naujoje Zelandijoje, Melbourne ir Sydnėjūje lankėsi su amerikiečių daktarų ekskursija dr. Ferdinandas Vytautas Kaunas (Kaunackis) su žmona Vanda (Galminaitė) ir dr. Antanas Stankus iš Lincoln, Ill.

LPL Gyd. S-gos pirmininkas su Melbourne gydytojais. Iš k. į d. Melbourne gydytojų d-jos pirm. dr. K. Zdanius, svečias iš Amerikos dr. A. Stankus, dr. E. Petrikaitė - Šurnienė, LPLG S-gos pirm. dr. Ferdinandas Vytautas Kaunas, dantų gyd. J. Juzevičiūtė - Petraitienė. Stovi dr. Sigitas Martinkus, dr. Iz. Kaunas, dr. V. Didžys, dr. Bernardas Jarašius ir dantų gyd. Arūnas Staugaitis.

Dr. F. Kaunas Ūcklande, N. Z. su universiteto ligoninės med. direktorium (Greenlane Hospital) 1972 lapkr. 10.

Tikrasis dr. Kauno kelionės tikslas, jo paties žodžius pakartojant, buvo aplankyti, susipažinti su Australijos lietuviais gydytojais, paraginti susiburti į gydytojų draugijas. Tų draugijų veikla neturėtų apsiriboti vien tik profesinėje ar socialinėje plotmėje. Gydytojų draugijos turi didesnę paskirtį, būtent ugdyti lietuviybės išlikimo bei puoselėjimo darbą.

Sydnejaus lietuvių gydytojų draugija, vadovaujama pirmininko dr. Irvio Venclovo, surengė lapkričio 15 mieliems svečiams priėmimą — vakarienę Le Cordon Bleu restorane. Į šį svečių pagerbimą atsilankė dr. I. Bagnodavičienė, dantų gydytojas K. Bagdonavičius, dr. V. Barkienė, agr. B. Barkus, dantų gydytoja O. Grudzinskienė, inž. J. Grudzinskas, dantų gydytoja B. Jarembauskienė, inž. S. Jarembauskas, dr. R. Kavaliauskaitė, dr. A. Renigeris, D. Reinigerienė, dr. I. Venclovas, N. Vencloviene, dr. A. Viliūnas, J. Viliūnienė, dr. B. Vingilis, T. Vingilienė. Dėl darbo ar tolumo atstumo negalėjo dalyvauti keletas gydytojų.

Dr. F. Kaunas padarė trumpą pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Gydytojų S-gos veiklą, leidžiamo žurnalo Medicina pageidavimus bei problemas. Savo žodyje jis paminėjo, kad kitas P.L.G.S-gos suvažiavimas bus 1973 gegužės mėn. Amerikoje.

Būdamas Melbourne, jis susitiko su lietuviiais gydytojais ir paskatino juos susiburti į gydytojų draugiją. Atrodo, kad melbourniškiei gydytojai dr. Zdanius ir dr. Staugaitis mėgins tai padaryti.

“Kaimyne žemaiti, padėk išjudinti jaunimą!”. Susitiko Melbourne dr. F. Kaunas su atkurtos Melbourne LGDr-jos pirm. dr. K. Zdanius ir Tėviškės Aidų redaktorium kun. Pr. Vaseriu

Dr. F. Kaunas ir dr. A. Stankus su gailėstingąja seserim Greenlane ligoninėje Ūckland, N. Z.

PLG ir ALG S-gos Centro Valdybos posėdis

PLG ir ALG Sąjungos Centro Valdybos posėdžio 9.13.72 dr. V. Šaulio bute, dalyvaujant daktarams G. Balukui, F. Kaunui, R. Nemickui, V. Šauliui ir p. L. Dargienei,

PROTOKOLAS 6

1. Susipažinta su gautais raštais ir išdo stoviu. Svarstyti piniginiai prašymai. Praeitų metų gale dr. Kaminskas prašė paramos mokslinei literatūrai įsigyti, kuri jam reikalinga akademi- nių ryšių palaikyme su Lietuvos mokslininkais. Tas reikalas buvo svarstytas anksčiau, buvo nutarta atsiklausti kitų valdybos narių. Dauge- liui pritarus, nuspręsta, kad ir pavėluotai, per- siųsti 85 dol. dr. Kaminskiui.

Lietuvos universiteto 50 metų sukakties paminėjimui paskirti 25 dol. Minėjime atstovau- tų ir iki prašomos sumos papildytų Michigano Lietuvių Gydytojų Draugija.

Pasiųsti 500 dol. užstatą Lake Tower Inn PLG suvažiavimo patalpų rezervacijai.

2. Prof. V. Bieliauskui sutikus skaityti pa- grindinę paskaitą, parašyti laišką, susitariant tiks- liai dėl laiko ir kitų detalių. Nutarta kviesti dr. Z. Danilevičių antrai paskaitai (visuome- ninei), kurioj būtų iškeltos socialinės medicinos aspektai Amerikos medicinoj.

3. Remti ir raginti draugijas jungtis į Zie- mos seminarą, kuris įvyks Jackson Hall, Wy- kovo mėn. 1973, tuo prisijungiant prie lietuvių slidininkų draugijos.

4. Prašyti dr. H. Armaną ar dr. Lenkaus- ką spalio 10 d. atstovauti organizaciniam po- sėdy liet. mokslininkų simpozijumui rengti. Po- sėdis įvyks Washingtone, D. C.

5. Detaliai aptarta iškilmingo posėdžio pro- grama, banketas, sekančios dienos pamaldos, meno paroda ir mokslinė programa. Dr. R. Ne- mickas vadovaus mokslinės programos simpoziumui. Smulkesnės informacijos bus pateiktos sau- sio mėn. Pagrindinės temos bazuosis cardiovas- cularinėj srityj.

Stokojant piniginės paramos, atsisakyta nuo "Memorial Lecture" idėjos.

Gvildenta kaip pagreitinoti ir efektyviai pra- vesti Sąjungos einamųjų reikalų ("Business Meeting") dalį, ypač kas liečia būsimosios val- dybos rinkimus. Gal vertėtų įvesti President-

Elect vietą valdyboj, tai duotų valdybai "tęs- tinumo" principą ir būsimom valdybom būtų lengviau orientuotis naujose pareigose.

6. Sekantis posėdis įvyks gruodžio 13 d. 7 v. v. dr. Kauno bute.

V. Šaulys, M. D.
Sekretorius - Išdininkas

PLGS ir ALGS centro valdybos posėdžio,
įvykusio dr. F. Kauno bute 1972 gruodžio 13,

PROTOKOLAS

Dalyvavo: Balukas, Kaunas, Šaulys. Sve- čiai: Dargienė, Nemickas, Vygantas.

Nutarta:

1. Prašyti redaktorių dr. H. Armaną, siun- čiant sąskaitas už Medicinos prenumeratą, pri- dėti pastabą, kad galima prenumeratos mokėstį (10 dol.) užmokėti ir per draugijos valdybą, kaip, pvz., taip jau daroma Illinois išdininko.

2. Kviesti kalbėtojai visuomeninėje suva- žiavimo dalyje, svarstant per pastaruosius 25 metus kintančią lietuvių psichologiją išeivijoje ir okupacijoje, dr. Vytautą Bieliauską (45 min. paskaitai), kompiuterių sistemų inžinierių Ze- noną Rekašį (30 min.) ir neseniai iš Lietuvos pasitraukusį teisėją Zigmą Butkų (30 min.).

3. Paskirti, reikalui esant, iki 800 dol. ke- lionių išlaidoms jaunesiems mokslinės progra- mos prelegantams. Dr. Nemickas yra gavęs neigiamų atsakymų iš toliau gyvenančių kole- gų vien tik dėl lėšų stokos.

4. Registracijos mokėstį palikti 10 dol. Iš- imtys: studentai, int. ir rezidentai.

5. Vakarienes — baliaus bilietas — 17.50 dol.

6. Pripažintas vertu dėmesio dr. Nemicko vad. mokslinės programos komitetas: Kaminskas, Manelis, Valaitis ir Vygantas. Taip pat dr. Giedraičio raštiškas pranešimas, kad Illinois turi 170 narių, iš kurių 80 yra susimokėję 30 dol. mokėstį

7. Galutinai nustatyta gegužės 26 - 27 suvažiavimo programa, liečianti vietas ir laiką. Su prelegantais tikimasi galutinai susitarti iki sausio vidurio.

8. Dr. Kaunas iškėlė klausimą nario žen- kliuko ir pereinamo (pirmininko) medalijono, perduodamo naujai kadencijai vakarienes — baliaus metu. Palikta pirmininkui apie tai pa- siteirauti patirties turinčiame Lietuvių Fonde arba kitose atitinkamose įstaigose.

Dr. F. Kaunas
Posėdžio sekretorius

**LAISVOJO PASAULIO
LIETUVIŲ GYDYTOJŲ S-GA
AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ S-GA**

Devintojo suvažiavimo — 1973 gegužės 26 - 27
Chicagos "Sheraton" Hotel, 505 No. Michigan
Ave., Chicago, Ill. tel. (312) 944-4100

PROGRAMA

Šeštadienį, gegužės 26

Registracija — 10 - 12 val.

Pirmasis darbo posėdis (senos centro val-
dybos pranešimai, naujosios rinkimas) —
12 - 2.

Pietų pertrauka — 2 - 2:30.

Bendrasis visuomeninis suvažiavimo posė-
dis, Ill. LGD-jos ir CV-bos pirm-kų žodis,
pranešimai, paskaita "Kintęs lietuvių vei-
dar per šimtmečio ketvirtį" — 3:30 - 6.

Pažinčių atnaujinimas 6:30 - 8.

Lietuviško žodžio menas scenoje — 8 - 8:45;
vakarienė, naujosios CV-bos pristatymas
— 8:45 - 10; balius (šokiams groja neo-
lituanų orkestras) — 10 iki 2.

Sekmadienį, gegužės 27

Tėvų jėzuitų koplyčia Jaunimo Centre ir ev-
liut. Tėviškės parapijos bažnyčia: pamaldos
— 10 val.

Jaunimo Centras: priešpiečiai—10:45-11:30,
gydytojų meno parodos lankymas — 11:45
- 12:30.

Moksliniai pranešimai — 1 - 5; antrasis or-
ganizacinis darbo posėdis (įstatai, savi-
kritika, ateities veikla) — 5 - 6.

XX ir XXI-os laidos pobūvis ir vakarienė
— 7 - 8:30.

Fraternitas Lithuanica - Patria susirinki-
mas, vakarienė ir bendri šokiai — 8:30 -
12.

Nedelsdami registruokitės, kreipdamiesi su-
važiavimo komitetan.

Registracija, balius, priešpiečiai, paroda, va-
karienės: Liucija Dargienė, 10326 Kipling St.,
Westchester, Ill. 60153, tel. (312) 865-1456.

Moksliniai pranešimai — dr. Rimgaudas
Nemickas, 313 Gatesby Rd., Riverside, Ill. 60546,
tel. (312) 447-0640.

Visa kita (ne?)numatyta — dr. F. V. Kau-
nas, 1640 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650,
tel. (312) 652-1381.

**AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
S-GOS ŽIEMOS SUVAŽIAVIMO
PROGRAMA**

Suvažiavimas įvyks kovo 4 - 9 Alpenhof
Inn, Teton Village, prie Jackson Hole, Wyoming.

Kovo 4, sekmadienis

7:00 - 8:00 vak. — Registracija.

8:00 - 10:00 — Susipažinimo vakaras.

Kovo 5, pirmadienis

7:30 ryto — Suvažiavimo oficialus atidarymas.

8:00 ryto — ALGS pirm. žodis — dr. F. Kaunas.

4:30 vak. — Akių higiena sporte — dr. M.
Vygantas.

7:30 vak. — Kaulų lūžimai žiemos sporte —
dr. A. Paulius

Kovo 6, antradienis

7:30 ryto — Nutukimas (Obesity) — dr. J.
Šalna.

8:30 ryto — Astma — dr. D. Giedraitis.

4:30 vak. — Veidų kaulų lūžimas — dr. S.
Tauras.

7:30 vak. — Trūkusių intervertebraliųjų dis-
kų dabartinis gydymas — dr. A. Pau-
lius.

Kovo 7, trečiadienis

8:00 ryto — Vaistų kelias nuo laboratorijos
iki rinkos — dr. S. Peckus.

4:30 vak. — Nugarkaulio problemos, gydymas
su chemopeksija — dr. A. Paulius.

7:30 vak. — Įspūdžiai, įvykiai išeivijos lie-
tuvų politikoj — dr. K. Bobelis.

Kovo 8, ketvirtadienis

7:30 ryto — Dabartinės linkmės apsinuodi-
jimo atvejais — dr. J. Peckienė.

8:30 ryto — "Piliulė" — dr. R. Petrys.

4:30 vak. — Retinos ablacijos gydymas —
dr. M. Vygantas.

7:30 vak. — Gyvybės atgaivinimas — dr. G.
Žukauskienė.

Kovo 9, pentadienis

7:30 ryto — Ar esi pakankamai pasirengęs
sportuoti — dr. F. Kaunas.

8:30 ryto — Kelionė lėktuvu; kam leistina
— dr. F. Kaunas.

7:30 vak. — Bendras posėdis.

Kovo 10, šeštadienis

8:00 ryto — Alergija — dr. D. Giedraitis.

7:30 vak. — Užbaigtuvės.

Gyd. Korp! Fraternitas Lithuanica Illinois skyriaus metinės sukakties minėjimas

Lapkričio 5 d. įvyko Illinois fraternaliečių ir patriečių metinės sukakties minėjimas. Tėvas Vaišnys, S.J., jėzuitų koplyčioj atlaikė pamaldas už mirusius korporacijos karius ir šia proga pasakė gražų pamokslą. Po pamaldų buvo aplankyta mirusių brolių kapai bei uždėta gėlių puokštės.

Metiniame susirinkime svarstyta einamieji reikalai bei visos korporacijos narių metinis suvažiavimas, įvyksiąs Chicagoj 1973 m. Memorial Day savaitgaly. Be to, dar kartą svarstyta bei pritarta abiejų valdybų nutarimui, kad dailininkų konkursą Simo Kudirkos tragedijai atvaizduoti reikia praplėsti, įtraukiant naują temą — Romo Kalantos tragišką susideginimą.

Praplėsto konkurso terminą nutarta pratęsti iki 1973 m. gegužės mėn. pabaigos, t. y. iki Liet. Gyd. Sąjungos ir Korp! Fraternitas Lithuanica metinio suvažiavimo.

Patvirtinta nutarimas konkurso premijas padidinti iki 1,500 dolerių.

Išrinkta F. L. Illinois skyriaus valdyba iš pirmininko dr. Mindaugo Vyganto, išdininko — dr. Ričardo Petrio ir sekretoriaus — dr. Alg. Pauliaus. Priimtas korporacijon naujas narys — dr. Alg. Kriščiūnas. Dr. Tauras perskaitė viešą pasižadėjimą, gi korp. pirmininkas dr. S. Budrys užrišo korporacijos juostą ir įteikė korporacijos leidinius.

Vakarienėje dalyvavo neseniai iš Lietuvos pabėgę dr. Danutė Butkienė ir teisin. Zigmas Butkus. Buvo ir vienas svečias iš Vilniaus, kuris korp! narius bei svečius gražiai pasveikino.

Perskaityta ir dr. B. Matulionio sveikinimas. Brolis, negalėdamas atvykti į suvažiavimą, atsiuntė magnetofono juostelę su įdomiais įspūdžiais iš savo kelionės į Lietuvą.

Vakaras praėjo pakilioj nuotaikoj dr. A. Garūno vasarvietėje Michigan Shores, kur visi svečiai buvo vaišingai priimti.

Korp! centro valdybą sudaro: pirm. dr. L. Budrys, sekr. dr. V. Tauras ir išd. dr. A. Garūnas.
V. T.

American Lithuanian Medical Association, Biennial Meeting, Chicago Sheraton Hotel, May 26 - 27. See: V. Saulys, M.D., 2639 W. 86th St. Chicago. 60652.

OHIO L G DRAUGIJOS PREMIJA

— Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija lapkričio mėnesio 18-tą dieną turėjo metinį susirinkimą mažoje naujosios Clevelando parapijos salėje. Šiais metais susirinkimas buvo kitokio pobūdžio ir neturėjo oficialiosios dalies, kaip valdybos pranešimo, diskusijų dėl veiklos ir rinkimų. Ši valdyba praėjusiais metais buvo išrinkta 2-ųjų metų kadencijai, kuri baigsis 1973-čiais.

Dabartinės valdybos pirmininkas dr. J. Skrinška trumpu žodžiu atidarė susirinkimą ir pakvietė visus susirinkusius susikaupimu prisiminti mirusius kolegas. Vėliau jis pristatė šių metų Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinės kultūrinės premijos laureatą, dr. Juozą Girmių, žinomą filosofą, Aidų žurnalo redaktorių, kuriam ir įteikė 1,000 dolerių čekį.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba, susirinkusi posėdžio spalio 22 d. dr. J. ir B. Skrinškų namuose, 1972 metų draugijos tūkstantinę premiją paskyrė kultūrininkui dr. J. Girmiui, Aidų žurnalo redaktoriui. Nuotraukoje valdybos nariai: dr. J. Stankaitis, dr. J. Skrinška, dr. J. Mačiulis, dr. A. Čepulis.

Dr. J. Girmius savo padėkos žodyje pasakė, kad jis stengiasi būti aukščiau politinių srovių ir kad jam rūpi bendras lietuviybės darbas. Jis taip pat pastebėjo, kad Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija yra vienintelė, kuri skiria kultūrinės metines premijas, ir apgailėjo, kad kai kurių profesionalų ir bendrai lietuvių tarpe reiškiasi apatija lietuvių kultūros darbui. Laureato kalba buvo šiltai palydėta susirinkusiųjų plojimu.

Po laureato kalbos visi dalyviai prisijungė prie Lietuvių Dienos minėjimo, kuris vyko didžiojoje parapijos salėje. Vėliau buvo bendros vaišės. Susirinkime dalyvavo virš 50 asmenų.

Dr. J. Skrinska įteikia 1,000 dolerių premiją dr. J. Gimui

Dr. J. Girnius kalbasi su draugijos nariais: iš dešinės: dr. J. Girnius, dr. D. Degesys, dr. J. Maurukas ir dr. F. Mickevičius.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininko pareiškimas

Nenoromis rašau šias eilutes. Tačiau, spaudoje pakartotinai pasirodžius teigimams, prasilenkiantiems su tiesa, esu priverstas juos patikslinti.

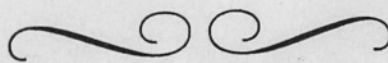
Jokios politinės motyvacijos, skiriant tris paskutiniąsias OLGD kultūrinės premijas, nėra buvę. Smulkūs duomenys apie tų premijų skyrimo būdą bus pateikti ateinančiame — ko vo mėn. susirinkime jos nariams apsvarstyti. OLGD kultūrinės premijos paskyrimas bei jo metodika yra išimtinai draugijos vidaus reikalas, ir kolegos yra prašomi susilaikyti nuo savo emocijų pritarimo ar nepritarimo premijantams pareiškimų spaudoje. Tokie pareiškimai jokio pozityvaus darbo atlikti negali, o tik įkaitina atmosferą ir ardo tos pačios premijos skyrimo idėją bei tikslą. Tiktai OLGD susirinkimas, apsvarstęs bet kokius nesklandumus, gali juos koreguoti, pateikdamas naujas instrukcijas bei pakeisdamas premijos skyrimo metodą. Šis susirinkimas turės progos taip pat atkeisti "pasikeitusių" valdybos sudėtį, nes aš, respektuodamas savo kolegų nepasitikėjimo pareiškimą, iš pareigų pasitrauksiu.

Dr. J. Skrinska

— Dr. Domas Giedraitis pasiūlė ir Illinois lietuvių gydytojų draugija paskyrė tris premijas (500, 300 ir 200 dolerių) už straipsnį, kuris geriausiai įrodys būtinumą atgauti Lietuvos nepriklausomybę ir bus patalpintas anglų kalbos laikraštyje Amerikoje. Konkurso vertinimo komisija: A. Baronas — pirmininkas, V. Kasniūnas — egzekutyvinis vicepirm., J. Janušaitis — sekretorius ir nariai: dr. A. Giedraitis, dr. K. Bobelis, dr. K. Pemkus ir Vladas Būtėnas. Konkursą vykdo Lietuvių Žurnalistų Sąjunga, susitarusi su Illinois lietuvių gydytojų valdyba.

— Rugsėjo 25 - 26 Sąjungos pirm. dr. F. Kaunas AAFP metinio suvažiavimo metu turėjo posėdį su dr. Paprocku, dr. Radzivanu, dr. Razma, dr. Budriu ir dr. Armanu. Tartasi sąjungos veiklos ir ideologiniais reikalais.

— *Praleiskite Memorial Day savaitgalį
lietuviškoje Chicagoje!* —

Michigano Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdyba 1972 - 1973 m. Iš k.: A. Pakalniškis, izd.; M. Miškinienė, sekr.; A. Zotovas, pirm.

Dalis Detroito L. G. draugijos pagalbinio vieneto narių: (iš k.): A. Kvietienė, V. Majauskienė, V. Vaitienė, L. Petersonienė, R. Zotovienė, V. Šepetienė

Michigano L. G. Sąjungos susirinkimo, įvykusio rugpiučio 29, 1972 Alekso Zotovo namuose, dalyviai

MICHIGANO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Radiologo dr. Alekso Zotovo rezidencijoje įvyko Michigano lietuvių gydytojų susirinkimas. Dalyvavo 8 gydytojų šeimos.

Susirinkimui pirmininkavo dr. A. Zotovas. Susikaupimo minute buvo pagerbtas a. a. dr. Vl. Ramanauskas.

Dr. A. Zotovas pranešė, kad Chicagoje buvo sutikęs dr. F. Kauną, kuris skrenda į Australiją susipažinti su ten gyvenančiais gydytojais.

Dr. Petersonas, kuris General Motors (Cadillac) bendrovėje vienas iš "big wheels", yra suinteresuotas įsigyti kengūrą iš Australijos. Žmona važiuos Cadillacu, o jis su kengūra iš paskos.

Aptarta ir nutarta, kad gydytojų žmonos lankys vienišus lietuvius senelius prieglaudose ir jais rūpinsis. Jos įsijungs į lėšų telkimo projektą ir darys "garaže sales".

Atsirado keli kandidatai su dr. V. ir V. Majauskais priekyje dalyvauti Wyoming slidinėjimo ekskursijoje.

Svarstyta, kaip įtraukti į sąjungą jaunus naujus gydytojus.

Detroito buvo paminėta Vytauto Didžiojo universiteto 50 m. sukaktis.

Michigano gydytojų draugijos valdybą sudaro dr. Zotovas, dr. Pakalniškis ir dr. Miškinienė.

Dr. Vaitas su keliais bendradarbiais sukūrė korporaciją. Linkime pasisekimo, kad nukonkuruotų dr. Petersoną su Cadillacu ir kengūra.

Dr. A. Zotovas kviečia visus žiemai į savo antrą rezidenciją Palm Beach.

Susirinkimas buvo baigtas skaniomis Rimgailės vaišėmis ir apžiūrėjimu surinktų meno dalykų.

Aleksas ir Rimgailė yra meno mėgėjai.

Miškinienė

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS PAGALBINIO VIENETO 15 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS

1972 spalio 14 Chicagoje, Tautinių Namų salėje, įvyko Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos pagalbinio moterų vieneto 15 metų veiklos minėjimas.

Minėjamą atidarė pirmininkė Leontina Dargienė. Pasveikinus atvykusius svečius, vakarui vesti pakvietė Janiną Vienužienę. J. Vienužienė savo įžanginiame žodyje supažindino atsilankiusius su vieneto veikla. Savo kalboje ji pasakė:

“Švenčiame 15-kos metų veiklos sukaktį. Ilgas laiko tarpas jaunos organizacijos gyvenime, bet tik akimirka amžinybėje... Kas yra laikas?”

Krikščionių filosofo šv. Augustino žodžiais, laikas yra “ribotas mentalinis vaizdas neribotoje amžinybėje”. Laikas matuojamas žemėje valandomis, dienomis ir t.t., — pagal žemės planetos poziciją saulės atžvilgiu. Kitų planetų kitas laikas, kiti išmatavimai. Todėl laiko sąvoka yra subjektyvi. Laikas žmogaus jaučiamas tik dabartiniu momentu. “Vakar” yra šiandieninis prisiminimas praeities, o “rytoj” — šiandieninė prielaida ateities. Praeitis ir ateitis yra tik dalis dabarties. Todėl materija egzistuoja laike, o idėjos — amžinybėje.

Minėdami vieneto veiklą šiandieną — iš idėjinės pusės, sujungsime prasmingą praeitį su viltinga ateitimi.

Šiuo metu mes visi bendraujame pereiname laikotarpyje, kuriame atsispindi šio amžiaus dilema: gyvenimas dominuojamas daugiau sensacijų negu idėjų; tikima tuo, kas apčiuopiama pojūčiais, o ne intelektu; technologija aktualesnė už teologiją; vertybių ieškoma veiksmo, o ne esmėje. Tokiose aplinkybėse bet kokių grupių ar individų bendravimas yra paliestas ar sužalotas. Todėl šiandieną džiaugiamės, kad šio vieneto moterų grupelė, nuostabiai toleruodama savitarpio skirtumus, sugeba nuveikti kai ką prasmingo.

Vieneto idėjos reiškiasi konkrečiais darbais, kuriuos trumpai paminėsiu.

1957 rugsėjo 27 Chicagoje, Giedrės Gudauskienės iniciatyva, jos namuose susirinko “pirmosios kregždės”: O. Biežienė, J. Bakšienė, A. Beinorienė, B. Gaižiūnienė, G. Gudauskienė, V. Mažeikienė, A. Lipskienė, P. Narbutienė, V. Tumasonienė, St. Pautienienė, J. Valaitienė, P. Žalienenė ir I. Zibienė. Jos įkūrė dabartinį vieneta.

Pagelbėti gydytojų draugijai buvo pirmasis akstinas vienetai susikurti. Iš to ir kilo šitos organizacijos vardas: pagalbinis moterų vienetas. Pradžioje vienas iš “uždavinių” buvo pavaišinti posėdžiaujančius gydytojų draugijos narius užkandėliais ir padėti jiems rengti pobūvius. Laikui bėgant, nuo to nutolome. Vieneto veikla pasidarė daug sudėtingesnė.

Vėliau panašūs vienetai įsikūrė šalia gydytojų draugijų ir kituose miestuose.

Chicagos skyrius turi 40 narių. Aktyviai dalyvauja susirinkimuose beveik pusė jų. Per 15-ka metų pirmininkių pareigose buvo G. Gudauskienė, I. Zibienė, A. Lipskienė, O. Atkočiūnienė, V. Tumasonienė, J. Vienužienė ir L. Dargienė. Renkamės vieną kartą per mėnesį. Tie šilti ir nuotaikingi susirinkimai atneša tikrai vertingų rezultatų tautiniams, kultūriniais ir savitarpio pagalbos reikalams.

Išleisti 5-to ir 8-to skyriaus vadovėliai lietuviškai mokyklai. Lietuviškom knygom ap rūpintos Šv. Kryžiaus ir Cook apskrities ligoninių bibliotekos.

Suteikta pinigine parama Lietuvių Fondui (1,000 dol.), Lituanus žurnalui, Gydytojų Biuleteniui, vaikų laikrašteliui, pedagoginiam institutui, Vasario 16 gimnazijai, lietuvių operai, genocido parodai, Dainavai, skautams, ateitininkams, Lietuvos dukterims, Altui, Balfui ir Jau-nimo Centriui.

Pasiųsti drabužių ir vaistų siuntiniai į Sibirą, į Lietuvą, į Vasario 16 gimnaziją, Punsko lietuviams ir į Venecuelą.

Kasmet skiriamos pinigines aukos Heart Association, Cancer Association, Retarded Children ir Šv. Vincento prieglaudai.

Kai lietuvių visuomenę sukrėtė Brazinskių pabėgimo drama, vienetas suorganizavo masinį vaistų siuntimą į Turkiją lietuvių visuomenės vardu, kad tuo būtų padėta turkams apsiginti nuo siaučiančios epidemijos ir netiesiogiai būtų sutvirtintas turkų vyriausybės nusistatymas Brazinskių naudai.

Paskutinis, sunkiausias, vieneto uždavinys yra jau septynerius metus egzistuojąs stipendijų fondas. Jau 1963 Valė Mažeikienė pareiškė to fondo idėją. Tuo metu vieneto finansinė padėtis buvo nepalanki, todėl jos idėja nuskambėjo utopiškai. Bet mestas grūdas, matyt, pradėjo leisti šaknis... Po metų, palankiai išsisprendus vieneto statusui valstybinių mokesčių atžvilgiu, Dalia Bobelienė, gerai paruošusi pasiūlymą,

konkrečiais apskaičiavimais pagrįsdama galimybes, atgaivino stipendijų fondo idėją, ir jos "žodis tapo kūnu". D. Bobelienė buvo pirmoji to fondo pirmininkė — tose pareigose išbuvo penkerius metus. Jos pareigas perėmė V. Mažeikienė, dabartinė pirmininkė. Fondas šiuo metu yra palyginti aukštumoje ir paklausų, ir patenkinimų atžvilgiu. Bet tolimesnė jo galia priklausys nuo narių darbštumo ir iš dalies nuo darnaus bendradarbiavimo su gydytojų draugija.

Turint galvoje, kad ši grupė jungia tik vieną skiltelę jos narių interesų, kurių jos turi daug ir įvairių, reikia pripažinti, kad tai, kas nuveikta šio vieneto rémuose, yra tikrai daug".

— o —

Užbaigusi veiklos apžvalgą, J. Vienužienė pakvietė Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininką dr. D. Giedraitį, kuris gyvu ir jausmingu žodžiu pasveikino vienetą 15-kos metų veiklos proga. Įteikdamas valdybos narėms po rožę.

Buvo perskaityti paštu atėję sveikinimai nuo steigėjos Giedrės Gudauskienės ir gen. konsulės Juzės Daužvardienės.

Buvo paminėtos ir pagerbtos trys ilgametės narės: O. Atkočiūnienė, O. Biežienė ir I. Zibienė. Esančioms pobūvyje pirmininkė L. Dargienė prisegė gėles. Irena Zibienė valdyboje įvairiose pareigose išbuvo net 10 metų, 4 metus ji buvo vieneto pirmininke.

Po programos buvo vakarienė ir šokiai. Meninę programos dalį atliko solistė Praurimė Ragienė, vieneto narė, pritariant smuiku ir fleita jos vyrui dr. L. Raguį, gydytojų draugijos nariui, ir akomponuojant muz. M. Motekaičiui.

Stipendijų fondo loterijoje buvo keturios vertingos dovanos. Dail. Aleknienė padovanojo savo paveikslą, dr. J. Šalna savo medžio šaknų skulptūrą, dr. V. Kilikonis — Marčiulionienės darbo keramikos vazą, o dr. J. Grinis — krepšelių gėrimų.

Šokių metu V. Tumasonienė, A. Grinienė ir L. Kilikonienė padainavo nuotaikingus kupletus.

J. Vienužienė

GAJOS KORP! METINĖ ŠVENTĖ CHICAGOJE

Gajos korp. metinė šventė įvyko 1972 spalio 1 d. Gajos pirm. dr. Jurgis Starkus pradėjo susirinkimą primindamas, kad valdyba jau yra

išbuvo trejus metus ir reikės išrinkti naują, o taip pat priimti buvusios valdybos veiklos apyskaitą. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė dr. Petrą Kisielių, kuris pravedė veiklos apžvalgą, diskusijas ir sumanymus. Veiklos apyskaitas trumpai davė pirm. dr. J. Starkus, išdin. dr. O. Garūnienė ir sekr. dr. P. Rasutis. Revizijos komisijos aktą perskaitė dr. J. Danilevičienė. Apyskaitos buvo narių priimtoms, padėkota buvusiai valdybai už darbus.

Nominacijų komisija, kurią sudarė dr. K. Rimkus, dr. K. Pemkus ir dr. V. Šaulys, pristatė kandidatus į naują Gajos valdybą. Buvo išrinkti ir pareigomis pasiskirstė: pirm. dr. J. Juozevičius, vicepirm. dr. A. Sliažas, sekr. dr. P. Rasutis, išdin. E. Razmienė ir narys — dr. J. Reinys. Revizijos komisijon buvo išrinkti: dr. P. Kisielius, dr. Baliūnienė ir dr. O. Vaškevičiūtė.

Dar apsvartę korporacijos reikalus ir padiskutavę ateities veiklą, išsiskirstė. Vakare turėjo Beverly House restorane vakarienę ir pasilinksminimą. Vakarienę atidarė buv. pirm. dr. J. Starkus, kuris savo kalboje pasidžiaugė, kad Gaja įrengė kambarį Vasario 16 gimn., parėmė Lietuvos universiteto leidinio spausdinimą, aukojo Ateities knygų leidimo fondui, padėjo paruošti liet. kultūrinį filmą.

Gajos korp. Chicagoje veikia daugiau kaip 20 metų. Turi apie 60 narių. Gajos skyrius yra New Yorke. Yra gajininkų Clevelande, Los Angeles, Detroite, Australijoje, Brazilijoje, Kana-doje.

Vakarienės metu gydytojai ilgai šnekučiavosi jaukiose patalpose, o stygų orkestrui grojant ir pasišoko.

NEW YORKAS

New Yorke Liet. Gyd. Draugijos narių susirinkimo ir pobūvio, įvykusių 1972 spalio 14 pas dr. A. Narvydą Northporte, L. I., N. Y.,

PROTOKOLAS

I. Buvo išklaudyta dr. J. Trojanienės paskaita apie sunkiai diagnozuojamą ligą Toxoplasmosis. Toliau ėjo Draugijos narių spontaniškai iškeltų klausimų svarstymas.

II. 1. Ar nori ir gali dantų gydytojos in corpore priklausyti prie Medicinos Gydytojų Draugijos? Med. gydytojai reagavo į tai teigiamai ir pasiūlė dantų gydytojoms tai apsvarstyti. Ten pat buvusios dantistės su savo pirminin-

ke nutarė neigiamai, bet pažadėjo talkininkauti ir padėti viešuose parengimuose, kaip tai darė iki šiol.

2. Dr. H. Armanas, Medicinos redaktorius, drauge su žurnalo administratore - išdininke dantų gyd. J. Vytuviene nusiskundė netvarkingu prenumeratos mokėjimu ir lėšų stoka apmokėti spaustuvės sąskaitoms.

Be vieno - kito pasiūlymo, neradusio pritarimo susirinkime, dr. B. Radzivano pasiūlymas buvo pripažintas vertu dėmesio. Būtent: PLGS centro valdyba privalėtų reikalauti prenumeratos atsiskaitymo per paskirus gydytojų draugijų išdininkus (gydytojai Australijoje jau seniai susiprato taip daryti).

III. Dr. V. Avižonis perskaitė PLGS-gos pirm. dr. F. Kauno laišką.

IV. Iškeltas klausimas dėl svetimos kalbos vartojimo Medicinos žurnale. Nutarta to vengti, išskyrus ypatingus atvejus, pridėdant vertimus lietuvių kalba.

V. Svarstytas kooperavimas su gydytojais iš dabartinės Lietuvos. Buvo išrinkta trijų gydytojų komisija: dr. V. Avižonis, dr. A. Goeldnerienė ir dr. S. Jankauskas. Jiems buvo pavesta paruošti ir paskelbti tuo reikalu rezoliuciją.

VI. Dr. H. Armanas pasiūlė kuo gausiau spausdinti apmokamus Kalėdų švenčių sveikinimus ir Naujų Metų linkėjimus Medicinos žurnale.

VII. Nepaprastai malonų ir brangų siurprizą suteikė visiems dr. V. Avižonis, atvedęs į susirinkimą naują, jauną narį, savo žentą, tik šiemet gavusį med. gyd. diplomą ir jau pradėjusį dirbti ligoninėje New Jersey. Rodos, taip neseniai teko pašokti šio buvusio studento vestuvėse su Avižonyte, o dabar jis medicinos gydytojas Romas Šnipas. Sveikiname!

Susirinkime dalyvavo 17 med. gydytojų ir 6 dantų gydytojos. Visi buvo labai gražiai priimti ir pavaišinti malonaus šeimnininko dr. A. Narvydo.

Dr. P. Legeckis
Sekretorius

Rezoliucija

Lietuvių Gydytojų New Yorko skyriaus gausus susirinkimas, įvykęs 1972 spalio 14 Long Island, N. Y., dr. A. Narvydo rezidencijoje, apsvarstęs Medicinos žurnale kai kuriuos, susirinkimo manymu, esminius klausimus, vienbalsiai priėmė šį sprendimą:

1. Susirinkimas atmeta kai kurių Sąjungos narių keliamą mintį, kad Medicinos žurnale bū-

tų spausdinami straipsniai ir ne lietuvių kalba. Motyvai turėtų būti suprantami ir aiškūs kiekvienam susipratusiam lietuviui gydytojui, todėl jie čia nedėstomi.

2. Susirinkimas įsakmiai pageidauja, kad Medicinoje, ten, kur rašoma apie mūsų pavergtą tėvynę, būtų aiškiai akcentuojama, kad kalbama ne apie Lietuvą, bet apie rusų okupuotą mūsų kraštą.

3. Susirinkimas nustebintas paskutiniajame Medicinos numeryje (1972 Nr. 3) Laisvojo Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininko Dr. F. Kauno pasisakymu, kad esąs "svarstyti... gal netgi pusiau oficialus kvietimas kolegų iš gimtojo krašto į mūsų suvažiavimą ateinančių pavasarį".

Lietuvos išeivis gydytojas suvokia, kokią didelę spaudos naštą turi pakelti mūsų kolega pavergtoje Lietuvoje. Pasilikusius okupuotoje Lietuvoje lietuvius gydytojus mes gerbiame ir jų išmintimi didžiuojamės. Tačiau, kai pradėdama kalbėti apie "pusiau oficialų" jų kvietimą į mūsų suvažiavimą, tai klausimas atsiduria visai kitoje plotmėje, nes tuo atveju mūsų organizacija patenka į Kremliaus malonę ir sudaro palankias sąlygas rusams vesti savo propagandą mūsų tarpe.

Susirinkimo įgalioti:

Dr. Vytautas Avižonis
Dr. Anastazija Goeldneris
Dr. Benediktas Jankauskas

Rezoliuciją gauna Medicinos žurnalo redaktorius ir dr. F. Kaunas.

FRATERNITAS LITHUANICA SUAŽIAVIMAS

1972 gruodžio 10 dr. Vlado Ingelevičiaus buveinėje Great Neck, N. Y., įvyko lietuvių gydytojų korporacijos Fraternitas Lithuanica New Yorko skyriaus narių suvažiavimas.

Šiemet korporacija švenčia 68 metus nuo jos įsteigimo. Susirinkimas praėjo draugiškoje jaukioje nuotaikoje.

IŠTRAUKA IŠ PROTOKOLO

Gydytojų Korp. Fraternitas Lithuanica New Yorko skyriaus metinis suvažiavimas, įvykęs 1972 m. gruodžio 10 d. dr. Vlado Ingelevičiaus buveinėje, tarp kitų aktualių klausimų taip pat svarstė dabartinio PLGS ir ALGS pirmininko dr.

F. Kauno užuominą, kad esą: "svarstyti ir privatus, gal netgi pusiau oficialus, kvietimas kolegų iš gimtojo krašto į mūsų suvažiavimą ateinantį pavasarį" — Medicina nr. 3, 6 psl. Taip pat buvo nagrinėta dabartinio Medicinos redaktoriaus pasirinkta linija.

Suvažiavimas priėjo prie šių išvadų:

1. Tik grynas nesiorientavimas politiniuose okupanto ėjimuose ir užmačiose tegali paskatinti kelti tokį pasiūlymą, kurį dabartinis PLGS ir ALGS pirmininkas iškėlė paskutiniajam Medicinos numeryje ir kuris mums, fraternitiečiams, visiškai nepriimtinas.

2. Redaktoriaus dr. H. Armano mėginimas spausdinti straipsnius svetimomis kalbomis nesiderina su Medicinos žurnalo paskirtimi, todėl reiškiamas nepasitenkinimas.

3. Primygtinai kreipiamas Medicinos redaktoriaus dėmesį į tai, kad laisvos, nepriklausomos Lietuvos šiuo metu nėra. Tėra okupuota, ruso kolonizuojama, dvasiškai ir kūniškai terorizuojama pavergta Lietuva, todėl siūlome vadinti mūsų kenčiantį gimtąjį kraštą tikroju vardu — OKUPUOTA LIETUVA.

Pasisakydami šiais opiais klausimais, toli gražu mes nenorime nuvertinti dabartinio redaktoriaus dr. H. Armano pasiaukojimo ir pašventimo redaguojant mūsų organizacijos oficioją.

Originalą atitinka,

Dr. St. Petrauskas,
Sekretorius

Ši protokolo ištrauka siunčiama: PLGS ir ALGS Centro Valdybai, 2. Medicinos redaktoriui, prašant ją atspausdinti artimiausiame Medicinos numeryje, ir 3. Lietuvių Gydytojų Korp. Fraternitas Lithuanica Centro Valdybai.

New Yorko Liet. Gyd. D-jos susirinkimo metu paskaitą skaito daktarė J. Trojanienė. Šalia sėdi dr. B. Radzivanas.

DR. ALGIMANTAS BALČIŪNAS
rentgenologas, birželio 6 d., 1972 sėkmingai išlaikė specialybės baigiamuosius egzaminus ir keliasi į naują tarnybos vietą ligininėje kalnuose, baigdamas rezidento pareigas Los Angeles ligininėje. Sveikiname ir linkime sėkmės.

P A D Ė K O S

Dr. F. Kaunui už Australijoje surinktus 60 dol. Medicinos prenumeratom.

Dr. F. Kaunas, paaukojęs Medicinai 25 dol., pasidarė pirmuoju garbės prenumeratorium.

Dr. R. Nemickui už atsiųstą 100 dol. čekį Medicinai remti.

Dr. J. Plikaičiui už 856 dol. čekį Medicinos prenumeratom iš Illinois gydytojų. Dar kartą dėkojame S-gos pirmininkui dr. F. Kaunui už prisidėjimą renkant šias prenumeratas. Ačiū visiems Illinois gydytojams, atlikusiems savo pareigą, remiant ir palaikant savo žurnalą Mediciną

Ta pačia proga norime priminti, kad Medicinos prenumerata metams yra 10 dol.

Dr. D. Degesiui už neįkainojamą moralinę, medžiaginę, kultūrinę ir administracinę paramą ir pagalbą, leidžiant ir tvarkant Mediciną.

Dr. Rimgaudui Nemickui už 100 dolerių auką Medicinai remti. Redakcija būtų laiminga, jei ir kiti kolegos pasektų šio mūsų jauno, kilnaus, pasižymėjusio medicinoje ir susipratu sio lietuvių gydytojo pėdomis.

Ta pačia proga **dr. R. Nemickas** prašo, kad kolegos, kurie norėtų duoti mokslinius pranešimus Memorial Day suvažiavime, apie tai jam praneštų kaip galima greičiau. Gali būti moksliniai darbai arba santraukos. Pranešimas turi trukti neilgiau kaip 15 minučių.

Dr. Al. Pakalniui už prisiųstą surinktų Medicinos prenumeratų 100 dol. čekį.

Dr. B. Radzivanui už jo nenuilstamą darbą, remiant Medicinos leidimą ir populiarinimą.

Odontologija

Veda Prof. ELENA LIATUKIENĖ, D.D.S.

DANTŲ GRIEŽIMAS (bruksizmas)

Jo įtaka kramtymo aparatui ir aplinkiniams audiniams

DR. ELENA LIATUKIENĖ

Bruksizmo etiologija

Žodis "bruksizmas" sudarytas iš prancūziško žodžio "la bruxomaine", kuris reiškia griežimą dantimis ne dėl funkcinės priežasties, pvz. kramtymo. Literatūroje jis vadinamas visokiais vardais, kaip "Neuralgia traumatica (Karolyi),¹ "Occlusal habit Neurosis (Tisher),² "Parafunkcija" (Drum),³ "Bruxomania" (Miller).⁴

Palinkimas griežti dantimis supykus, agresijos ar nelaimingos aplinkos atveju yra aprašytas žmonėse, kaip ir gyvuliuose, ankstyvoji istorijoje. Tai rodo, kad bruksizmas buvo žinomas prieš šimtus metų.

Praeinąs palinkimas spausti žandikaulius ir sukąsti dantis trumpam laikui, stengiantis nusišluoti jausmo išsiliejimą, kaip verkimą arba užsispyrimą, yra labai dažnas ir, galima sakyti, beveik normalus. Nespecifiniai staigūs nerviniai įtempimai, pvz., kėlimas ar stūmimas sunkių daiktų, yra dažnai lydimi žandikaulių ir dantų suspaudimo. Toks žandikaulių ir dantų spaudimas su jausminiu įtempimu ir fiziniu pasireiškimu neturėtų būti laikomas bruksizmu, tačiau pasikartojęs ir įprastinis nefunkcinis centrinis sukandimas be tikros arba rimtos jausminio įtempimo priežasties turėtų būti laikomas bruksizmu.

Kita grupė atvejų, kurie yra artimai susiję su bruksizmu, yra klasifikuojami kaip sukandimo įpročiai. Tie atvejai yra: stiprus sukandimas ir surakinimas žandikaulio klaidingoj pozicijoje, kandžiojimas lūpų, liežuvio ir žando, kandžiojimas pieštuko, nagų, pypkės ar segtukų, spaudinėjimas dantų pirštais ir daug kitų įpročių. Nors ir tie įpročiai arba padėtytys turi psichologinę pagrindą ir tarnauja jausmų įtampai atleisti, jie dažnai nėra klasifikuojami kaip bruksizmas ir yra laikomi kaip disfunkciniai kandimai arba sukandimo įpročiai.

Bruksizmas ryšium su sukandimo netikslumais

Įvairūs sukandimo netikslumai, kurie atsiranda dėl įvairiausių priežasčių, yra gana dažna bruksizmo priežastis. Tyrimais yra įrodyta ir klinikose pastebėtas nesuskaitomas skaičius atvejų, kad sukandimo netikslumai gali sukelti bruksizmą. Klinikiškai yra įrodyta,⁵ kad, netikslų sukandimą pašalinus ar pataisius, bruksizmas sumažėja. Elektromiografiškai galima matyti raumens tono sumažėjimą ir darnų raumenų veikimą po sukandimo netikslumų pašalinimo. Bet koks sukandimo netikslumas kartu su psichiniu įtempimu gali pradėti ir palaikyti bruksizmą.

Dideli dantų modeliai, kuriami dr. E. Liatukienės.

Įvairios kitos priežastys, ne tik blogas sukandimas, gali sukelti nenormalų žandikaulio judėjimą ir kramtymo raumenų pertempimą. Pavyzdžiui, gingivinė hiperplazija, arba periodontalinės ligos, arba temporomandibularinio sąnario ir žandikaulio raumenų skausmai ir panašios priežastys gali pradėti bruksizmą. Nepatogumas dėl sukandimo netvarkingumo arba skausmas ryšium su sukandimo netvarkingumu gali turėti įtakos centrinei nervų sistemai. Paciento pareiškimas "ta nauja plomba veda mane iš proto" ir yra raumenų įtempimas, kuris ir veda į bruksizmą, ypač tuos žmones, kurie jau jaučia psichinį ar jausminį įtempimą. Netekimas pieštinių krūminių dantų, neįdedant tarpo laikytojo (space maintainer), arba ištraukimas dantų, nepakeičiant jų dirbtiniais, yra dažniausios sukandimo netikslumų priežastys. Dantys svyra į tą pusę, kur nėra danties, arba pailgėja, ieškodami atspirties priešingoj pusėj, kur dantys yra ištraukti. Tai yra klasikiniai atvejai sukandimo disharmonijoj. Traumatinis sukandimas, kaip matėme, dėl netikslaus dantų atstatymo yra kita svarbi priežastis netikslių sukandimų, kurie sukelia bruksizmą ar kitą negerovę.

Taigi iš minėtų davinųjų matyti, kad yra dvejopa bruksizmo priežastis: 1. psichinė ir 2. vietinė — sukandimo faktoriai. Gydytas turėtų būti abiejų priežasčių panaikinimas. Nėra abejonės, kad teisingai pavartotas psichinis gydymas gali sumažinti įtempimą ir bent laikinai panaikinti bruksizmą. Daugelis bruksizmo atvejų gali būti lengvai pašalinami dantų gydytojo.

Mintis, kad bruksizmas yra nervų įtempimo pasireiškimas paciento yra dažnai atmetama,

bet, turėdamas laiko pagalvoti, su ta mintimi jis dažnai sutinka. Kai sukandimo netikslumas yra labai mažas, o bruksizmas yra didelis, tada aišku, kad bruksizmo priežastis yra ne sukandimo netikslumas, o gydymas turėtų būti vykdomas atitinkamų specialistų. Žmonės, kurie turi bruksizmą, rytais prabunda su pavargusio žandikaulio jausmu. Kartais jie net negali atidaryti burnos. Dažnai įsikanda žandą, lūpą ar liežuvį nuo staigaus raumenų susitraukimo. Nuo raumenų įtempimo gali atsirasti net galvos skaudėjimas.⁶ Dažnai pastebimas net dantų klibėjimas be jokio periodontalinio susirgimo. Žmonėse, turinčiuose bruksizmą, gali atsirasti pulpos hyperemia, o taip pat ir nekrozinės pulpos ir dantų lūžimai be jokių defektų dantyse.

Sužeidimas temporomandibularinio sąnario, išskyrus išorinį sužeidimą, yra nenormalus raumenų veikimo rezultatas. Jis yra giminingas įvairių kramtamos sistemos dalių netikslumams. Jeigu kas neturėjo tokio atvejo, tačiau tikriausiai girdėjo sakant "išsinarinau žandikaulį, tai paprastai ir yra kalbama apie temporomandibularinį sąnarį, kurį mes trumpai vadinsim T. M. sąnariu. Jei pridėsime savo pirštus prie maždaug apatinės dalies ausų veido pusėj ir judinsime apatinį žandikaulį, atidarydami ir uždarydami burną, tai jausime ir rasime tą vietą, kurioje tas T.M. sąnarys yra. Tai yra gana paprastas ir kartu kompliktuotas organas, nuo kurio priklauso visi mūsų apatinio žandikaulio judesiai. Viršutinis žandikaulis nejuda. Išoriniai sužalojimai arba funkciniai negalavimai raumenų sistemoj gali būti priežastis skausmo ir nesmagaus jausmo T.M. sąmary ir aplinkiniuose

audiniuose ir raumenyse ryšium su funkcija. Įdomu pastebėti, kad funkcinis trukdymas ar negalavimas ryšium su T.M. sąnariu ir raumenų skausmas pasireiškia kaip staigus traumatinis artritas, raumenų spazma, chroniškas traumatinis artritas ir osteoartritas. Skausmas gali būti vietinis ir ribotas T.M. sąnariu arba gali pasireikšti visoj kramtymo sistemoj ir kitose galvos bei kaklo dalyse. Pagal Costen's sindromą, dėl T.M. sąnario negalavimų gali būti sutrukdytas girdėjimas. Vadinamasis perduotas skausmas gali pasireikšti galvoj ir kakle, taip pat ir sinusuose. Taip pat gali pasireikšti akių skaudėjimas ar regėjimo sutrikimas.^{7 8 9 19}

Iš trumpai aprašytų davinųjų suprantama, kad labai svarbu nustatyti tikrą priežastį susidariusios situacijos. Pašalinimas priežasčių, užuot gydžius simptomus, dažnai gali sutaupyti daug laiko... Įdomu pastebėti, kad kitą kartą nedidelė priežastis gali sukelti didelį nepatogumą ar skausmą, kuris gali tęstis gana ilgai, ypač, kai jo pašalinimo ieškoma ten, kur jo nėra.

BIBLIOGRAFIJA

1. Karolyi, M.: Beobachtung uer Pyorrhoea Alveolaris. Oesterr.-Ungar. Vrtljschr. Zahnh., 17:279, 1901.
2. Tischer, B.: Occlusal Habit Neuroses, Dent. Cosmos, 70:690, 1928.
3. Drum, W.: Neu Wege in der Socialen Prothetik. Zahnartzl. Mitt., 48:10 und 44, 1960.
4. Miller, S.C.: Oral Diagnosis and Treatment Planning, Phil. Blakiston Co., Inc., 1936.
5. Ramfjord, S. P.: Bruxism A Clinical and Electromyographic Study. J. A. D. A. 62:21, 1961.
6. Berlin, R. and Dessner, L.: Bruxism and Chronic Headache. Onont Tidsk 68:261, 1960.
7. Poselt, V.: Studies in the Mobility of the Human Mandible. Acta Odont. Scandinav., 10: Suppl. 10, 1952.
8. Krogh Poulsen, W. and Molhave, A.: Omdiscus Articularis Temporomandibularis. Tandlaegeblatt, 61: 265, 1957.
9. Breitner, C.: Experimentelle Veranderungen der Mesiodistalen Beziehungen der Oberen und Unteren Zahnreihen 1 und 2 Ztschr. Stomatol., 28: 134, 620, Heft 2 & 7, 1930.
10. Ferrem, M.: Sur le Mouvement des Deux Machoires pour L'ouverture de la Bouche; et sur les Causes de Leurs Mouvement. Mem. Acad. Roy. Sci., Paris 509-552, 1948.

ODONTOLOGIJOS KRONIKA

— Dr. Danutė Vaičiaitė baigė Manitobos universiteto odontologijos fakultetą daktarės laipsniu.

— Dr. R. Povilaitis, dantų gydytojas, praktikuoja Chicagoje ir yra veiklus skautų vadovas. Gimė Kaune, gimnaziją baigė Vokietijoje, Kasselyje, Loyolos universitetą — Chicagoje. Yra Illinois Gyd. Dijos narys. Buvo jos sekretorius ir vicepirmininkas.

— Dr. Elenos Liatukienės straipsnis "Sealing Composite Resin Restorations with a Cavity Sealant" buvo atspausdintas The Journal of Prosthetic Dentistry, August, 1972.

— Dr. R. Čerškus atidarė dantų gydymo kabinetą Detroit. Rokiškėnas. Studijavo Washingtono universitete, kur gavo dantų gydytojo diplomą. Dirbo Michigano u-te ir Detroito veteranų ligoninėje. Linkime sėkmės!

"Daktare, prašau pataisyti tuos dantis prieš pareinant mano mamai namo..."

— Admirolas A. K. Kaires (Antanas Kazimieras Kairys), dantų gydytojas, šiuo metu yra atsakingose JAV laivyno odontologijos padalinio generalinio inspektoriaus pareigose. Gimęs Brooklyne, N. Y., 1915 spalio 5. Abu tėvai — lietuviai, ir jis pats puikiai kalba lietuviškai. Už nuopelnus laivyno medicinai ir gerą pareigų ėjimą liepos 5 prezidento Nixono buvo pakeltas į admirolus.

Visa mūsų gydytojų šeima didžiuojasi dr. Kairiu ir linki jam sveikatos ir sėkmės naujose sunkiose ir garbingose pareigose. Red.

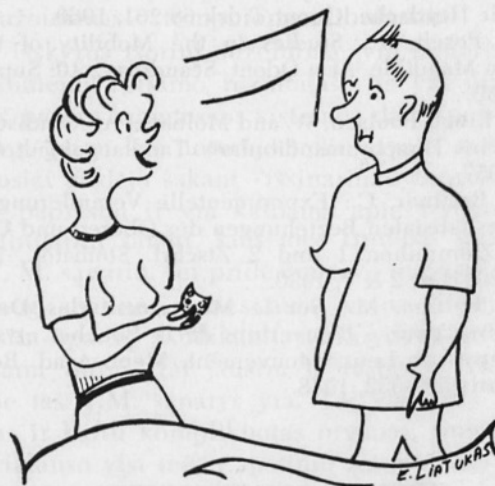
— Dr. Vytautas Baukys praėjusį pavasarį baigė odontologiją ir įsigijo daktaro laipsnį. Išlaikė Michigano valstijos egzaminus, įsigydamas teisę verstis praktika. Su kitu dantų gydytoju atidarė kabinetą Detroite. Nuo pat vaikystės aktyvus skautas. Baltijos tunte ėjo įvairias pareigas — nuo paskiltininkio iki tunto adjutanto.

Sveikiname. Linkime sėkmės. Red.

— Dr. Stasys Tamošaitis, bene pirmasis buvęs diplomuotas dantų gydytojas šiame krašte, atšventė savo 75 metų amžiaus sukaktį. Sveikiname ir linkime dar daug sveikų ir darbingų metų!

— Dantų gydytoja Ona Blonskytė, buv. "Gajos" filisterė, neištekėjusi, dirba Vilniuje, serga džiova.

— Dr. Bladas Vencius, ilgametis Brooklyno, N. Y., dantų gydytojas, mirė gruodžio 21, 1972. Brooklyne jis išgyveno 40-50 metų ir čia reiškėsi visuomeninėje, kultūrinėje veikloje.

“Daktare, paaštrink tuos mano dantis ir būtinai pašalink tą saulės nudegimą nuo jų. Tas geltonumas visai nepitinka prie mano veido spalvos”.

TEISĖ IR MEDICINA

Forensic Medicine

DR. HENRIKAS ARMANAS

Redakcinei kolegijai ir daugeliui gydytojų-visuomenininkų pageidaujant ir pritariant, su šiuo Medicinos numeriu į mūsų žurnalą įvedamas **Teisės ir Medicinos** skyrius.

Bus stengiamasi mums rūpimais klausimais gauti patarimų ir nuomonių iš autoritetingų šaltinių ir teisininkų. Ryšium su tuo kolegijos yra raginami rašyti redakcijai apie teises - medicininės problemas, jas aptariant ir, jei galima, padedant išspręsti.

Medicina ir chirurgija dabar nebėra toks mokslas ir menas, kaip buvo galvojama prieš 50 metų. Dėl to gydytojas ir chirurgas negali garantuoti ligoniui jo gydymo ar operacijos rezultatų ir išėities ar pasekmių.

Šiame moderniaame ir iš pagrindų pasikeitusiame gyvenimo laikotarpyje turime praktikuoti ne tik mediciną, bet ir teisę.

Šių dienų gydytojas savo praktikoje vis daugiau ir daugiau susiduria su socialine ir valstybine teise. Jo praktika vis daugiau ir daugiau yra varžoma įstatymų. Prieš pradėdamas gydyti ligonį ar prieš išrašydamas receptą, jis pirmiausia turi pagalvoti, ar jo sprendimas neprieštaras įstatymui.

Prieš keliolika metų gydytojas, be pirminio ir tiesioginio valstybinio leidimo praktikuoti, turėjo turėti ir leidimą naudoti ar išrašinėti narkotikus. Dabar, be šio, jis turi turėti dar du naujus leidimus — naudoti ir išrašinėti amfetaminus ir visus kitus stipriai veikiančius vaistus. Dabar daugelyje valstijų (kaip ir pas mus, Marylande) gydytojas kas treji metai yra "įvertinamas" specialios komisijos ir, jei neprasižengė įstatymams, gauna naują leidimą praktikuoti mediciną kitus trejus metus.

Gydytojas turi registruoti stipriai veikiančių vaistų ar narkotikų kiekvieną išrašytą tabletę ar išvirkštą kubinį centimetrą. Jo registracijos keli numeriai turi sekėti kiekvieną jo receptą, ir kiekviena gydymo detalė turi būti įrašyta į ligonio kartoteką. Tai ne žmogaus gydymo mokslas ar menas, tai plunksnos biurokratija. Tai

teisės ir įstatymų praktika medicinos profesijoje. Tai apsaugojimas nepakliūti į dažniausiai neužtarnautą ir neteisingą bėdą.

Šį pirmą Teisės ir Medicinos skyrių atidaru su garsaus San Francisco tarptautinio masto advokato - teisininko Melvin Belli patarimais gydytojams, viešai išdėstytais šį rudenį New Yorke AAFP akademikams.

Savo kalboje jis pastebėjo, kad 1940 šio krašto teismuose nebuvo nė vienos "malpractice" bylos. Dabar, ypatingai San Francisco mieste, teisti gydytoją yra didelis blogų žmonių pasipinigavimo šaltinis. Jis sako, kad Kalifornijoje, kaip ir New Yorke, kone kas penktas gydytojas yra ligonių teisiamas ar bandomas teisti. Ryšium su tuo draudimo nuo to premijos yra pasakiškai didelės ir kartu su dideliais mokesčiais griaua gydytojo gyvenimą ir praktiką. Ypatingai kenčia chirurgai. Daug gydytojų palieka San Francisco ir kuriasi ramesnėse vietose, kad išvengtų to Damoklo kardo. Šis advokatas pakartotinai pataria kiekvienam gydytojui turėti gerą savo advokatą ir gerą apdraudimą.

Melvin Belli, tas teismo eigos strategas, įspėja gydytojus netaisyti priešingos pusės advokato neteisingai (su tikslu) ištartų mediciniškų terminų ar diagnozės, nes jis nori įrodyti prisiekusiems (the jury), kad gydytojas yra blogas ir nenorįs bendradarbiauti liudininkas, o jis (advokatas) turįs lyg per jėgą ištraukti visus parodymus iš gydytojo. Taigi nepertrauk kaltintojo jo kalboje, leisk jam kalbėti, ką jis nori ir kaip nori. Tik jam baigus kalbėti, savo kalboje gali pažymėti advokato menką išsilavinimą ir nepasiruošimą šioje mediciniškoje byloje.

Čia pat adv. Belli palygina ir primena, kad "south of the border" — Pietų Amerikoje visai nėra "malpractice" bylų. Ten niekas negali gydytojo teisti dėl ligonio gydymo. Nežiūrint, kas atsitikų su ligoniu, gydytojas ten visada teisus. Ten nuvykus ir atidarius kabinetą, nereikia laikyti nė egzaminų: užtenka mūsų diplomo.

Norédamas išvengti "malpractice" apkaltinimo, prieš, guldymas ligoj ligojinén arba prieš atlikdamas operaciją ar bet kokią medicinišką procedūrą bei manipuliaciją, gydytojas turétų duoti savo pacientui pasirašyti tam tikrą formą, kuri dėl paciento blogos valios ar gydytojo nenumatytos nesėkmės bei nepakankamo patyrimo ar komplikacijų apsaugotų jį nuo nelaimės būti teisiamam ir nuskriaustam.

Čia pridedu, kaip pavyzdžius, dvi tokias formas (žinoma, teiseta anglų kalba). Patarčiau jas nukopijuoti ir atspausdinti ant savo asmeniškų blankų.

Tikiuosi, kad mums visiems tų formų nereikės rodyti teisme, bet, kaip mūsų priežodis sako, "sviestas košės negadina"; "jei pats pasirūpinsi, tai ir Dievas tau padės".

4. This form has been fully explained to me and I certify that I understand its contents.

Witness Signature of Patient

(If patient is unable to consent or is less than 18 years old, complete the following): Patient (is a minor _____ years of age) is unable to consent because

Witness (Spouse, closest relative or legal guardian - Identify which)

(Another witness for telephone consents)

CONSENT TO OPERATION OR OTHER PROCEDURE

PATIENT: _____ DATE: _____

TIME: _____ A.M. P.M.

1. I hereby authorize _____ HOSPITAL and Dr. _____, and/or such assistants as may be selected by him, to treat the condition or conditions which appear in my case.

(Explain the nature of the condition and the need to treat such condition)

2. The procedure(s) necessary to treat my condition (has, have) been explained to me by Dr. _____ and I understand the nature of the procedure(s) to be: _____ (A description of the procedure(s) in the language of laymen)

3. It has been explained to me that, during the course of the procedure, unforeseen conditions may be revealed that necessitate an extension of the original procedure(s) or different procedure(s) than those set forth in Paragraph 2. I therefore authorize and request that the above named physician

CONSENT UPON APPLICATION TO _____ HOSPITAL FOR MEDICAL TREATMENT AND TO RELEASE OF HOSPITAL RECORDS

PATIENT: _____ (insert name of patient)

DATE: _____ TIME: _____ A.M. P.M.

1. I recognize that a condition exists requiring hospital care and do hereby voluntarily consent to such hospital care encompassing diagnostic procedures and medical treatment by _____ HOSPITAL (and by Dr. _____ (name of patient's attending staff doctor, if any) as is deemed necessary.

2. I acknowledge that no guarantees or assurances have been made as to the results of treatments or examination in the Hospital.

3. The Hospital records concerning the patient are the property of _____ HOSPITAL and are maintained for the benefit of the patient, the medical staff and the Hospital. I hereby authorize _____ HOSPITAL to release these records to the patient's personal physician and to the patient's insurance company and to any other individual and private or governmental agency responsible for payment for the patient's care and treatment. I understand that for purposes of training or education, medical and para-medical personnel authorized by the Hospital may be present during any treatment I may receive.

and such assistants as may be selected by him, perform such procedures as are necessary and desirable in the exercise of professional judgment. The authority granted under this Paragraph 3 shall extend to treating all conditions that require treatment and are not known to Dr. _____ at the time the operation is commenced.

4. If the procedures necessary in my case involve childbirth, I authorize the above named physician and such assistants as may be selected by him to perform such procedures for and to render such treatment to my baby, as are necessary and desirable in the exercise of professional judgment.

5. I have been made aware of certain risk(s) and consequences that are associated with the procedure(s) described in Paragraph 2. These are: _____ (A description

_____ of the risks and consequences that are involved _____ in this particular procedure)

6. I have also been informed there are other risks such as severe loss of blood, infection, cardiac arrest, etc., that are attendant to the performance of any surgical procedure. I am aware that the practice of medicine and surgery is not an exact science and I acknowledge that no guarantees have been made to me concerning the results of the operation or procedure.

7. I consent to the administration of any anesthesia necessary in the course of this procedure by or under the direction and supervision of the Anesthesiology Department

-2-

of _____ HOSPITAL,

Witness Signature of Patient

(If patient is unable to consent or is less than 18 years old, complete the following): Patient (is a minor _____ years of age) is unable to consent because

Witness (Spouse, closest relative or legal guardian - identify which)

(Another witness for telephone consent)

If a blood transfusion is to be performed, complete the following:

In connection with the transfusion of blood or blood plasma which I am going to receive, I understand that there are inherent risks in every blood transfusion, and these risks have been explained to me; I agree that the blood supplied for my use is incidental to the rendition of services and that no guarantee or warranty of fitness or quality has been made to me.

Witness Signature of Patient

(If patient is unable to consent or is less than 18 years old, complete the following): Patient (is a minor _____ years of age) is unable to consent because

Witness (Spouse, closest relative or legal guardian - identify which)

(Another witness for telephone consent)

-3-

REIKALINGAS AKIŲ LIGŲ SPECIALISTAS
su specialybės diplomu ar kvalifikuotas tokiam diplomui, pavaduoti dr. Vytautą Avižonį jo praktikoje Milforde, Delaware. Kreiptis pas dr. V. Avižonį telefonu (302) 422-9555 arba rašyti: 515 Lakeview Ave., Milford, Del. 19963.

KRONIKA

OHIO KRONIKA

— Liepos mėnesio 10 d. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija turėjo išvyką į Mediną. Išvykoje dalyvavo gausus būrys draugijos narių, jaunimo ir svečių. Į pavakarį atsiradęs lietaus debesis privertė visus dalyvius persikelti į dr. ir ponios Bložių namus, kur išvykos gera nuotaika tęsėsi iki vėlyvos nakties.

Ar gėrimai pakankamai šalti? Iš k.: dr. A. Kisielius, R. Degesienė ir dr. V. Bložė.

Ohio kolegų pozuoja. Iš kairės: daktarai J. Mačiulis, A. Martus, D. Degesys, J. Skrinska; antroje eilėje: B. Skrinšienė ir J. Stankaitis.

Dr. Martus su žmona vardinių proga susidaužia stikliukais.

Pasakyk, kaip atskiesti cholesterolį? — dr. E. Drukteinis ir dr. A. Butkus.

Trys didieji (maštu) iš Ohio. Iš kairės: dr. E. Juodėnas, dr. Martus ir dr. J. Stankaitis.

— Dr. V. Baltrukėnas ir ponia yra paslankiausi Akrono lietuviai gydytojai, kurie dažnai lankosi Clevelando lietuvių parengimuose. Dabar, užsidarius žuvavimo sezonui, rengiasi vykti į Floridą atostogoms.

— Dr. A. Butkus ir ponia surengė 4-tą abiturientų pristatymą Clevelando visuomenei. Reikia pasakyti, kad tai yra gražus visuomeninis darbas.

— Dr. V. Bložė su ponia, išleidę abi dukras į mokslus, nežino, kaip jaustis: ar vaidinti jaunavedžius ar senelius.

— Dr. R. Balsevičius, prieš porą metų baigęs Columbijoje medicinos studijas, šiuo metu atlieka stažą Clevelando klinikoje, rentgenologijos skyriuje.

— Dr. A. Martus ir ponia šią vasarą keliavo po Europą. Jų dukra Dalė, kuri dirba Heidelberge, kaip tik turėjo tuo laiku atostogas ir kartu su tėveliais praleido 2 savaites Šveicarijoje. Spalio 30 d. gražiam draugų būryje kolega Alfonsas atšventė vardines.

— Dr. F. Mickevičius, dr. K. Pautienis ir dr. J. Stankaitis Clevelando šaulius mokė pirmosios pagalbos.

Išvykos Medinoje vaišių šeiminkės prie jų paruošto stalo: R. Degesienė ir R. Ramanauskienė.

— Dr. H. Brazaičio šeima daug keliauja: daro kas savaitę iškylos į kaimynines valstijas. Pats dr. H. Brazaitis rengiasi naujiems Pasaulio Lietuvių Bendruomenės rinkimams, kurie įvyks ateinančiais metais Washingtone.

— Dr. H. ir dr. V. Čeičiai randasi vakarinėj Clevelando pusėj ir retai rodosi Clevelande. Nežiūrint to, jie gausiausiai parėmė Clevelando Lietuvių Namų statybą, nupirkdami akcijų už beveik 3 tūkstančius dolerių. Bravo!

— Dr. V. Gruzdy, praleidęs 4-rias savaites Rytų Europos kraštuose, pradėjo dirbti Kaiser Foundation. Privati praktika nepatiko. Dabar, berods, Vytoldas ir Vanda rengiasi netrukus tapti "seneliais".

— Dr. R. ir J. Gineičių dukra Danutė rugsėjo 9-tą dieną ištekėjo už inžinieriaus Thom Empric. Gineičiai gyvena Daytonė.

— Dr. J. ir V. Masilioniai, taip pat gyveną Daytonė, rugpiūčio mėnesio 5-tą dieną irgi kėlė vestuves savo dukrai Birutei, kuri ištekėjo už Thomas Haherty. Birutė studijavo psichologiją ir filosofiją, o Thomas yra Alter mokykloj mokytojas.

— Dr. J. Šontos dukra Birutė pradėjo studijuoti John Carrol universitete priešmedicininius mokslus. Abiturientų pristatymo vakare ji pasakė padėkos žodį gražia lietuvių kalba.

— Dr. J. Skrinska šią vasarą turėjo lumbarinio disko operaciją. Po operacijos išvyko į Švediją, rodos, "švedų mankštos" studijoms. Grįžęs tapo pakeltas į Family Physician's Academy narius.

— Dr. V. L. Ramanausko Memorial Fund suaukoti pinigai, velionies šeimos pageidavimu, paskirstyti šiaip: 504 dol. — Tėvynės Garsų radijo valandėlei; kiti 500 dol. — "Vilties" draugijai.

Ohio linksmųjų moterų kampelis. Iš k.:

J. Tallat-Kelpšienė: "Labai atsiprašau, vakarienė buvo per gera, per daug privalgiau".

B. Skrinskienė: "Aš smagi ir nevalgiusi".

B. Juodenienė: "Man gera vakarienė eina į sveikatą, gerai jaučiuosi ir esu patenkinta".

J. Stankaitienė: "Man plotkai neįdomūs. Aš turiu kažką gražesnio savo mintyse".

S. Sukarevičienė: "Ar žinot, kūmutės, kas atsitiko su Onute aną vakarą?"

R. Ramanauskienė: "Na, kas gi atsitiko?"

Č. Martusevičienė: "Geriau pakalbėkim apie vakarienę".

ILLINOIS KRONIKA

Dr. A. Kresčiūnas priimamas į Fraternitas Lithuanica korporaciją. Pasižadėjimo tekstą skaito dr. V. Tauras.

— Naujam Fraternitas Lithuanica korporacijos nariui dr. Algiiui Kresčiūnui uždėta korporacijos juosta ir įteikiama knyga. Naują korporantą sveikina dr. S. Budrys ir dr. M. Vygantas.

— Dr. Danutė Butkienė (iš Lietuvos) svečiuose su vyru pas fraternitiečius. Kairėje kun. Vaišnys.

— Gydytojų korporacijos Fraternitas Lithuanica Illinois skyriaus metinis susirinkimas 1972 lapkr. 5.

Dr. J. Bartkus rugsėjo 16 d. Chicago visuomenės buvo pagerbtas savo 75 metų amžiaus proga. Jam įteiktas adresas. Dr. J. Bartkus yra žinomas visuomenininkas. LST korp. Neo Lithuania suteikė jam garbės filisterio vardą, o ALTS-ga pakėlė jį į garbės narius. Sveikiname jubiliatą ir linkime dar daug daug darbščių ir sveikų metų.

— D-rė Danutė Butkienė atvyko su šeima iš Kauno, kur ji dirbo vaikų ligų specialybėje. Dr. D. Butkienė atvyko su vyru ir 3 vaikais ir apsi-stojo Čichagoje, kur mano įsikurti nuolatiniam gyvenimui.

— Dr. Stasys Budrys, ilsėdamasis vienas savo vasarvietėje Sarasotoje, Floridoje, rašo, kad jo ir jo žmonos gyvenimas bėga, kaip kalnų krioklys: "jei vienas būnam namie, tai kitas prie Atlanto, Pacifiko ar Meksikos įlankos".

— Dr. Milda Budrienė labai daug viena (be Stasio!) važinėja po Ameriką, nes yra Chicago alergistų draugijos prezidentė ir vadovauja jos programai. Tuo tarpu dr. Stasys Budrys yra "įsivėlęs" į Chicago ir Illinois valstijos medicinos dr-jas, kur vienur jis yra komisijose, kitur prezidentu. Taigi juodu, kaip ta lydeka ir gulgė, kiekvienas traukia savo gyvenimo vežimą skirtingu keliu.

Washingtonė prie Tautvilų vaišių stalo susitiko Medicinos redaktoriai dr. E. Liatukienė (antra iš kairės) ir dr. H. Armanas (trečias iš dešinės).

— Eikš, Gleveckai, dar po vieną Asbachą, — kviečia Algis Paulius. Jam pritaria baro prievaizda p. Plikaitienė. Kalėdinėje popietėje 1972. XII.3.

Dr. Ant. Lipskis žada Lietuvių Fondui jei ne savo dailės kūrinį, tai bent kitą tūkstantinę . . . Kairėj — LF v-bos pirm. dr. Jonas Valaitis, deš. — LF Tarybos pirm. dr. K. Ambrozaitis. III. LGD-jos kalėdinėje popietėje 1972.XII.3

ILGD Pagalb. vieneto kalėdinėje popietėje 1972.XII.3.
Geri vyrai gerą girą gėrė. . .

BALTIMORĖS KRONIKA

— Dr. B. Radauskas atsisakė iš valstybinės psichiatrinės ligoninės Baltimorėje superintendente pareigų ir išsikėlė į savo naują rezidenciją — į tylų ir ramų Eastern Shore — Marylande. Jis pereina į "semiretirement", bendradarbiaudamas su kaimynine Eastern Shore psichiatrine ligonine kaip konsultantas.

— Dr. S. Ankudas stosis naują rezidenciją toli nuo triukšmingos Baltimorės — Eastern Shore pamarių srityje, kur drauge su dr. Radausku ir dr. Virkūčiu kurs lietuvišką gydytojų koloniją. Spėjama, kad dr. Ankudas planuoja eiti dr. Radausko pėdomis.

Baltimorės gydytojų būrelis dr. B. Radausko rezidencijoje jo išleistuvių išvakarėse: iš k. sėdi: dr. S. Virkutis, dr. M. Ankudienė, dr. B. Radauskas; stovi: dr. H. Armanas, dr. J. Kudirka, farmacininkas dr. Ch. Radauskas ir dr. S. Ankudas.

Dr. B. Radausko išleistuvių išvakarėse būrys draugų. Dešinėje matome stovinčius dr. Virkutį ir dr. Ankudą. Visai kairėje — dr. Radauskas.

KALIFORNIJOS KRONIKA

— Dr. Gudauskas: "Pas mus būtų viskas ramu, jei ne "kultūrininkai" iš Lietuvos. Lapkričio 5 - 8 dienomis 25 iš jų čia maišėsi. Tai publika vėl barsis, kaip barėsi po Daunoro koncerto. Žinoma, man tą viską reikia išklausti savo ofise".

— Dr. Leopoldas Trečiokas Kalifornijos universitete, Los Angeles mieste, dėsto Medicinos mokykloje, turi savo kabinetą ir dirba ligoninėse. Jis yra Illinois universitete gavęs doktoratą fiziologijos moksluose, o Kentucky universitete — medicinoje. Trejetą metų dėstė Illinois universitete Chicagoje. Bendradarbiauja moksliniuose žurnaluose. Pvz., jo studijinį straipsnį apie naują Parkinsono ligos gydymo būdą, pasiekiant gerų rezultatų su vad. levodopa, išspausdino "California Medicine" žurnalas.

— Dr. Šliupaitė ir dr. Devenis pavargo nuo gyvenimo ir medicinos ir užsidarė savo gyvenimo kiaute.

— Dr. Brinkis turi pilnas rankas ir užimtą galvą su 2 kabinetais ir žmona, kurie išvargina mūsų mielą daktarą ir Medicinos bendradarbį.

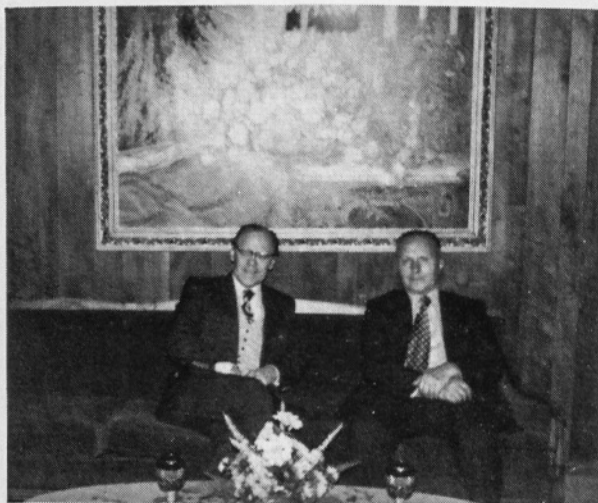
— Dr. Jurgutis — naujasis Los Angeles draugijos pirmininkas susilaukė dukters (2 sūnūs ir duktė pamečiui). Negali sakyti, kad blogas darbininkas. Jis pirmąją Los Angeles ortopedijoje ir dėsto universitete.

— Dr. Juciūtė — sunkiai sugaudoma sąryšyje su draugijos reikalais, nes, atitrūkusi nuo rentgeno mašinų, laksto su kavalieriais. Matai, kruta, kad ir tingėdama.

NEW YORKO KRONIKA

— Lapkričio 20 daktaro P. Legeckio žmona p. Elena grįžtant iš darbo netoli namų buvo užpulta vagies. Fiziniai nenukentėjo, bet rankinukas buvo pavogtas.

— Gydytojų korp. "Fraternitas Lithuanica" New Yorko skyrius paskelbė eilėraščių konkursą, kuriuo būtų pagerbti į Sibirą išvežti lietuviai. Iš gydytojų tarpo į jūrą komisiją įėjo dr. Vaclovas Paprockas. Į šį konkursą atsiliepė 29 asmenys su 34 eilėraščiais. Konkursą laimėjo Birutė Pūkelevičiūtė savo eilėraščiu Paskutinis birželis.

New Yorko Liet. Gyd. dr-jos susirinkimo metu (iš k.) dr. H. Armanas, Medicinos redaktorius, tariasi su dr. A. Narvydu.

Keturi akademikai, susirinkę aptarti Sąjungos ir Medicinos reikalų per AAFP metinį suvažiavimą New Yorke. Iš k.: dr. H. Armanas, dr. S. Budrys, dr. F. Kaunas, dr. A. Razma.

Dr. Vytautas Avižonis su Ponia sveikina visus kolegas ir kolegas su šv. Kalėdomis ir linki visiems laimingų 1973 metų.

New Yorko Liet. Gyd. dr-jos susirinkimo dalis susirinkusių. Dešinėje vidury sėdi Medicinos administratorė dantų gydytoja J. Vytuvienė. Jai iš kairės dr-jos ir sąjungos naujas narys dr. P. Šnipas su žmona.

DARBININKO REDAKCIJA
 SAVO METINĖJE ŠVENTĖJE ŽYMENI
 UŽ 1971 METŲ AKTYVŲ DALYVAVIMĄ
 BENDRUOMENINIAME GYVENIME,
 UŽ INICIATYVĄ LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
 SAJUNGAI PASIREIKŠTI LIETUVOS VAR-
 DUI NAUDINGA VEIKLĄ
 SKIRIA
DR. VACLOVUI PAPROCKUI

NEW YORKAS,
 1972 M. VASARIO 5 D.

*S. Brazauskis
 Dr. Korvelijus Gucevičius
 Paulius Juskauskis*

Darbininko redakcijos kolektyvas kasmet išryškina lietuvių veikloje pasižymėjusius asmenis, apdovanodamas juos specialiu adresu ir Lietuvių Fondo išleistu medaliu. 1972 vasario 5 už lietuvišką veiklą buvo pagerbtas dr. Vaclovas Paprockas. Aukščiau dedamas žymens tekstas.

— Dr. Rūta Jauniškienė naujoji tarnyboja. Kings Park valstybinės ligoninės direktorius dr. Shepherd Nathan pranešė, kad dr. Rūta Jauniškienė yra paskirta direktore prie šios ligoninės naujai organizuojamo vieneto, apimančio Huntington - Smithtown miestų rajonus.

Dr. R. Jauniškienė turi didelį patyrimą psichiatrijoj. Prieš paskyrimą dabartinėm pareigom, ji penkerius metus buvo Suffolk psichiatrinės ligoninės direktoriaus padėjėja, vadovaudama Islip - Smithtown miestų rajonus apimančiam skyriui iki pastarosios ligoninės išsiskirstymo.

Sveikiname dr. Rūtą Jauniškieneį ir linkime naujose pareigose sėkmės!

— St. Petersburge gyvenęs antros kartos lietuvis dr. Vaclovas Jagiela yra pasiryžęs savo iniciatyva statyti pajūryje lietuvišką ligoninę, pavadindamas ją Lithuanian Hospital. Tam talkininkauja dr. S. Šimoliūnienė. Planuojama prie ligoninės įsteigti lietuvių kultūros muziejų.

Tai yra didelis kultūrinis, tautinis ir mokslinis darbas. Pasaulio ir Amerikos lietuviai gydytojai džiaugiasi ir didžiuojasi dr. Jagielos projektu, kuris yra savitas ir pirmas Amerikos lietuvių tarpe. Raginame PLG ir ALG Sąjungas remti šį dr. Jagielos ir dr. Šimoliūnienės darbą — projektą moraliai ir, jei įmanoma, materialiai, perkant akcijas ar aukojant statybai ir įeinant į "partnership".

Linkime sėkmės realizuoti šį kilnų sumanymą. Dr. V. Jagielos adresas: 280 - 104th Ave., Treasure Island, Florida.

ĮVAIRI KRONIKA

KANADOS KRONIKA

— Dr. Kubilius persikėlė iš Ottawos į Torontą.

— Dr. D. Skrinkas, vienerius metus praleidęs tarp indėnų, grįžo atgal į civilizaciją. Jis St. Michaels ligoninėje Toronte specializuojasi vidaus ligose.

— Dr. A. Salkus buvo išskridęs į Kanados šiaurę “mūzų” — briedžių medžioti. Pavyko kuo puikiausiai, nes grįžo namo su dideliais ragais ir 1000 svarų briedienos.

— Dr. Liuda Kuolaitė sukūrė šeimos židinį: ištekėjo už Mindaugo Leknicko iš Cleveland, Ohio. Sveikinam ir džiaugiamės, kad juodu lieka gyventi Toronte.

— Dr. dr. Sigitas ir Angelė Kazlauskai šią vasarą lankėsi Lietuvoje. Grįžo pilni įvairių išpūdžių.

— Dr. J. Uleckas atidarė kabinetą Edward St. Toronte. Linkime sėkmės.

— Dr. S. Pacevičius įsijungė į 2299 Dundas St. West Toronto Medical Centre medicinos praktikai.

— Dr. Anselmas T. A. Gailius sukūrė lietuvišką šeimą. Daug laimės. Dr. Anselmas nuoširdžiai ir energingai įsijungė į lietuvišką darbą Hamiltone.

— Dr. Valadka su žmona rugsėjo mėn. lankėsi Australijoje, kur vyko mediciniškas suvažiavimas.

— Dr. J. Vingilis irgi viešėjo Australijoje, kur aplankė savo brolių, kurie verčiasi ten medicinos praktika.

— Dr. St. Šalkauskis vedė ir verčiasi praktika Toronte.

— Dr. Antanas Pacevičius, ligų užpultas, negalėjo išvykti į Sashchewaną “mūzų” medžioti. Tačiau vietoj to išvyko į Floridą saulėje pasikepinti, pasimaudyti ir, išvarius visas ligas, atsivežtas iš Kanados, palašti golfo.

— Dr. Antanas Pacevičius šią vasarą keliavo po Europą. Aplankė Angliją, Graikiją, Prancūziją ir Vokietiją. Ta proga aplankė tragiškai žuvusio 1945 m. lapkričio 19 d. Vokietijoje dr. Venciaus ir jo žmonos Elžbietos kapą. Venciai žuvo — nuskendo Weserio upėje. Jie buvo palaidoti Bad Rehburge, bet dabar toje vietoje liūdnas vaizdas: antkapis nukeltas, o kapai iš pagrindų pertvarkomi.

Dr. Aldona Rimkienė (deš.) dalinasi išpūdžiais, paršivežtais iš Lietuvos. Dr. Vida ir Vacys Tumosai (stovi) ir dr. Kazys Rimkus (sėdi šalia žmonos) tik seilę varvina beklausydami...

— Dr. A. Namavičius liepos 18 d. sukūrė šeimos židinį Chicagoy ir išvyko į aviacijos medicinos korpusą dvejų metų karinei tarnybai Hamested mieste. Jo tėvai gyvena Marquette Parke.

Dr. St. Biežis sveikina dr. J. Bartkū jo deimantinio amžiaus proga. Pagerbimas buvo surengtas Lietuvių Tautiniuose namuose.

PASIŽYMĖJĘS LIETUVIS GYDYTOJAS

— Dr. Tomas Kisielius jau kuris laikas gyvena Atlanta, Ga., kur jam, turinčiam atlikti kariuomenės tarnybą, vadovybė pavedė dirbuotis Atlanta miesto sveikatos centre. Jaunasis daktaras yra Ohio valstijoje dirbančio dr. Alfonso Kisieliaus sūnus. Į Atlantą dr. T. Kisielius atvyko iš Chicagos, kur dr. Tomas dirbo Wesley ligoninėje ir čia jis buvo atžymėtas A. A. Goldsmith premija už išskirtinai malonų patamavimą pacientams ir jų artimiesiems.

Dr. Tomas Kisielius yra gimęs Vokietijoje, Regensburge, studijavo Notre Dame, Indianoje, ir Northwest universitete, Evanston, Ill., kur ir baigė medicinos mokslus. Jaunasis daktaras yra vedęs sol. Stasio Baro dukrą Ritą, augina sūnų Gilių.

— Dr. K. Ambrozaitis, radiologas, jau 10 metų yra direktorium Radiologijos departamento Metodistų ligoninėje Gary, Indiana. Prieš metus buvo išrinktas tos ligoninės gydytojų prezidentu, pareigas perėmė rugsėjo mėn. Dr. Ambrozaitis yra direktorius School of Radiological Technology, kuri priklauso Indianos universitetui, ir yra lektorium universitete.

— Dr. Edvardas Kaminskas iš Departments of Medicine, Harvard Medical School and Beth Israel Hospital, Boston, Mass., žurnale The Journal of Biological Chemistry, tomas 247, numeris 17, 1972 m. rugsėjo 10 d. išspausdino straipsnį apie serumo iššaukiamą pagyvintą proteinų sintezės Ehrlich pilvo auglio ląstelių. Dr. E. Kaminskas baigė mediciną Yale universitete ir dabar yra atsidėjęs molekulinės biochemijos studijoms. Sveikiname ir linkime laimės!

— Dr. Balys Matulionis, 22 metus išdirbęs gydytojo pareigose Wallum Lake, R. I., džiovininkų sanatorijoje, gruodžio 10 baigė savo tarnybą ir išsikėlė gyventi Chicagon, nes rugsėjo 3 su chicaigiške Liucija Stasiūniene sukūrė naują šeimos židinį.

— Dr. Bernardas Jarašius buvo priimtas Australijos chirurgų draugijon. Jis yra pirmas lietuvis chirurgas Melbourne, medicinos studijas baigęs universitete su D. Lewis stipendija. Dvejus metus dr. B. Jarašius praleido P. Vietname kaip Australijos aviacijos gydytojas.

— Dr. M. Remeikaitė — lietuviško Šenadoriaus lietuvių pažiba, per 21 metus verčiasi praktika šiame nykstančiame Pensylvanijos miestelyje. Ten dirba ir kitas lietuvis dantų gydytojas Antanas Kalinauskas.

— Dr. Regina Padleckienė (Sadauskaitė) cytologijos skyriaus vedėja ir cytotechnologijos mokyklos vicedirektorė Michael Reese ligoninėje, sėkmingai dirba tyrimų srityje ir aktyviai dalyvauja su paskaitomis cytologų suvažiavimuose. Už savo stropumą ir darbštumą ligoninės vadovybės buvo įvertinta ir paskirta cytotechnologijos mokyklos direktorės pareigoms. Atlantoje, Ga., Southern Association of Cytotechnology suvažiavime skaitė paskaitą iš savo srities. Dr. Regina ir inž. Henrikas Padleckai su šeima gyvena Oak Park, Ill.

— Prof. dr. E. Gedgaudas, kuris visam amžiui yra išrinktas pilnu profesorium Minnesotos universitete, Minneapolyje, šiomis dienomis buvo išrinktas nariu Royal College of Physicians and Surgeons of Canada. Paprastai tikrai tarptautinio garso mokslininkai būna renkami. Tai yra pirmas lietuvis, kuriam buvo suteikta ši garbė.

— Lapkričio 15 dieną dr. Edmundas ir Birutė Juodėnai gausiam kolegų ir draugų būryje atšventė dvigubą jubiliejų, būtent, 30 metų vedybinio gyvenimo ir Edmundo vardines. Linkime ir toliau laimingų metų!

Dr. A. Razma buvo pagerbtas Wilmingtone, Ill., vietos amerikiečių visuomenės ir jam buvo įteiktas žymenis už jo sugebėjimus medicinoje ir nuopelnus amerikiečių visuomenei. Nuotraukoje matome dr. A. Razmą, laikantį rankose gautą žymenį. Sveikiname ir džiaugiamės pasisekimu.

Sydnejaus Liet. Gyd. Dr-jos pirminkas dr. Irvin Venclovas (kair.) ir dr. Alfredas Renigeris su žmona

Po pasaulį pasižvalgius . . .

GRAIKIJA

DR. HENRIKAS ARMANAS

Homero Iliados ir Odisėjos kraštas

Atvykęs į šį mitologijos kraštą, tuoj pajunti jo žmonių gerumą ir draugiškumą. Ar keliaudamas po pietinę Balkanų pusiasalio dalį, ar graikų Egėjo jūros platybes ir šimtus jų salų salelių, ar užlipęs į Olimpo kalną, ar prie Delfio orakulo — visur matai tą patį draugišką azurinį tolimą dangų ir gilius, tamsius Egėjo ir Jonijos jūrų vandenį.

Kraštas, kur graikų civilizacija prasidėjo apie 4000 metų prieš Kristų, apima Kretą, Kiprą ir kitas Egėjo jūros salas. Archeologiniai radiniai liudija, kad Graikijoje žmonės gyveno priešistoriniais akmens ir bronzos laikais, tačiau jų istorija prasidėjo 1000 metų prieš Kristaus gimimą su monarchijos, aristokratijos, tironijos ir demokratijos epochomis, kaip socialinio perversmo rezultatais.

Dorėnų invazija iš šiaurės apie 1100 metus prieš Kr. sugriovė graikų prietarų kultūrą ir padėjo pagrindus klasiinei Graikijai.

Dorėnų išvaikyti ir išblaškyti graikai — achajai perplaukė jūrą ir Mažojoje Azijoje (dabartinėje Turkijoje) įkūrė naują Graikiją su miestais, kaip Troja. Bekeliaujant naujos graikų kolonijos buvo įkurtos nuo Juodosios jūros iki Ispanijos. Graikai pasidarė antraisiais po finikiečių jūrų pirkliais ir jūreiviais.

Iš Peloponeso įkurtų dorėnų valstybių galingiausia buvo Sparta. Jos centras buvo Olimpija su Delfio orakulu. Ten vykdavo visos Graikijos sporto žaidynės — olimpiados, nes spartiečiai ypatingai kreipė dėmesį į kūno kultūrą (tai matome jų architektūroje ir skulptūroje). Istorikai tvirtina, kad orakulas ne tik padėjo Spartai valdyti Peloponeso kraštą, bet taip pat turėjo lemiamos įtakos ir likusiam helenų pusiasaliui.

Penktojo šimtmečio pradžioje karai su persais ir jų invazija į pačią Graikiją smarkiai nusiaubė Spartą ir visą kraštą. Tačiau Spartos nustumimas iškėlė Atėnus. Jų laivynas sumušė ir nuskandino persų laivyną ir išvadavo iš persų jungo Mažosios Azijos graikus. Po šios pergalės jūroje buvo pasiekta pergalė ir žemyne su

Akropolio griuvėsiai

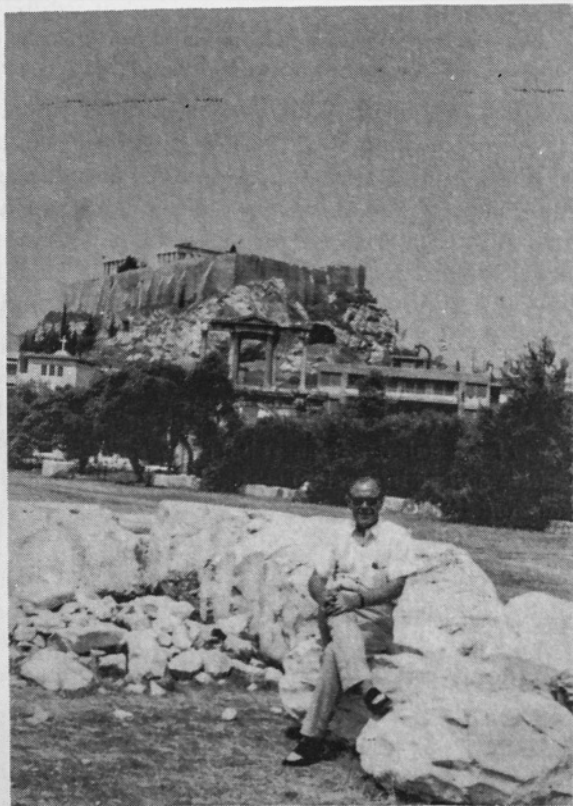
garsiuoju Maratono mūšiu 490 metais. Pergalės eufonijos pagautas graikas pasileido bėgti 39 mylias iš Maratono į Atėnus, norėdamas tautiečiams pranešti linksimą žinią, kad persai buvo sumušti. Prie pat Atėnų vartų, vos ištaręs pergalės žodžius, jis krito ir mirė. Šis įvykis davė olimpinių žaidynių ilgų distancijų bėgimams Maratono vardą.

Po šios pergalės Graikija atsigavo, bet neilgam. Nepraėjo nė 10 metų, kai persų masės vėl užplūdo Graikiją, gaudamos ir naikindamos pakeliui graikų kultūros paminklus ir šventyklas. Buvo sugriauti Atėnai. Tas pats likimas ištiko ir Akropolį.

Po šios žiaurios pamokos visa Graikija susijungė į vadinamą demokratinę helenų valstybę ir bendromis jėgomis išvarė persus iš savo krašto. Šiame laikotarpyje Atėnai vėl iškilo, garsiojo Periklio valdomi, kaip turtingiausias bei garsiausias miestas ir valstybė. Mes prisimename iš gimnazijos laikų šią 477 - 431 prieš Kr. aukštinę Periklio gaidynę. Tuo metu Graikija pasiekė ne tik ekonominę, bet ir kultūrinę — meninę viršūnę.

Bet "aukso" galdynė neilgai truko. Spartos aristokratinė santvarka nepatiko Atėnų demokratinė galybė. Abi valstybės susikibo, ir kilo naujas garsus Peloponeso karas, baigėsis atėniečių pralaimėjimu. Atėniečiai turėjo atiduoti Spartai savo laivyną, sugriauti visus uostus ir įsijungti į Peloponeso sąjungą. Akropolis buvo užimtas spartiečių. Jų išdidumas, agresyvumas ir ekspansija į Mažąją Aziją išgąsdino persus, ir šie, norėdami apsiginti, pradėjo naują karą su Sparta. Ilgai trukęs karas išvargino abi puses, ir taika buvo pasirašyta, atiduodant persams Maž. Azijos graikų žemes. Ilgus metus po to Graikija liko be vado ir galybės. Bet ir vėl 336 m. pr. Kr. jos padangėję sužibo nauja žvaigždė. Tai Spartos ir Tebų didvyris Aleksandras Didysis — Makedonietis. Savo garsiais karo žygiais jis padarė Graikiją kosmopolitine valstybe, nusitęsiančia į Azijos gilumą, Egiptą, Aleksandriją ir Italiją.

Šitas laikotarpis vadinasi helenizmo laikotarpiu. Jis išplėtė graikų civilizaciją po pasaulį, net iki Indijos, sukurdamas naują kalbos, meno, poezijos, religijos ir filosofijos erą. Graikai buvo geriausi Europos gydytojai ir pirmieji romėnų mokytojai. Egipto civilizacija buvo pagrįsta re-

Dzeuso šventyklos liekanos. Akropolis kalno viršūnėje matomas horizontas.

HEIZONA THN OYZIAN OYK ENOIHZEN.

HE MADE THE CITY...GREATEST...AND GREW TO BE SUPERIOR IN POWER TO KINGS AND TYRANTS...BUT HE DID NOT MAKE HIS ESTATE A SINGLE SHILLING GREATER.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ - PLUTARCH

liginiais pagrindais ir papročiais. Romėnų civilizacija kūrė naują pasaulį statyboje, inžinerijoje, astronomijoje, bet užmiršo patį žmogų. Graikų civilizacija stengėsi pakelti ir išstobulinti patį žmogų, iškelti jo protą iš prietarų tamsos į intelektualinės filosofijos ir inteligencijos šviesa.

Bet 146 metais, jau Kristui gimus, Graikijos dievai ir vėl paliko šį kraštą, leisdami jį užkariauti romėnams ir paversti savo Rytų Bizantijos provincija. Romėnų okupacijos metu graikų pagoniškoji kultūra susmuko, Atėnų retorikos ir filosofijos mokyklos buvo uždarytos, o kultūros centras iš Atėnų buvo perkeltas į Konstantinopolį, kur Konstantinas Didysis perkėlė savo sostinę ir įkūrė Bizantijos imperiją (330 po Kr.). Nauja, krikščioniškoji, Romos civilizacija atgaivino Graikiją. Pamažu ji pati pasisavino šią civilizaciją, kuri joje klestėjo per 17 šimtmečių. Šioj okupacijoj Graikija nesijautė blogai dėka romėnų naujos kultūrinės, meninės ir ekonominės santvarkos.

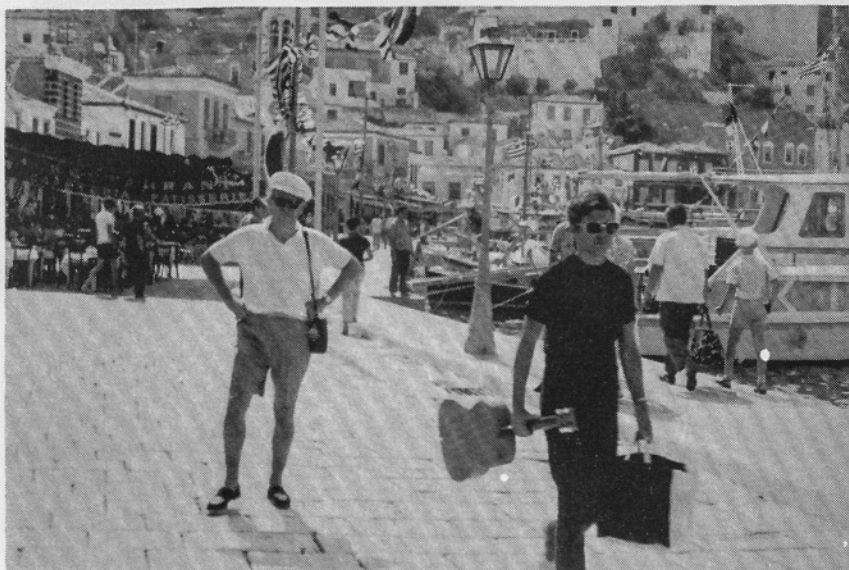
Tačiau po pragiedrulių ir vėl audra ištiko Graikiją, kai, romėnams pralaimėjus Kryžiaus karus ir subyrėjus jų imperijai, 1453 metais turkai nukariavo Konstantinopolį, o po to ir visą Graikiją, pavergdami ją po Otomano imperija net 400 metų.

1821 graikų tauta sukilo prieš turkus ir revoliucijos dėka 1830, po 400 metų vergijos, atgavo nepriklausomybę. Graikija buvo paskelbta monarchija su sostine Atėnuose, su pirmuoju karaliumi Otto Bavariečiu.

Nuo to laiko Graikija pergyveno Balkanų karą (1912 - 1913), pirmąjį ir antrąjį pasaulinį karą, pažindama nacizmo bei fašizmo jungą. Per šiuos karus ir okupaciją Graikija buvo labai nualinta. Tačiau 1947 ji vėl pasiskelbė monarchine nepriklausoma valstybe.

Dabar, nežiūrint politinių vidaus kovų ir pasikeitimų monarchijos atžvilgiu, Graikija įžengė į pažymėtiną ekonominę ir civilinę regenera-

Tipiškas Graikijos Egėjo jūros salų gamtovaizdis. Matome Hydros salos pagrindinę gatvę. Lietuvis keliautojas stebi jauną graikų gitaristą, kuris ką tik baigė groti savo "serenadas" susirinkusiems turistams.

ciją. Jos gyvenimo standartas dabar prilygsta labiausiai civilizuočių Europos kraštų standartams.

— o —

Būdamas turistu, paprastai pirmiausia atsi-randi Atėnuose. Bet, pavargęs nuo hipių ir miesto triukšmo, vyk į Peloponeso laukus ir į Olimpo, didžiausio Graikijos kalno, viršūnę, kur kadaise visi Graikijos dievai gyveno komunalinėje bendruomenėje, kur 776 metais prieš Kristų prasi-dėjo Spartos vadovaujamos olimpinės žaidynės. Neaplenk ir Parnaso kalnų globoje esančio Del-fio, Apolono miesto ir jo buveinės, kur anais pagoniškais laikais orakulas pranašavo ateitį ir likimą karalių, karo vadų ir netgi pačios Graiki-jos. Ten moterys, vadinamos pitijomis, kramty-damos nuodingų augalų lapus ir apsvaigintos tų pačių deginamų lapų dūmų, darydavo pranašystes. Jos kalbėdavo mįslėmis. Pvz., karaliui užklausus, ar jam eiti į karą, ar likti namie, pitija atsakė: "Dominedominesedeassedeas".

Šį patarimą galima skaityti šiaip: "Domine, Domine, sedeas, sedeas!" — Viešpatie, viešpatie, sėdėk, sėdėk!

Arba ir kitaip: "Domine, domi ne sedeas, sed eas!" — Viešpatie, namuose nesėdėk, bet eik!

Kaip padarysi, orakulas visada liks teišus. Kaltas liks tik karalius, kad nelaimės atveju nemokėjo skaityti orakulo minčių ar neteisingai jas interpretavo.

Kaip matome, ir tais laikais klestėjo apga-vystė. Šventikai išgalvotų dievų vardu mulkino ne tik prastus žmones, bet ir karalius ir filo-sofus. Keista, kad ir dabar ieškoma patarimų

ir tikima šventikais Japonijoje, Tailande, In-donezijoje ir likusioje Tolimųjų Rytų Azijos da-lyje.

Persų karas Delfio nepalietė, nes jis laikėsi neutraliai. Romėnų okupacijos laiku orakulo reikšmė visai nukrito. Neronas, nekreipdamas dėmesio į šventikų keiksmus ir graikų dievų valią, išvežė iš Apolono šventyklos į Romą net artį 500 dievų statulų. Pagaliau ir patys graikai pradėjo abejoti, ar tikrai ten tebegyvena jų dievas Apolonas, ir stebėjosi, kodėl jis ne-sulaikė romėnų nuo tų barbariškų darbų.

Dabar, kur kadaise orakulas degino smil-kašius, stovi kaimas, o šalia šventyklos griuvė-sių stovi modernus restoranas, aptarnaujans iš-alkusius turistus skaniais graikų valgiais.

Vaikščiojant po Delfio šventyklą, amfiteatrų ir stadionų griuvėsius, keleivį apima liūdesys, kad gyvenime viskas pračina. Bet, metęs žvilgs-nį žemyn į žaliuojančius slėnius ir pajutęs švelnaus vėjelio, prisotinto jazminais, dvelkimą, pabundi iš Delfio burtų ir grįžti į realų gyve-nimą. Pažiūrėk į viršų — matai šalia dunksantį Parnasą, o aplink kapų tylą ir gili gili sa-novė. Visa aplinka verčia tave susimąstyti ir rimtai pagalvoti apie savo ir žmonijos gyvenimą, praeitį, istoriją ir apie tai, kas mūsų laukia rytoj.

— o —

Graikijoje daug kur matai ženklą ar raidę Y (ypsilon). Tai graikiškai reiškia "aš egzistuoju". Tą ženklą matome katalikų kunigų arno-tuose. O paskutiniu laiku naujas hipių sąjūdis — kultas pasisavino šį ženklą kaip simbolį

parodyti žmonėms, kad jie irgi yra žmonės, egzistuoja ir verti dėmesio.

Keliaudamas po Graikiją, matai visur ganantis kaimenes avelių su specialiai joms pastatytom šiaudinėm pastogėm pasislėpti nuo karšto vidurdienio ar lietaus. Patraukia dėmesį vynuogių, alyvų ir svogūnų laukai. Pakelėse matai avilynus. Jie nusitęsia toli, kaip maži kaimai. Ten medus — maloniausias tautinis saldumynas ir skanumynas. Graikų pyragaičiai ir gėrimai (svaiginamieji) saldunami ne cukrumi, bet medumi.

Liūliuoja ir siūbuoja kviečių laukai, nes balta duona tai kitas graiko skanumynas.

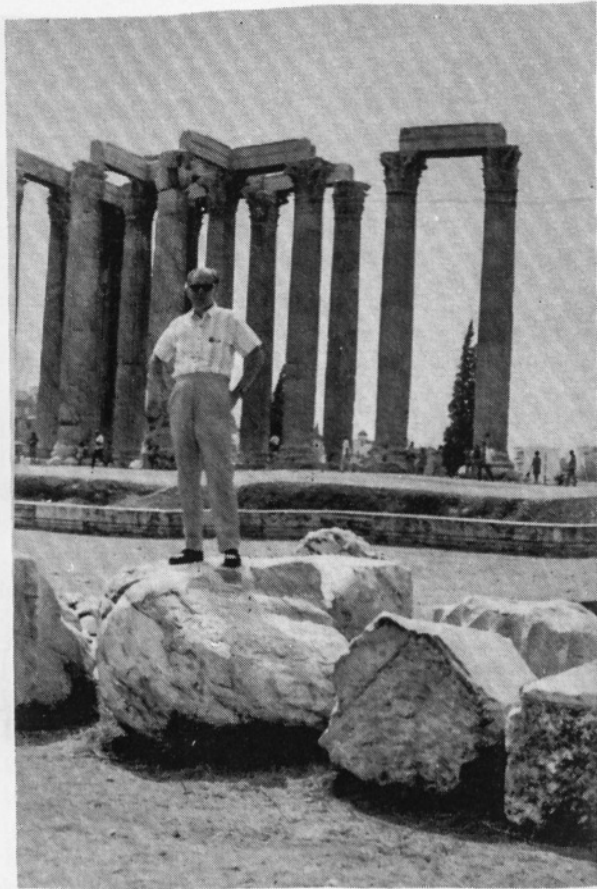
Dažnai pakeliui sutinki čigonų — šarabanų vilkstines, triukšmingas ir prašančias pinigų. Šie benamiai pasaulio valkatos sustoja pakelėse, prisikasa bulvių, svogūnų, prisivagia medaus ir vėl keliauja toliau, iki kito maisto "aruodo". Jie atrodo lyg niekada nesipraustų, nešvariais apdriskusiais drabužiais, labai vargingi, bet smagūs. Geri vagys ir akiplėšos. Jiems įstatymai nerašomi; gyvena kaip Dievo paukšteliai.

Pakelės ir laukai pilni koplytelių, kryžių ir ikonų, visada papuoštų laukų gėlėmis. Graikai labai pamaldūs ir stipriai laikosi šeimos tradicijų. Moterys ūkininkės žiemą vasarą dėvi juodus ilgus drabužius; jų galvas dengia daugiausia juodos skarelės. Žmonės dori, darbštūs, giliai religingi. Daug religinių švenčių, kurios paprastai švenčiamos po atviru dangumi, vienuolynų šešėlyje, nes Graikija gausi vienuolynais tiek žemyne, tiek salose. Vienuolynai nėra kaip mūsų vienuolynai — jie nėra uždaros vietos. Tai vieta, kur graikai meldžiasi, kur kiemuose vyksta "kermošiai", "atlaidai" ir kiti kaimų ir miestelių įvykiai. Čia žmonės ateina po dienos karščių pailsėti, atsigerti šalto vandenėlio, pasikalbėti su kunigu ir paklausti jo patarimų.

— o —

Skaitytojui būtų įdomu susipažinti su Julijaus ir Gregorijaus kalendoriais, kurių kilmė yra Graikijoje.

Julijaus kalendorius buvo įvestas 45 metais prieš Kristų Julijaus Cezario. Popiežius Gregorius XIII 1582 metais įvedė naują gregorinį kalentorių, nes Julijaus kalendorius buvo 11 minučių ir 14 sekundžių ilgesnis už tikruosius solarinius metus. Tuo laiku Graikija buvo po turkų jungu ir negalėjo naujo kalendoriaus įsivesti. 1923 metais graikų vyriausybė įvedė gregorinį kalentorių visame krašte. Graikijos bažnyčia šį kalentorių remia, bet ortodoksai krikš-

Prie olimpinio Dzeuso šventyklos griuvėsių pačioje Atėnų miesto širdyje.

čionys laikosi senojo; jie įsitikinę, kad Graikijos bažnyčios sekėjai yra popiežiaus valdžioje ir Romos įtakoje, kuri reikalauja švesti Romos bažnytines šventes Graikijoje tuo pačiu laiku, kaip ir Romoje.

Ryšium su tuo dabar Graikijoje vyksta lyg maža religinė revoliucija. Valdžia įsakė visus senovės ortodoksų vienuolynus (apie 200) perduoti Graikijos bažnyčiai ir keturiems tūkstančiams vienuolių (vyrų ir moterų) pereiti į Graikijos bažnyčią. Ortodoksai pasisakė, kad laikysis savo kalendoriaus, savo bažnyčios ir neatiduos savo vienuolynų, nors už tai reikėtų kariauti ir mirti. Graikijos religinis fanatizmas yra blogesnis už tautinį fanatizmą.

Įdomu pažymėti, kad bažnyčios Jugoslavijoje, Rumunijoje, Jeruzalės patriarchatas ir Rusijos bažnyčia laikosi senojo kalendoriaus. Ortodoksai krikščionys Kanadoje ir Amerikoje daro tą patį.

— o —

Po religijos yra muzika, kuri dominuoja graiko gyvenimą. Senovės graikai tikėjo, kad muzika

Olimpija, vieta, kur dar prieš Kristų prasidėjo graikų žaidynės, kur buvo Dzeuso šventykla, sporto stadionas ir teatras. Šiandieną matome tik išlikusius griuvėsius, bet tą pačią gražią Graikiją.

buvo globojama mūzų. Iš to ir kilo žodis “muzika”. Graikai šoka ir dainuoja ne pavieniui, bet susikabinę grupėmis; tai simbolizuoja draugystę ir artimą ryšį su kitu.

Dėl vasaros karščių Graikijos krautuvės yra uždarytos nuo 1 iki 5 val. popiet — tuo laiku graikas turi “fiesta”. Viskas uždaroma 8 val. vakaro. Graikas pietus valgo apie 10 val. vakaro. Tada susitvarko ir eina iš namų pagyventi ir pailsėti, nes graiko namai nevėsinami, o naktys tokios vėsios, tylios ir gražios! Senimas susėda prie atvirų smuklių, valgyklėlių, užkandinių ir kavinių - arbatinių stalų, gurkšnoja, kas jam prie širdies ir liežuvio, plepa, politikuoja ir seka triukšmingą jaunimą, kuris būriais pėsčias, dviračiais ir automobiliais (Atėnuose) siaučia, “stumdomosi”, juokauja, klykauja ir dainuoja.

Ir taip vyksta iki 3 - 4 val. ryto, kada oras atvėsta. Žmogus pavargsta, ir miestelis, kaimas ar didmiestis užmiega giliu malonaus nuovargio miegu. Taigi Graikijoje ne veltui sakoma, kad ten gyvenimas prasideda 11 val. vakaro.

Graikija garsi ne tik savo mitologine praeitimi, bet ir savo menu, kuris pasižymi paprastumu, tobula proporcija, harmonija ir įsigiliniu į kūrinio prasmę. Graikų tapyba, skulptūra, architektūra ar muzika nerodo entuziazmo linkti į naujovę ar renesansą, bet yra pagrįsta senovės nustatytais principais. Tapyba ir skulptūra gerbia žmogaus fizinį pavidalą ir mitologijos įvykius, ne taip, kaip italų, kurie gerbia Biblijos įvykius ir portretus.

Graikų muziejai skurdūs paveikslais, bet užpildyti iškasinėtais skulptūros eksponatais. Jie šalti, nuobodūs, monotoniški. Sukelia visai priešingą jausmą, negu Italijos, Ispanijos ar Prancūzijos įvairiaspalviai gyvi ir smagūs pažiūrėti muziejai.

Pažymėtina, kad Graikijos muziejuose eksponatai turi užrašus graikų ir prancūzų kalbomis. Mat, praeityje Europos kultūros centras buvo Paryžius. Pasaulio salonų ir kultūros kalba buvo prancūzų, kuri dabar ir pasiliko tik Graikijos ir Egipto muziejuose, nes po paskutiniojo

pasaulinio karo prancūzų dominavimas pasaulyje sugriuvo. Pasaulį užvaldo anglosaksiškoji Amerikos galybė, jos papročiai ir kalba. Šių dienų Graikijoje kone su kiekvienu graiku, ypatingai miestuose, susikalbėsi šiaip taip angliškai, bet su niekuo prancūziškai.

Įdomus paradoksas. Kaip žinome, Graikijos kūno kultas stovi antroje vietoje po religinio kulto. Tačiau Graikijoje retai gali matyti liekną ir gražiai fiziškai sudėtą žmogų. Daugiausia žmonės nutukę, sudrībę, žemo ūgio (kaip garsusis Onassis), persivalgę ir fiziškai nepatrauklūs.

— o —

Graikai priklauso prie indoeuropiečių žmonių šeimos. Sakoma, kad pirmoji Europos civilizacija prasidėjo Kretos saloje. Su Kretos sala yra surištas žinomas padavimas apie Ikarą, kuris, kaip įkalintas atėnietis, norėdamas su tėvu Dedalu pabėgti iš baidyklės Minotauro namų, iš vaško nusilipdė sparnus ir pasileido skristi į Atėnus. Deja, jaunasis Ikaras priskrido per arti prie saulės, kuri ištirpino vašką, ir jaunuolis nukrito savo mirčiai į graikų jūrą.

Kretos karaliaus Mino tėvas buvo Zeusas, o motina — vardu Europa.

Prisimename iš gimnazijos laikų karaliaus Agamemnono vardą. Jis sujungė graikų salas ir žemyną į vieną valstybę ir pristatė daugybę tvirtovių, kurios vadinosi akropoliais. Prisimename iš istorijos studijų Trojos miestą prie Dardanėlių ir jo karaliaus sūnų Parisą, kuris, nuvykęs viešnagėn į Spartą, pamilo jos princesę gražiąją Eleną ir pavogęs parsivežė ją sau namo į Troją. Pats Agamemnonas išvyko kariauti prieš Troją, kad išvaduoūt Eleną.

Šis devynerius metus trukęs Trojos karas buvo įamžintas garsaus aklo poeto Homero ilgoje poemoje, pavadintoje Iliada, kurios "žvaigždės" buvo Achilas, Patrokliis, Hektoras ir Odisėjas, sugalvojęs ir pastatęs tą medinį garsų Trojos arklį. Iš to kilo garsus priežodis: Timeo Danos et donna ferrendes (bijau graikų, net ir dovanas nešančių).

Kita Homero istorija, apie graikų grįžimą iš Trojos karo, vadinasi Odisėja, kur aprašomi Odisėjo nuotyčiai ir nelaimės, negalint kelerius metus grįžti namo. Ir dabar visas pasaulis ilgas keliones su nuotyčiais vadina odisėjomis.

Prisimenu Kauno Aušros gimnazijos ir laisvos Lietuvos Periklio aukstinio amžiaus laikus, kada reikėjo Iliadą ir Odisėją garsiai lotyniškai skaityti ir kone atmintinai cituoti mūzos invokaciją.

Homeras sako, kad Iliados graikų didvyris Achilas galėjo būti nugalėtas ir mirti tik sužeistas į kulnį. Kai dievas Apolonas užsirūstino ant Achilo, jis nukreipė Pariso strėlę į jo kulnį, ir Achilas krito mirtinai. Ryšium su tuo medicina visame pasaulyje kulnies sausgyslę vadina Achilo vardu.

Homeras gyveno keletu šimtmečių vėliau, negu iš tikrųjų vyko Trojos karas. Nuo Homero laikų prasideda Graikijos istorija. Jis laikomas pirmuoju Europos poetu. Įdomu, kad Homero graikų tragedijoje skausmas niekada nebuvo aprašomas ir nerodomas viešumoje. Graikai paniekindavo skausmo jausmą. Skųstis skausmu buvo negarbinga ir netoleruojama.

Prisimintini mitologiniai graikų dievai, kurių daugumas ir dabar turi dviprasmi vardą ir plačiai sutinkami kasdieninėje kalboje ir literatū-

Strėlė, paleista į Achilo užkulnį, mirtinai jį sužeidžia

roje. Štai linksmumo ir išgėrimo dievai Bachas ir Dionizas su savo pagalbiniais personalu — mergelių suvedžiotais miškų satyrais (raguoti "velniai" su arklio kojomis); Apolonas — saulės, muzikos ir fizinio grožio dievaitis; Poseidas — jūrų dievas su trišake, apaugęs jūrų žolėmis; Hermis — dievų pasiuntinys sparnuotais sandalais ir dabar komercijos simbolis. Štai Afroditė, gimusi iš jūros putos, — meilės, grožio ir dorybės deivė. Tačiau dabar medicinoje jos vardo vaistai — afrodisiakai vartojami priešingam tikslui! Štai deivė Atėnė, mokslo, miesto globos ir gydymo patronė, gimė iš Zeuso galvos pilnoje karo aprangoje. Ji išgydė Likurgą nuo aklumo ir buvo vadinama Athena Ophthalmitis ir Minerva Medica. Jos šventi gyvūnai buvo gyvatė gydymui ir pelėda išminčiai. Šitie simboliai ir dabar, kaip žinome, naudojami tam pačiam tikslui. Herkulis — stiprybės dievas. Eskulapijus — medicinos dievas. Jo lazda su gyvate pasiliko iki šių dienų mūsų profesijos simboliu.

Dažnai girdime Solono vardą. Tai 594 m. prieš Kr. gyvenęs išmintingas pirklys, įvedęs naujus įstatymų pagrindus socialiniam, politiniam ir ekonominiam gyvenimui ir uždraudęs pardavinėti vergus.

Graikai visada buvo, kaip Odisėjas, nuotykių ieškotojai, ypatingai jūroje, puikūs navigatoriai ir prekybininkai. Sakoma, kad graikai anksčiau už finikiečius išvystė navigaciją. Pasaulyje vyrauja nuomonė, kad gudriausias pirklys yra armėnas, po jo eina graikas, o tik paskui žydas.

— o —

Be komercinių gabumų, Graikija pasižymėjo duodama pasauliui filosofus. Vienas iš jų buvo garsusis Sokratas (470 - 399 pr. Kr.). Jo mokymo metodas susidėjo iš klausimų ir atsakymų apie teisę, įstatymus ir dorybes. Būdamas 70 metų amžiaus, jis buvo apkaltintas nedorove ir jaunuolių korupcija. Yra garsi jo kalba teisme — apologija. Jis buvo pripažintas kaltu ir nuteistas mirti. Jam buvo duota galimybė išvengti mirties, prisipažįstant savo kalte; tačiau jis atsisakė tos malonės ir mirė dėl savo principų.

Sokrato ištikimas mokinys buvo jausmingas filosofas Platonas. Jis buvo pavadintas teisės tėvu, nes sukūrė teisės pagrindus; nagrinėjo teologijos, komunizmo, psichologijos, eugenikos ir lyčių santykių pagrindus; iš to yra žinoma platoniškos meilės filosofija.

Hipokratas

Hipokratas, 460 - 377 pr. Kr., medicinos tėvas, Sokrato filosofijos sekėjas.

Sokratas dievino vyną. Sakė, kad vynas kelia žmogaus jausmus, švelnina jo rūpesčius, gaivina džiaugsmą. Jis esąs alyva mūsų gyvenimo rusenančiai ugnelei.

Sokrato mokinys Platonas perdavė šią teoriją savo mokiniui Aristoteliui, o šis — didžiajam karžygiui Aleksandriui Didžiajam, kuris savo keliu išplėtė euforinę vyno įtaką į Indiją, Kiniją ir visą pasaulį.

Hipokratas buvo įsitikinęs, kad vynas yra puikus nervų ramintojas, apetito žadintojas, valgyto ceremonijų bendrininkas, maistas, vitaminas, malonumo jausmo sukėlėjas, geras miego ir poilsio žadintojas ir pasitikėjimo savim bei geros vilties nešėjas.

— — — — —
Kitas garsus vardas yra Sofoklas, sukūręs nemirštamus vaidybos veikalus, kaip "Karalius Edipas", "Antigona".

Herodotas yra didysis istorikas.

Diogenas mokė, kad išmintis glūdi natūraliame gyvenime, o turtas yra tik gyvenimo tuštumbė. Jis vaikščiojo basas, apsidengęs plona marška, ir gyveno statinės pavidalo vamzdyje. Kai Aleksandras Didysis paklausė Diogeną, kuo jis galys jam padėti, pastarasis atsakė: "Pasitrauk, nes užstoji man saulės šviesą". Didysis karžygys tarė: "Jei aš nebūčiau, kuo esu, norėčiau būti Diogenu".

Platono mokinys buvo Aristotelis, kuris rytais mokė savo mokinius filosofijos, vaikščiojant jiems po laukus, gi vakarais rūmuose juos mokė retorikos — iškaltinumo. Jo mokinys buvo Aleksandras Didysis, būdamas 13 metų amžiaus. Sostą užvaldė būdamas 20 metų. Iš-

plėtė savo tėvo imperiją nuo Jonėnų jūros iki Indo upės. Jis mirė jaunas, vos 32 metų, nuo drugio ir karščio Arabijoje (323 pr. Kr.).

Demostenas buvo garsus oratorius.

Eschilas sukūrė garsųjį Prometėją, kurį Zeusas prirakino prie uolos už tai, kad Prometėjas išvogė ugnį iš dangaus ir davė ją žmonijai.

Bendrai, graikų literatūra — drama yra liūd-
na, slegianti ir netgi tragiška. Ji vaizduoja jų pačių gyvenimą. Nesistebiu, kad dabartinė Graikija stengiasi pamiršti savo tragišką bei mistišką praeitį ir šoka bei linksminasi dabar, kiek tik gali.

Senosios tapybos Graikijoje beveik nėra, bet skulptūra ir architektūra užima pirmą vietą pasaulyje. Garsioji berankė moters statula Louvro muziejuje Paryžiuje, Milo Afroditė, yra vienas graikų skulptūros šedevrų.

Bekelniai graikų kareiviai

Pasėdėję klasėje, studijuodami graikų istoriją, meną, kūrybą, palikime klases ir poilsiu pasileiskime laivu pasidžiaugti graikų jūra ir salomis. Tų salų yra tiek daug, kad keleiviui jos atrodo kaip viena, tačiau Hydra ar Rhodes visada pasiliks jo atmintyje. Tos salos atrodo kaip emeraldai, išbarstyti ant mėlyno šilko Egėjo jūroje, kur vanduo yra nepaprasto švarumo ir gairinančio šaltumo.

Maudydamasis Egėjo jūroje, jautiesi lyg maudytumeis užšaldytame šampane. Nuolatinis malonus supimas, kaip lopšyje, atgaivina pavargusį keleivį.

Salose gyvenimas atrodo lyg būtų sustojęs prieš 100 metų: ramybė ir taika jaučiama ore ir šiltoje saulėje snaudžiančiuose kaimeliuose ir miesteliuose. Gyvenimas paprastas ir nekomplikuotas, lengvas, be pretenzijų ir rūpesčių. Gaila palikti tokią vietą, bet gyvenimo realybė

šaukia: "Grižk, sūnau paklydėli, namo!" Nesvarbu, kokie yra tavo namai, jie yra tavo! Šis rojaus kampelis yra tam, kuris ten gimė. Tačiau gal ir ten gimusiam Jungtinės Amerikos Valstybės yra tiek pat patrauklios, kiek man patiko šis Homero kraštas.

Sokratas

Graikijos pinigas vadinasi drachma, kuri susideda iš 100 leptų. Už vieną dolerį gauni 30 drachmų. Krautuvės atsidaro 7:45 iš ryto, taigi skubėk apsipirkti iki 1:15 po pietų. Trečiadieniais ir šeštadieniais krautuvės po pietų visai uždarytos. Pietūs (vakarienė) restoranuose ir naktiniuose klubuose atsieina 120 - 150 drachmų.

Maistas yra pigus ir labai skanus. Naktiniai klubai Graikijoje yra nepopuliarūs ir mažai lankomi. Visi eina į garsias valgymo vietas — tavernas. Jos neturi lubų, neturi ir sienos, žiūrinių į Akropolio kalną, kuris naktį būna labai įspūdingai apšviečiamas. Atrodo, lyg būtumei atvirame ore. Valgytoją linksmina gitarų ir mandolinų tautinė muzika ir tautiniais drabužiais apsirengusi šokėjų grupė. Muzika, šokiai ir dainos tik tautiniai. Tai yra malonios, neformalios, švarios, labai jaukios, pigios ir geros

Solonas

valgymo ir poilsio vietas. Pietūs pradedami apie 11 val. nakties. Tęsiasi iki paryčio.

Graikijos vasaros naktys yra gražios, ramios, šiltos ir malonios. Keliautojas nesigaili grįžtąs į savo viešbutį paryčiui mažomis, siauromis ir vingiuotomis gatvelėmis. Čia niekas tavęs neužpuls ir neapiplėš. Praeinąs jaunimas tave pasveikins, nusišypsos ir, jei būsi pasiklydęs, padės tave į tavo viešbutį.

Atėnai yra tipiškas pietinės Europos miestas. Centras yra lygumoje ir turi plačius gražius bulvarus. Gi pakraščiai driekiasi kalvomis ir pakalnėmis, išraižyti siauromis gatvelėmis. Švaru ir gražu. Didelės aikštės, apsodintos gražiomis gėlėmis su fontanais, su atsigalvavimo vietomis aplinkui, kur miestiečiai ir turistai randa poilsį, karštomis vasaros dienomis ir gražiais ilgais vakarais sėdėdami ir gurkšnodami limonadą, alų ar kavą ir stebėdami minią žmonių maišantis pirmyn ir atgal.

Miestą teršia legionai kitataučių ilgaplaukių, barzdotų ir skarmaluotų hipių ir jų draugių, kurie su kuprinėmis ir maišais, nesikirpę ir nesiprausę, išvargę ir alkani, tylūs ir susirūpinę užpildo visas aikštes, gatves, sodus ir kampus, kur tik gali atsistoti ar atsigulti poilsiui. Dominuoja amerikiečiai, bet matoma daug anglų ir prancūzų. Jie mandagūs ir su "normaliais" žmonėmis nesimaišo, nes pastarieji jų pribijo ir vengia.

Priemiesčiai prie jūros labai spalvingi. Čia vyksta didelis komercinių ir turizmo laivų judėjimas. Netoliese matai stovintį uoste majestotišką Amerikos lėktuvnešį, kuris, lyg sargybinis, saugo Atėnus nuo blogų žmonių.

Atėnuose dominuoja Akropolio kalnas, apvestas aukštu mūru. Tai karalių rūmų ir šventyklų buveinė. Tarp griuvėsių pirmauja Partenonas, matomas mylių mylias, kaip Paryžiuje Eifelio bokštas. Netoliese kalną puošia Atėnės šventyklos griuvėsiai — tai kitas klasikinis graikų pastatas. Prie tų pastatų pavargę turistai

atsisėda pailsėti ir nusifotografuoti. Akropolio papėdėje, kaip ir Romos forume, tuoj krinta į akis didžiulis klasikinis kolonų pastatas — tai buvusi Tezėjo šventykla. Tai kita vieta, kur turistai būtinai privalo atsilankyti ir nusifotografuoti.

Kiek toliau nuo Akropolio, jau miesto lygumoje, didelėje aikštėje stovi dievo Zeuso šventyklos likučiai. Tai vėl kita turistų magnetinė vieta. Nuo čia atsidaro žavi panorama: į Tezėjo šventyklą ir į Akropolį su Partenonu. Akropolio papėdėje yra virtinė tavernų, kur naktimis tūkstančiai žmonių ilsisi ir grožisi Graikijos praeitimi. Paslaptینگai apšviesti nakties tamsoje Akropolis ir Partenonas atrodo lyg jie būtų čia pat prie tavęs ir galėtum su ranka juos pasiekti. Keleivis jautiesi kaip namie: jauku, smagu, paprasta. Malonūs žmonės, džiaugiasi akis ir jausmai, pasili protas ir kūnas.

Pagyvenęs Atėnuose, pakeliavęs po Graikijos žemyną, paplaukiojęs po graikų jūrą ir jos salas, jautiesi atlikęs misiją šioje senovės mitų, prietarų ir filosofijos daugiausia tragiškos praeities žemėje.

Paskendęs įspūdžiuose ir istorijoje, pasakęs Graikijai "antio" (good-bye), grįžti į naująjį, jaunesnį pasaulį, į realybę ir savo asmeninį gyvenimą, į savąjį gyvenimo odisėją.

ATŽALYNAS

Veda dr. V. TAURAS

DR. DALIUS BRIEDIS

Dr. Dalius J. Briedis pavasarį sėkmingai baigė medicinos studijas John Hopkins universitete. Jaunasis daktaras išvyko atlikti vienerių metų interno praktikos McGill universiteto vadovaujamoj Royal Victoria ligoninėj Montrealy.

Dalius J. Briedis yra 24 metų (g. 1948 bal. 28), didelių gabumų ir darbštus mokslininkas. Kai 1965 baigė aukštesniąją Stuyvesant mokyklą, gavo tris stipendijas: National Merit, National Honor Society ir Regents. Pasiryžęs studijuoti mediciną, įstojo į John Hopkins universitetą. Aštuonerių metų kursą baigė per septynerius metus. Priklausė prie Phi Beta Kappa draugijos. 1970 buvo mokyklos išsiųstas šešiem mėnesiam į St. Thomas medicinos mokyklą Londone. American College of Physicians pakviestas, skaitė pranešimą gydytojų suvažiavime Atlantic City: "Vitamin B 12 Absorption Test".

Briedžiai anksčiau gyveno Richmond Hill. Prieš kelerius metus, sūnum padedant, suplavo ir pasistatė namus Tuxedo Park, N.Y. Tėvas Jonas dirba Chase Manhattan banke, o motina Ona yra gailėstingoji sesuo. Sveikiname ir linkime sėkmės.

DR. ANTANAS VYTAUTAS STEPANAS

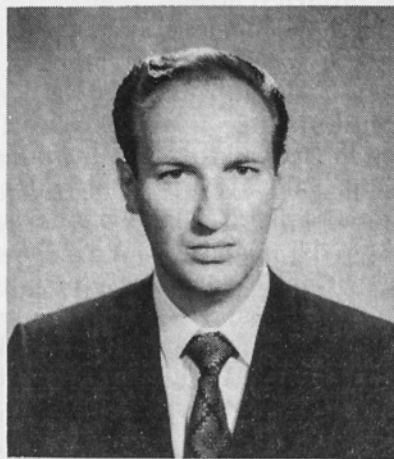
Dr. Antanas Vytautas Stepanas išlaikė valstybinius egzaminus Brisbanėje ir Adelaidėje ir gavo vidaus ligų daktaro laipsnį. Daktaras nuo 1973 m. kovo mėn. pradės dirbti Royal Adelaidės ligoninėje kaip Senior Medical Registrar. Ateityje mano gilinti studijas endokrinologijos srityje ir kuriam laikui atvykti į JAV-bes. Sveikiname ir linkime sėkmės.

DR. J. ULECKAS

Dr. J. Uleckas atidarė savo privatų kabinetą kartu su savo žmona dr. M. Arštikaityte - Uleckiene, vaikų ligų specialiste. Dr. J. Uleckas baigė mediciną Heidelberge, V. Vokietijoje. Kanadoje specializavosi Toronto universiteto ligoninėse rehabilitacijos medicinoje, kuri apima muskulų, kaulų, artritines, paralyžiaus bei nervines ligas ir visas kitas ligas, reikalingas fizioterapijos. Taip pat prie savo kabineto įsteigė ir fizioterapijos skyrių.

DR. PETRAS GAILIŪNAS

1972 m. birželio mėn. 10 d. Loyolos universiteto Stritch medicinos mokykla Chicagoje suteikė Petru Gailiūnui medicinos gydytojo laipsnį. Baigęs šią medicinos mokyklą su honors, Cum Laude, pasiekė ypatingo atžymėjimo, būdamas išrinktas į National Honor Society Alpha-Omega - Alpha iškilusius medicinos studentus. Dr. Petras Gailiūnas šiuo metu atlieka interno praktiką Deaconess ligoninėje Bostone, Mass. Sveikiname. Linkime sėkmės.

DR. ROMAS ŠNIPAS

Dr. Romas Šnipas gimė Šakiuose, Lietuvoje. Pradžios mokslą pradėjo Vokietijoje. Atvykęs į Ameriką, baigė Holy Trinity gimnaziją Hartford, Conn., ir University of Hartford. Atlikęs kariuomenės tarnybą, 1968 įstojo į Universidad Autonoma de Guadalajara, Guadalajara, Mexico, Medicinos fakultetą. Šis universitetas jam įteikė gydytojo diplomą birželio mėn. 1972.

Grįžęs į Ameriką, dabar gilinasi medicinoje New Jersey College of Medicine, tarnaudamas Morristown Memorial Hospital, Morristown, N. J.

Jaunasis daktaras yra vedęs Giedrę Avižonytę, dr. Vytauto Avižonio dukterį, ir augina savo dvi dukrytes. Sveikiname jauną kolegą, linkime sėkmės; džiaugiamės savo tarpe turėdami tokį malonų ir daug žadantį gydytoją.

IN MEMORIAM

DR. KRISTUPAS GUDAITIS

Dr. Kristupas Gudaitis staigiai mirė 1972 rugpiūčio 26, jo žentui bevežant jį automobiliu į Warren, Ill, kur jis dirbo.

Gimė 1898 kovo 19 Žem. Naumiesty. 1912 - 14 mokėsi evangelikų misijos seminarijoje Petrapily. Didžiojo karo metu vokiečiai jį išvarė Vokietijon civilinė nelaisvėn. 1917, grįžęs Lietuvon, pradėjo mokytojauti Žem. Naumiesty.

1919 įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas karo mokyklon. Ją baigęs, 1920 buvo pasiūstas į frontą kovoti su lenkais. Ties Širvintais buvo sunkiai sužeistas. Pasveikęs buvo paskirtas į generalinio štabo informacijos skyrių. Už nuopelnus karo tarnyboje buvo apdovanotas savanorio kūrėjo medaliu ir I rūšies Vyčio kryžium.

1922 eksternu įsigijo brandos atestatą ir pradėjo studijas Lietuvos universiteto humanitariniam fakultete. 1923 perėjo į medicinos fakultetą. Jį baigęs ir išlaikęs valstybinius egzaminus, 1930 gavo gydytojo diplomą.

Bestudijuodamas 1928 - 30 dirbo pas prof. Vintelerį, kaip patologijos asistentas.

1930 - 34 tobulinosi chirurgijoje Lietuvos universiteto chirurginėje klinikoje. 1934 - 38 dirbo kaip chirurgas Klaipėdos miesto ligoninėje.

1936 sveikatos departamentas suteikė jam chirurgo specialybės teises. 1938 jis gavo akušerijos bei ginekologijos specialybės diplomą.

1937 Berlyne lankė plaučių chirurgijos pasitobulinimo kursus.

1939 buvo pakviestas dirbti, kaip plaučių bei krūtinės ląstos chirurgas, į L.R.K sanatoriją Aukštojoje Panemunėje, Kaune.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, iš tų pareigų buvo atleistas.

1941 su šeima pasitraukė Vokietijon. Rusams okupuojant Vokietiją, jis pateko su sūnum į jų nelaisvę ir buvo pasiūstas Lenkijon. Po dviejų mėnesių iš ten jam pavyko pabėgti ir vėl atsidurti Vokietijoje, kur dirbo Hannoverio ir Deepholtze, kaip DP gydytojas.

1948 - 49 ėjo chirurgo pareigas Edmundstahl sanatorijoje prie Hamburgo. 1948, parašęs disertaciją apie pirminę plaučių karcinomą Lietuvoje ir jos priežastis, Hamburgo universitete gavo medicinos daktaro laipsnį.

Pabaltijo universitete Vokietijoje skaitė patologijos ir klinikinės patologijos paskaitas. Čia parašė habilitacijos darbą — Plaučių tuberkuliozės kolapso terapija naujausių patologinių ir klinikinų tyrinėjimų šviesoje; už tai jam buvo suteiktas asistento profesoriaus titulas.

1949 atvyko Amerikon. 1954 išlaikė valstybinius egzaminus ir dirbo iki mirties, kaip gydytojas Warren, Illinois.

Kaip Liet. Gydytojų Sąjungos narys, jis lankydavosi jos suvažiavimuose ir net turėjo ten savo pranešimus. Kartais parašydavo savo nuomonę apie tų suvažiavimų trūkumus. Buvo tikrai pozityviai nusiteikęs Illinois Liet. Gydytojų veikloje ir kartais net stambokai finansiskai yra ją parėmęs bei prisidėjęs prie jos užsimojimų.

Priklausė prie Liet. Profesorių Draugijos Amerikoje ir veik visą laiką buvo jos valdybos narys. Ilgą laiką buvo Savanorių Kūrėjų Draugijos pirmininkas.

Ne kartą yra skaitęs ne tik medicinines, bet ir patriotines paskaitas, ypač lietuvių evangelikų visuomenei.

Atsimenu, kartą jis turėjo pranešimą apie Lietuvos nepriklausomybės kovas ir Lietuvos valstybės atkūrimą studentų medikų bei odontologų draugijos dvejų metų sukakties proga.

Daug rašė tautiniais bei kultūriniais reikalais mūsų periodinėje spaudoje. Lietuvoje bendradar-

biavo Medicinoj, kur buvo atspausdinta jo keletas išsamių straipsnių ir anksčiau minėti disertacijos bei habilitacijos darbai.

Buvo Liet. Gyd. Biuletenio bendradarbis. Parašė išsamų straipsnį apie dr. Schweitzerį. Buvo parašęs ir keletą trumpesnių straipsnių.

Buvo labai ambicingas. Savo nuomonę gindavo nepripažindamas jokių kompromisų.

Nepaprastai vertino lietuviškos medicinos spaudą. Apie tai galima spręsti iš to, kad pasitraukdamas Vokietijon, išsivežė visus Medicinos žurnalo tomus. Jis laikė, kad tai yra didesnis turtas nei kitos materialinės gėrybės. Tą turtą jis brangino ir leisdavo juo naudotis tik pas save, prisibijodamas, kad žurnalo komplektai neišsimėtytų.

Velionis surinko daug medžiagos lietuviškos medicinos terminologijos žodynui. Deja, dėl finansinių trūkumų jam nepavyko to žodyno atspausdinti. Parašė nemaža straipsnių lietuvių kalbos reikalais.

Su dr. K. Gudaičio mirtimi lietuvių tauta neteko gilaus patrioto, gydytojo, visuomenininko, uolaus lietuvių kalbos tyrinėtojo, medicinos mokslų puoselėtojo, Liet. Prof. Draugijos Amerikoje ir Liet. Gyd. Draugijos bei Sąjungos nario, savanorio kūrėjo, Vyčio kryžiaus kavaleriaus, kovojusio už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, aktyviai dalyvavusio Lietuvos atkūrimo darbe.

Tebūna lengva jam svetinga Amerikos žemė!

Dr. V. Tauras

Dr. prof. Vytautui Girdzijauskui mirus

Dr. Vyt. Tupčiauskas - Tauras

Kolegą Vytautą Girdzijauską man teko gerai pažinti, nes 1925 kartu įstojom į Lietuvos universiteto medicinos fakultetą. Tai buvo tikrai draugiška kairiųjų pažiūrų asmenybė, toleruojanti savo kolegų tikiolinius bei politinius įsitikinimus. Neteko jo matyti aktyviai dalyvaujant 1925 metų studentų politiniuos mitinguos, kur kairiųjų ir dešiniųjų pažiūrų studentai savo debatus baigdavo muštynėmis. A. a. V. Girdzijauskas stengėsi taikingai suderinti visų kolegų įvairius nesusipratimus bei kontroversinius studijų interesus.

Atsimenu, kai mūsų kurse žydų tautybės studentai, dominuodami skaičium, arogantiškai elgėsi prie lavonų prožektoriume. Lietuviai studentai nusprendė juos pamokyti, išvadydami juos

bent trumpam laikui iš prožektoriumo, reikalavdami iš jų rimtumo bei pažadėjimo, kad jie reikalautų, jog žydų tautybės lavonai būtų pristatomi į anatomikumą mokymosi reikalams.

Šių tarpusavio nesusipratimų metu Girdzijauskas su anat. asist. Buču buvo tarpininkai, sutaikant maištaujančias grupes. Pasekmės buvo geros, nes visi kolegos buvo įtikinti, kad Lietuvos universitete neprivalo dominuoti ar arogantiškai elgtis kitų tautybių studentai, ypač prožektoriume. Tačiau reikalavimai pristatyti žydų tautybių lavonų mokymosi reikalams, atrodo, niekad nebuvo realizuoti.

Dar artimiau Vytautą Girdzijauską teko pažinti, kai jis apsigyveno pas savo giminaičius Statkevičius Kauno geležinkelio stoty, o aš — pas savo tetą J. Būgienę (prof. K. Būgos žmoną), gyvenusią prie pat stoties. Čia mums teko kartu mokytis ir rengtis prie egzaminų. Tada teko įsitikinti, kad Vytautas buvo gabus, sumanus ir daug žadąs būsimo gydytojas. Mokymosi žvilgsniu jis stovėjo studentų avangarde. Kasset ėjo iš kurso į kursą (tokių buvo tik apie porą dešimčių).

Baigus medicinos studijas, mūsų keliai išsiskyrė. Kaip krašto apsaugos ministerijos stipendininkas, aš turėjau dirbti tos ministerijos žinyboj, gi Vytautas buvo pakviestas padėti prof. Jurgeliūnui vesti higienos ir bakteriologijos katedrą. Būdami gydytojai, retai turėjom progos susitikti.

Tik sovietams okupavus Lietuvą, kai sveikatos ministerij dr. Koganą norėta pakeisti ir paskirti jo vieton dr. Girdzijauską, jis atvyko su manim pasitarti, ar verta su šiuo pasiūlymu sutikti, nes, esą, šis pasiūlymas tikrai jo neviliojās. Po ilgų svarstymų aš jam patariau sutikti, nes, pažindamas jo asmenybę, buvau tikras, kad jis, jei galės, tai tikrai lietuviams padės. Netrukus jis perėmė sveikatos ministerio pareigas.

Mano prašymą atleisti mane iš kariuomenės naujas prezidentas Paleckis patenkino, tačiau netrukus išėjo įsakymas, kad gydytojų ir inžinierių paleidimus iš kariuomenės reikia atšaukti.

Šiuo kartu jau aš vykau pas dr. Vytautą Girdzijauską prašyti pagalbos. Tuo laiku jis dar buvo Kaune ir mane priėmė savo kabinete be eilės. Pažadėjo daryti žygių, kad mane iš kariuomenės paleistų, bet kartu pasiūlė man sutikti eiti žydų ligoninės direktoriaus pareigas, nes, esą, ten nėra tvarkos ir drausmės. Žinoma, aš nuo tų pareigų atsisakiau, nes maniau, kad, su šiuo pasiūlymu sutikęs, galėjau pakenkti ne tik sau, bet ir jam.

Netrukus buvau atleistas iš kariuomenės ir paskirtas į V. D. U. chirurginę kliniką, vadovaujamą prof. V. Kuzmos, dirbti ordinatorium. Tačiau čia jutau, kad prof. Kuzma mane laikė kaip primestinuką, nes jis, atrodo, labiau favorizavo komunistų partijos paskirtus gydytojus ordinatorius.

Dėl minėtos padėties vykau tada jau į Vilnių pas Girdzijauską pasitarti dėl galimybės pereiti iš chirurginės klinikos į akušerinę - ginekologinę katedrą. Jis maloniai mane priėmė savo bute, bet konfidencialiam pasikalbėjimui mane pakvietė pasportuoti su pašliūžomis į Panerius. Čia iš jo teko išgirsti nusivylimus bei nusiskundimą, kad aš jį prikalbinau paimti šias pareigas. Kartais jis pasijuntęs labai blogai, kad negalys tvarkyti sveikatos reikalų taip, kaip jis norėtų, nes esą asmenų, kurie turį teisę ir galią ne tik kontroliuoti jo darbus, bet ir tormozuoti.

Kalbant apie politinę padėtį, jis buvo įsitikinęs, kad anksčiau ar vėliau sovietai bus Berlyne; todėl mūsų tautai reikią ieškoti kelių prisitaikyti prie naujų aplinkybių, kad išvengtume didesnių tautinių nuostolių. Žinoma, tuo laiku aš nemaniau, kad jis buvo teisus.

Mano prašymą Vytautas šimtu procentų patenkino: netrukus aš buvau išrinktas akušerinės-ginekologinės katedros jaun. asistentu ir buvau paskirtas dirbti pas prof. P. Mažylį.

Už draugišką ir nuoširdžią pagalbą aš jam ir šiandieną esu dėkingas, nes mano vieton aviacijon paskirtas dr. A. Janulevičius buvo atskirtas nuo šeimos ir išvežtas į nežinią.

Prasidėjus vokiečių - sovietų karui 1941, dr. Girdzijauskas su šeima buvo evakuotas Rusijon, kur dirbo savo specialybėj.

1944, grįžęs Lietuvon, vėl ėjo sveikatos komisaro pareigas, bet vėliau pasišventė moksliniam darbui, kaip Vilniaus universiteto mikrobiologijos katedros vedėjas. Šioj srity daug dirbo, ką liudija jo paskelbti moksliniai darbai bei parengti ir išleisti mikrobiologijos vadovėliai.

MIRĖ

DR. Z. AŠOKLIS

Dr. Z. Ašoklis mirė širdies smūgiu Cicero, III. 1972 birželio 30, sulaukęs 63 m. amžiaus.

Reiškiamo užuojautą šeimai.

Red.

— o —

Vilkaviškyje lapkričio antrojo pusėj mirė gydytoja rentgenologė Ona Palubinskaitė - Dučmanienė, 61 m. amž. Mirties priežastis - spindulinė liga, gauta nuo darbo su rentgeno aparatais.

MIRĖ DR. VYTAUTAS GIRDZIJAIUSKAS

1972 spalio 24 po ilgos ir sunkios ligos Vilniuje mirė prof. dr. med. Vytautas Girdzijauskas. Buvo pašarvotas Vilniaus universiteto Aktų salėje. Spalio 26 palaidotas Antakalnio kapinėse.

Gimė 1904 birželio 2 Šauklių km., Šimkaičių vls., Raseinių apskr. Mokėsi Raseinių gimnazijoje. 1930 baigė V. D. universiteto medicinos fakultetą. Bestudentaudamas priklausė prie studentų socialdemokratų Žaidro draugijos. Kaip gabus studentas ir gerai baigęs medicinos fakultetą, buvo paliktas universitete Antano Jurgeliūno vadovautoje mikrobiologijos katedroje laborantu ir asistentu. 1933 - 34 m. tobulinosi Vienos universitete, 1935 - 36 m. Paryžiaus Pasteuro institute ir 1938 Berlyne. Iki 1940 buvo mikrobiologijos katedros asistentu ir dėl katedros vedėjo prof. A. Jurgeliūno senyvo amžiaus atlikdavo daugumą šio skyriaus mokslinių ir mokymo darbų. 1939 išlaikė egzaminus, apgynė disertaciją ir įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį.

1940 profesorius, mikrobiologijos katedros vedėjas ir Lietuvos higienos instituto direktorius. 1940 birželio 15 rusams okupavus Lietuvą, paskirtas sveikatos komisaru. 1941 birželio 22, kilus karui, pasitraukė Rusijon. 1941 - 42 buvo Permės medicinos instituto epidemiologijos katedros vedėjas, 1943 - 44 m. Maskvos centrinio gydytojų tobulinimosi instituto epidemiologijos katedros profesorius. 1944 grįžęs Lietuvon, iki 1945 tęsė sveikatos komisaro pareigas. 1944-47 buvo Vilniuje Raudonojo Kryžiaus draugijos valdybos pirmininkas. 1944 - 63 Vilniaus universiteto mikrobiologijos katedros vedėjas. 1946-57 Lietuvos eksperimentinės medicinos ir onkologijos instituto direktorius. Nuo 1955 Lietuvos mikrobiologų, epidemiologų, infekcionistų draugijos pirmininkas.

Nuo 1946 Lietuvos Mokslų Akademijos narys korespondentas ir nuo 1963 šios Akademijos chemijos ir biologijos mokslų skyriaus akademikas sekretorius.

MIRĖ

DR. VYTAUTAS MELNYKAS

1972 spalio mėn., sulaukęs tik 50 metų amžiaus, mirė dr. Vytautas Melnykas. Buvo gimęs Keturvalakiuose, Marijampolės apskr. Priklausė prie Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos.

Tebūna lengva jam Amerikos žemė!

